

Glas občin

GLASILO ZDRUŽENJA
OBČIN SLOVENIJE

2020 / januar

- 3** Pogovor s predsednikom Vlade RS Marjanom Šarcem
- 9** Vladna delovna skupina za znižanje stroškov občin
- 13** Združenje občin Slovenije pozdravlja ponoven poizkus ustanovitve pokrajin
- 16** V procesu priprav na izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027
- 29** Združenje občin Slovenije uspešno pri blaženju težav občin, kjer se dnevno beleži ilegalne prehode mej

Osrednja tema

7

Povprečnina za prihodnji dve leti enostavno kar določena

Uvodnik

Zadnji meseci preteklega leta so bili pod vtisom določanja povprečnine in oblikovanja pokrajin. Situacija je bila nekoliko tragikomična, ker smo bili prepričani, da vladni ljudje, ki so vrsto let delali v lokalni samoupravi, nekako razumejo žalostno finančno situacijo v občinah.

Argumenti številčk in izračunov so se utopili v argumentu vladne moči in za pogajanja oziroma usklajevanja povprečnine lahko rečem, da so bila le zgolj predstavitev (vnaprej določenih številčk) ministrov Medveda in Bertoncija. Imel sem celo občutek, da sta užaljena, ker smo jasno povedali, da podpis dogovora ni možen. Statistika in izračuni namreč preprosto kažejo, da je razkorak med stroški (ki se financirajo iz povprečnine) in povprečnino grozljiv: razkorak 2014 je bil 28,96 €, 2015 37,59 €, 2016 53,09 €, 2017 69,26 €, 2018 80,64 € in 2019 69,34 €. Leta 2020 bo 69,69 € in 2021 79,80 €! Tem številčkam ni moč oporekati! Sprašujem se, kaj je razlog za tak odnos do lokalne samouprave?! Odbor Državnega zbora za finance je anomalije prepoznal in za kratek čas nas je prevzel optimizem ... res hvala vsem, ki ste si vzeli nekaj ur časa in prišli v Državni zbor izraziti podporo za določitev normalne povprečnine.

Želim si biti optimist pri decentralizaciji in posledično demokratizaciji naše Slovenije. Da je decentralizacija koristna za našo državo, za naše državljane oziroma občane, se vsi nekako strinjamo. Zdi se, da je dr. Brezovnik s svojo strokovno ekipo in pod pokroviteljstvom Državnega sveta dobro zarezal v pokrajinski oblak. Hudič je seveda v tem, kako pokrajine izoblikovati in kako razporediti sedeže. Strokovnjaki to vidijo po svoje, občine z druge perspektive, stranke v parlamentu imajo svoje kalkulacije in ljudje imajo svoje občutke. Zgleda malo nemogoče ... Vendar smo v ZOS že večkrat poudarili, da potrebujemo širši razvojni vzvod, saj medobčinsko sodelovanje nikakor ne more nadomestiti pokrajin in sedanji regijski projekti so v bistvu medobčinski z vsemi težavami, ki jih prinaša medsebojno dogovarjanje. Predvsem pa bi pokrajine prinesle odločanje o javnih zadevah bližje ljudem in pomembno bi se okrepila stabilnost države. Pokrajine bi prevzele pomemben

del pristojnosti (ki so zdaj v domeni države), so pa za ljudi med najpomembnejšimi in bodoče vladne krize bi bile bistveno manj stresne za delovanje najoperativnejših podsistemov. V ZOS se ne želimo opredeljevati, koliko in kakšne naj bodo pokrajine, to naj bo v domeni občin in ljudi, želimo pa si, da do pokrajin vendarle pride, zato iskreno podpiramo napore vseh, ki se trudijo za oblikovanje ustreznih podlag. Ekipe zagnanih strokovnjakov pod vodstvom dr. Boštjana Brezovnika in pogumen Državni svet s pronicljivim predsednikom Alojzom Kovšco daje vero, da se lahko iz te zgodbe odvrti eden od najdržavotvornejših projektov naše Slovenije.

Stopili smo v novo leto. Naj bo polno pozitivne energije, dobrih misli, smelih korakov, pa prežeto s srečo in zdravjem.

*Robert Smrdelj,
predsednik Združenja občin Slovenije*

Pogovor s predsednikom Vlade RS Marjanom Šarcem

Za vami je dobro prvo leto na mestu predsednika Vlade RS. Tovrstnih vprašanj ste sicer prejeli že veliko, pa vendar bi vas vprašali, kako ocenjujete delo Vlade do konca leta 2019? Kaj je po vaši oceni najbolj zaznamovalo to leto? Je bilo morda čemu namenjenega preveč oz. premalo časa in pozornosti?

Treba je povedati, da je Slovenija leto 2019 zaključila v dobrem položaju. Kljub negotovim razmeram v mednarodnem prostoru še vedno beležimo stabilno rast, blizu 3 %, trendi zaposlenosti so še vedno pozitivni. Kot večkrat poudarim, ta Vlada ljudi ne straši, temveč je realna v svojih prizadevanjih in si želi, da bi šlo ljudem bolje. Naj spomnim na davčno razbremenitev regresa, dvig minimalne plače, davčno prestrukturiranje, takoj v začetku je Vlada zaprla pogajanja s sindikati, kjer bi v nasprotnem primeru vse skupaj stalo še mnogo več. Najbolj pomembno pa je, da je ravno prva manjšinska Vlada sprejela proračuna za leti 2020 in 2021 s presežkom. Vse prejšnje večinske Vlade so pridelale primanjkljaj. Sedanja Vlada znižuje javni dolg. Vse zadolžitve, ki jih je opravila, so bile namenjene reprogramiranju javnega dolga, kar pomeni, da države nismo dodatno zadolžili. Seveda pa ne trdim, da problemov ni, ampak če bomo vsi delali za enak cilj, bomo tudi veliko teh problemov znali rešiti.

Kot reprezentativno združenje občin ne moremo mimo vprašanja, ki se dotika financiranja občin. Leta 2018 je bil po nekajletni suši podpisan dogovor o višini povprečnine za leto 2019. Bil je kompromis in dane so bile zaveze za nadaljnje delo. Letos tega dogovora ni bilo sklenjenega in povprečnina za naslednji dve leti je določena v višini izračunanih povprečnih stroškov občin preteklih štirih let. Kakšen je vaš pogled na to? Je bilo to res največ, kar se je dalo storiti v danem trenutku? Že vrsto let namreč opozarjamo, da bi morala biti povprečnina določena v

višini dejanskih stroškov občin. Se strinjate s tem?

Vsekakor. In letos smo ta cilj, da se povprečnina določi v višini dejanskih preteklih stroškov občin, tudi dosegli. Povprečnina za leto 2020 je najvišja doslej. Zaradi različnih vzrokov, pretežno zaradi manj zbrane dohodnine, so vlade v preteklosti praviloma določale višino povprečnine, ki je bila nižja od preteklih stroškov. Letošnja sprememba tudi na simbolni ravni kaže na občutek aktualne Vlade za potrebe občin, saj je bila že za leto 2019 povprečnina le še za 2 evra nižja od preteklega povprečja, medtem ko je bila v preteklosti ta razlika več deset evrov. Povprečnina v višini 589,11 evra, ki je določena v sprejetem ZIPSRS, je najvišja v zgodovini in je prvič po dolgem času enaka povprečnemu preteklemu strošku občin za obvezne naloge na prebivalca.

Ne gre tudi pozabiti, da poleg primerne porabe občinam iz državnega proračuna zagotavljamo še posebna sredstva za investicije in tudi ta znesek postopoma raste. Spomnimo, da zakon, ki ureja financiranje občin, določa občinam poleg 54 % dohodnine še dodatna sredstva za sofinanciranje občinskih investicij v javno infrastrukturo. Tako je bilo 2019 za ta namen v državnem proračunu zagotovljenih dodatnih 36,8 milijona evrov nepovratnih sredstev, 2020 bo 42,7 milijona evrov in

2021 kar 48 milijonov evrov. Toda to so samo sredstva, jih zagotavlja eno ministrstvo. Sofinanciranje občinskih investicij pa zagotavljajo tudi druga ministrstva, tako da je skupni znesek sredstev za investicije, ki jih zagotavljajo vsa ministrstva, kar 271 milijonov evrov 2020 in 206 milijonov evrov 2021.

Nenazadnje pa ne gre spregledati tudi dejstva, da Vlada zagotavlja še dodatna sredstva za sofinanciranje skupnih občinskih uprav. Ena od najbolj razširjenih oblik medobčinskega sodelovanja se je uveljavila tudi s pomočjo državnega sofinanciranja. Vlada zagotavlja pomemben delež sredstev za plače zaposlenih v skupnih občinskih upravah. Leta 2019 je Ministrstvo za javno upravo zagotovilo kar 6 milijonov evrov in po dolгих letih prvič izplačalo občinam zahtevke v celotnem znesku naenkrat. Sredstva za sofinanciranje skupnih občinskih uprav izplačujemo kar 202 občinama. Tudi ta sredstva, tako kot sredstva za sofinanciranje investicij, niso del primerne porabe, ampak se dodatno zagotavljajo iz državnega proračuna.

Kot nekdanji župan imate do občin drugačen odnos kot vaši predhodniki. Poudarjate, da gre za partnerski odnos in ne odnos nasprotnih dveh strani. Z namenom, da skupaj najdemo rešitve, je bila v začetku leta

ustanovljena delovna skupina za znižanje stroškov občin. Tako na strani združenj kot vladnih predstavnikov je bilo vloženega veliko truda. Kako ocenjujete delo delovne skupine in dosedanji izplen? Je vsebina Zakona o finančni razbremenitvi občin to, kar ste pričakovali? Bo z letom 2020 občinam dejansko kaj lažje?

Delovna skupina je v celoti upravičila moja pričakovanja. V slabem letu delovanja, ustanovljena je bila konec lanskega januarja, je opravila veliko delo, saj je pregleдалa skupno kar 61 predpisov, za katere so združenja občin predlagala spremembe. Gre za največjo inventuro predpisov po reformi lokalne samouprave. Od teh jih je 43 določila kot primernih za obravnavo z vidika stroškov občin ali odprave administrativnih ovir. Na koncu je po proučitvi posamičnih predlogov ugotovila, da Vladi predlaga spremembe 26 zakonov. Ti so bili razdeljeni v tri skupine. V prvi so tisti, ki so bili vključeni v Zakon o finančni razbremenitvi občin. V drugo skupino sodijo predpisi, ki določajo naloge in pristojnosti občin, katerih priprave sprememb so se začele že 2019 in je predlagatelj v fazi medinstitucionalnega usklajevanja. V tretjo skupino pa so bili uvrščeni predpisi, ki po odločitvi pristojnega ministrstva zahtevajo večje sistemske spremembe ali celo povsem nove predpise, zato bodo te rešitve pripravljene kasneje, terminski načrt pa je odvisen od politične uskladitve temeljnih konceptualnih rešitev.

Že omenjeni Zakon o finančni razbremenitvi občin, ki ga je Vlada sprejela in predlagala Državnemu zboru v obravnavo in sprejem 12. decembra lani, posega v devet področnih zakonov, ki so v pristojnosti različnih ministrstev. Cilj zakona je zmanjšanje stroškov občin in odprava administrativnih bremen ter povečanje prihodkov. Neposredne finančne posledice znašajo kar 31 milijonov evrov. Po njegovem sprejemu in uveljavitvi bo na državo prešla obveznost plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje za otroke do 18. leta starosti, ki se šolajo in niso zavarovani kot družinski člani, in za brezposelne osebe, državljane Republike Slovenije, ter tujce, ki jim je priznana pravica do denarne socialne pomoči, financiranje nalog družinskega pomočnika ter nalog mrliško pregledne službe. Zakon ureja tudi povečanje prihodkov za občine

zaradi zvišanja upravne takse za lokacijsko informacijo, ki bo tudi za notarje plačljiva, in uvedbe upravne takse za izdelavo potrdila o pogojih za spreminjanje meja parcele o namenski rabi zemljišč. Občine bodo hkrati po novem lahko namesto vsakoletnega sprejele večletni program izobraževanja odraslih.

Del obravnavane zakonodaje v okviru nalog delovne skupine za znižanje stroškov občin je bil tudi Zakon o financiranju občin. Vedno pereča vprašanja so povezana s formulo za izračun povprečnine in s črpanjem investicijskih sredstev 21. člena. Ko smo že vsi mislili, da se bo dalo postopke črpanja teh sredstev končno vsaj poenostaviti, se je zataknilo, spet. Zakaj? Kje je po vašem mnenju ključna težava?

Najprej naj spomnim, da sredstva iz državnega proračuna, namenjena sofinanciranju občinskih investicij, občine vsako leto v celoti izkoristijo. Pri samem postopku pridobivanja pravic za porabo teh sredstev pa občine že vrsto let opozarjajo na administrativno zahteven in za obe strani časovno potraten postopek. Delovna skupina je hkrati s pripravami na predloge za zmanjšanje stroškov občin že junija lani pripravila tudi delovno gradivo za spremembe in dopolnitve Zakona o financiranju občin (ZFO-1). Vendar je pri pripravi o predlaganih rešitvah prišlo do razhajanj med ministrstvi in združenji občin. Razlike v stališčih so se izrazile tudi pri poenostavitvi postopka sofinanciranja investicij, zato je delovna skupina sklenila, da opravi še en krog razprav in iskanja boljših rešitev. Zadnje informacije kažejo, da je delovni skupini pri tem vprašanju uspelo najti rešitev, ki bi bila sprejemljiva za vse partnerje v dialogu, zato sem v tem pogledu optimist in pričakujem, da bo osnutek predpisa že spomladi obravnavala Vlada in rešitve predlagala v sprejem Državnemu zboru.

Odnos država - občine je pomemben. Minister za javno upravo Rudi Medved večkrat pove, da so občine vsi, vsak gre zvečer domov v svojo občino. Kot nekdanji župan se s tem strinjate, pa vendar nas zanima vaš pogled na občine z druge strani mize po preteku prvega leta na mestu predsednika Vlade RS.

Na nedavnem 3. kongresu slovenskih občin smo namreč pogrešali tako vašo prisotnost kot prisotnost ministra za javno upravo Rudija Medveda. Med občinami je bilo zaznati negodovanje in nakazovanje na to, da se odnosi spreminjajo. Je šlo res za naključje, da se oba tako pomembna funkcionarja za občine nista mogla udeležiti kongresa ali pa imajo županje in župani vendarle prav, ko pravijo da gredo stvari v smeri preteklih odnosov? Predsednik Republike RS Borut Pahor si je vzel čas in se udeležil kongresa slovenskih občin.

Odnosov ne moremo soditi po tem, kdo se udeleži kongresa, temveč po rezultatih. Tudi županje in župani vedo, da se vedno pač ne da biti povsod iz takšnih in drugačnih razlogov, zato je odsotnost zgolj naključna in nikakor ne vpliva na naše odnose.

Vlada je že imela pripravljen proračun za naslednji dve leti, ko je Urad za makroekonomske analize in razvoj izdal oceno o slabši gospodarski rasti, kot je bila predvidena. Vlada je takoj ukrepala in znižala stroške. Bo ukrep zadostoval? Ali bodo potrebni dodatni rezi? Bodo občine pri posameznih ministrstvih in načrtovanih projektih deležne dodatnih rezov? Samo kot primer naj navedemo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Že vrsto let namreč ni bilo razpisa za investicije v šolsko infrastrukturo, občinam pa je minister Jernej Pikalo dal besedo, da v naslednjem letu razpisi bodo, in sicer v višini 5 mio evrov. To še drži ali je bilo tudi to del potrebnega znižanja stroškov?

Proračuna za leti 2020 in 2021 sta bila sprejeta in kljub znižanju odhodkov pomenita še vedno rekordna proračuna za državo. Obseg izdatkov smo s prvotno potrjenih 10.450 dodatno znižali na 10.358 milijard, kar še vedno pomeni 198 milijonov evrov več kot prej. Pri tem smo iskali primerno ravnotežje med razvojno in socialno naravnostjo ter sledili prioritetam aktualne Vlade, in to so zdravstvo, znanost, gospodarstvo in obrambno-varnostni sistem. Proračuna sledita domačemu fiskalnemu

pravilu ter ohranjata javnofinančno vzdržnost in stabilnost. Od leta 2018 beležimo proračunski presežek, ta bo letos znašal 0,8 % BDP, prav tako znižujemo javni dolg, še vedno se zvišuje število zaposlenih, zaenkrat ostaja tudi ugodna gospodarska rast. Makroekonomske napovedi jemljemo resno in prav je, da se nanje čim bolj pripravimo. Gospodarstvo se ohlaja in to ni več samo problem »velikih«, denimo Nemčije, ampak tudi nas. Ravno zato je UMAR prilagodil svojo jesensko napoved gospodarske rasti in mi smo morali temu slediti. Pa daleč od tega, da bi na tem mestu ustvarjal paniko in bil pesimist. Nikakor ne. Vendar priznavam, da misliti na manj ugodne čase, čeprav imamo danes obilje, je težko, a nujno. Zato je treba situacijo spremljati ter pravočasno odreagirati. Če bi bili potrebni dodatni rezi ali popravki, smo zmožni sprejeti tudi rebalans proračuna, kot nas je pričakal v začetku preteklega leta, v prvi vrsti zaradi podpisanega sporazuma s sindikati javnega sektorja. Ne smemo pa pozabiti, da imamo pri načrtovanju proračuna zelo malo manevrskega prostora, saj je okoli 95 % proračuna porabljenega na račun sprejetih zakonov, veliko večino pa »pojedó« plače glede na podpisan sporazum s sindikati javnega sektorja predlanskega decembra. Na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport načrtujejo izvedbo javnega razpisa za sofinanciranje investicij v šolsko infrastrukturo, skladno s sredstvi, ki so bila v ta namen predvidena v proračunih 2020 in 2021.

V programskem delu Koalicijskega sporazuma o sodelovanju v Vladi Republike Slovenije za mandatno obdobje 2018–2020 je precej na vrhu med prioriteta tudi zagotovitev dolgotrajne oskrbe starejših in dostojne starosti. Zdi se, da na tem področju Slovenija kar stopica na mestu in se nekako ne premakne z mrtve točke. Dejstvo je, da se slovenska družba stara, s tem pa se žal povečujejo tudi stroški tako države kot občin. Prav tako ni zaznati nekih novih investicij na področju domov za starejše. Kako ste začrtali pot tem vsebinam?

Drži, pripravo Predloga zakona o dolgotrajni oskrbi je ta Vlada podedovala od predhodnic. Zavedamo se demografskih sprememb in tudi, da jim je treba prilagoditi obstoječe sisteme socialne varnosti. Prav zato smo ureditev področja dolgotrajne oskrbe opredelili kot eno izmed prednostnih nalog te Vlade. Zakon je v pristojnosti Ministrstva za zdravje, ki pri njegovi pripravi sodeluje tako s ključnimi ministrstvi kot drugimi zainteresiranimi. Pričakovati je, da bo zakon v prihodnjih nekaj tednih dan v javno razpravo. Omogočil bo učinkovit prehod med sistemi socialne varnosti glede na posameznikove potrebe. Prav tako bo zagotavljal dostop do primerljivih pravic za primerljive potrebe ne glede na okolje, kjer bo uporabnik storitev koristil. Načrtovani sistem se bo zato tesno prepletal s sistemom socialnega in zdravstvenega varstva. Tako bomo dosegli, da nihče v družbi ne bo prezrt.

Težko se izognemo tudi vprašanju ustanavljanja pokrajin. Da bo treba izvesti vse za ustanovitev pokrajin, ob predpostavki, da je zagotovljen družbeni in politični konsenz, je prav tako zapisano v prej navedenem koalicijskem sporazumu. Združenje je že večkrat opozorilo, da Slovenija s tem, ko jih še nimamo ustanovljenih, izgublja ogromno razvojnega potenciala in posledično tudi evropskih sredstev. V to jabolko je ugriznil Državni svet, pod okriljem katerega je ustanovljena strokovna delovna skupina za pripravo pokrajinske zakonodaje. Izvedenih je bilo že vrsto aktivnosti, v javni obravnavi sta bila

že Predloga zakonov o ustanovitvi pokrajin in o pokrajinah. To, da je k pripravi pokrajinske zakonodaje pristopilo politično nevtralno telo, je naletelo na dobre odzive. Smo končno prišli do točke, ko bo Slovenija dobila prepotrebne pokrajine? Kakšen je vaš pogled na to?

Slovenska politika že dlje časa skuša sprejeti zakon, ki bi ustanovil pokrajine, pa vendarle do zdaj ni bilo zadostne politične volje. Pogosto se je zapletlo ravno pri morda ne najpomembnejšem vprašanju – to je številu pokrajin in njihovih središč, kar je žal tudi ob ponovnem poskusu ustanovitve pokrajin jabolko spora.

Zdi se mi primerno in ustrezno, da se te teme tokrat lotevamo po korakih, ki si sledijo v logičnem zaporedju, rezultat česar bo zelo širok konsenz vseh deležnikov. Pomembna koraka, morda najbolj, sta zakona o financiranju pokrajin (vprašanje lastnih virov) in o pristojnostih oziroma nalogah pokrajin. Zgodba o pokrajinah ima dolgo zgodovino in prav je, da se iz nje tudi kaj naučimo. Preseči moramo strankarske in parcialne lokalne politične interese ter udeležiti voljo ustavodajalca, ki je v slovenskem upravnem sistemu predvidel vmesno teritorialno upravno organiziranost v obliki pokrajin. Ali bo to mogoče v tem mandatu, pa težko rečem. In, kar je bistvenega pomena, uvedba regionalizacije v obliki ustanovitve pokrajin bi slovenskim krajem zagotovo prinesla dodaten razvoj in bolj koherentno politiko na posameznih družbenih področjih.

Vlada se bo vključila v nadaljnje aktivnosti pri realizaciji projekta ustanavljanja pokrajin potem, ko bodo vloženi zakoni in jo bo Državni zbor pozval, da se opredeli do predlogov. Poudarjam pa, da je ključen predhodni konsenz naprej občin oziroma vseh treh reprezentativnih združenj. In kot sem že dejal, ključen je politični konsenz, torej podpora zadostnega števila poslank in poslancev.

Lahko pa že povem, da sem do ideje o prenosu nalog upravnih enot na bodoče pokrajine, zadržan. Pokrajine morajo prvenstveno prispevati k skladnejšemu razvoju Slovenije, zato morajo razpolagati z gospodarskimi, človeškimi in infrastrukturnimi viri za izkoriščanje lastnega razvojnega potenciala in pridobivanje sredstev EU. Le finančno samostojne pokrajine lahko dosegajo zelene učinke

spodbujevalca razvoja v družbi, zato pokrajin ob njihovi ustanovitvi ne bi smeli obremeniti s preobsežnimi nalogami, predvsem pa ne z izvajanjem državnih funkcij.

Vedno pereče je tudi področje črpanja sredstev evropskih skladov. O naslednji finančni perspektivi je razpravljalo že tudi predsedstvo Združenja občin Slovenije. Velika težava je v tem, da zaradi neustrezno pripravljenih operativnih programov ostaja veliko sredstev evropskih skladov nepočrpanih. Prepričani smo, da če bi bile v pripravo teh programov vključene občine, bi bil odstotek počrpanih sredstev mnogo višji, saj bi bila veliko bolj smotrno porabljena. Se strinjate? Kje prihaja do kratkega stika?

Vse programe oziroma podlage za izvajanje evropske kohezijske politike v Sloveniji je treba pripravljati v dialogu z najširšim krogom deležnikov oziroma partnerjev. Poleg občin so to predstavniki gospodarstva, univerz, fakultet, raziskovalcev, sindikatov, socialnih partnerjev, kohezijskih regij in nenazadnje ministrstev na vseh področjih, ki jih naslavljamo z operativnimi programi.

Verjamem, da so bile občine pri pripravi Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 pomemben sogovornik. Nenazadnje so morali njihovi predstavniki dokumentu dati zeleno luč na seji Odbora za spremljanje operativnega programa, katerega član so. Res pa je, da denarja zagotovo ni bilo dovolj za vse izražene potrebe oziroma odprte zadeve, ki bi jih bilo treba nasloviti.

Pa morda še nekaj misli glede "črpanja". Celotna finančna perspektiva 2014–2020 na ravni EU je počasnejša kot v preteklosti. Razlogov za to je več, od poznega sprejema večletnega finančnega okvira kot tudi programskih dokumentov za izvajanje, pa do nekaterih novosti, ki so bile uvedene v tem obdobju. Na področju občin sta to mehanizma CTN (celovite teritorialne naložbe) in DRR (dogovori za razvoj regij), pa tudi CLLD (pobuda, ki jo izvaja lokalna skupnost).

Pomembno je poudariti, da je Slovenija do danes še vedno uspela izkoristiti vsa razpoložljiva sredstva. Verjamem, da

bomo uspešni tudi v aktualnem obdobju 2014–2020, v katerem lahko sredstva koristimo do vključno 2023.

Lahko povem, da smo od januarja 2014 do konca decembra 2019 v javne razpise, programe in projekte usmerili že za 2,65 milijarde evrov, kar je 86 % razpoložljivih sredstev (EU del). Za preostalih 14 % še nedodeljenih sredstev pa so projekti, programi in javni razpisi že večinoma v pripravi, tako da je dejansko prostih sredstev za nove, še neznane projekte, programe in javne razpise, na voljo še zelo malo sredstev. Po izvedenih javnih razpisih posameznih ministrstev se je do konca decembra 2019 na terenu izvajalo že za 2,15 milijarde evrov oziroma 70 % programov in projektov, ki generirajo izplačila iz proračuna. Iz državnega proračuna je bilo upravičencem izplačanih 1,1 milijarde evrov (EU del), kar predstavlja 36 % razpoložljivih sredstev.

Predvsem pa me veseli, da se je dinamika izvajanja izboljšala v zadnji fazi - posredovanje zahtevkov za plačila v Bruselj. Do konca leta 2018 smo v Bruselj posredovali za 16 % zahtevkov za plačilo, danes pa smo na 34 %, kar je velik napredek.

Zadeva se torej premika. Morajo pa tudi občine še nekaj postoriti, in sicer izpeljati obstoječe projekte do uspešnega zaključka, s čimer bodo lahko dodeljena sredstva tudi dejansko izplačana in nato povrnjena iz sredstev EU.

Na Službi Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je ustanovljena delovna skupina za pripravo operativnih programov, v katero so vključeni tudi predstavniki združenj občin. Nabor vsebin za naslednjo finančno perspektivo imamo na združenju že pripravljen in je rezultat tega, kar občine potrebujejo. »Mehkih« vsebin je malo, čeprav niso nepomembne, vendar imajo infrastrukturni projekti prednost pred njimi. Se vam ne zdi, da bi k oblikovanju vsebin na vladni strani morali pristopiti že prej? Spet lovimo zadnji vlak? Ne samo priprava vsebin, pomembni so tudi dejanski pogovori z Evropsko komisijo. Imate zagotovljene dobre pogajalce na vladni strani, ljudi, ki bodo znali argumentirano zagovarjati interese Republike Slovenije?

Na tem področju je še veliko neznank. Še vedno ne vemo, koliko sredstev bo dejansko sploh na razpolago. Tudi sam normativni okvir na ravni EU je še v nastajanju ali, bolje rečeno, v pogajanju. To pomeni, da vse, kar delamo danes, še ne moremo dokončati, preden ne bo jasno, koliko sredstev bo na razpolago in kakšne bodo zakonodajne podlage. Vlada je julija 2019 pooblastila Službo Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK), da v sodelovanju z ministrstvi, vladnimi službami in partnerji, pripravi programske dokumente za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027.

Že sami omenjate delovno skupino za pripravo operativnega programa. In občine v tem procesu že sodelujete. Izrazili ste že, kaj potrebujete in predstavili predloge, kako lahko pri tem pomaga evropska kohezijska politika. Občinam je bil že predstavljen tudi koncept naslavljanja različnih teritorialnih izzivov s pomočjo pristopa od spodaj navzgor. Kar pa se tiče pogovorov z Evropsko komisijo in pogajanj na področju večletnega finančnega okvira, vam lahko zagotovim, da so vaši strahovi odveč. Ekipa strokovnjakov in pogajalcev se ne pogaja prvič. Veliko med njimi ima izkušnje iz prejšnjih pogajanj ter bruseljski parket zelo dobro pozna. Predvsem pa ima zelo jasn cilj – izpogajati čim več za celotno Slovenijo.

Verjamemo, da projektov za nadaljevanje mandatnega obdobja ne manjka. Zanima nas, katera so tista področja, ki jim nameravate posvetiti največ časa in aktivnosti? Kaj so prioritete Vlade RS v prihodnjem letu oz. letih?

Glavni cilji so nadaljevanje ohranjanja stabilnosti javnih financ, skrb za ohranitev kakovostnih in dostopnih zdravstvenih storitev, med drugim tudi poskus sprejetja ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Potreben je premik pri infrastrukturnih projektih: Karavanke, drugi tir in tretja razvojna os, reševanje stanovanjske politike mladih, česar se je Vlada v preteklem letu že lotila. Ureditev področja dolgotrajne oskrbe je zagotovo med prioritetami Vlade, prav tako uspešno soočanje s podnebnimi spremembami, pomembne so tudi priprave na predsedovanje Slovenije Svetu EU 2021.

Povprečnina za prihodnji dve leti enostavno kar določena!

Združenje občin Slovenije je z aktivnostmi v zvezi z določitvijo povprečnine začelo že julija, ko so z Ministrstva za finance poslali predlog izračuna povprečnih stroškov občin. Že ob pripravi pripomb na predlagane izračune smo na ZOS podali jasne izračune, v kakšni višini bi povprečnina morala biti določena, in sicer v znesku 658,80 evra za leto 2020 in 668,10 evra za leto 2021. Toliko stroškov bodo občine nedvomno imele. Če je bilo združenjem pogajanje o povprečnini na nek način onemogočeno, saj sta nas ministra za finance dr. Andrej Bertoncelj in za javno upravo Rudi Medved zgolj seznanila z eno in edino različico višine povprečnine – 589,11 evra za leto 2020 in 588,30 evra za leto 2021, pa smo podporo iskali tudi znotraj hrama demokracije, pri Državnem svetu in Državnem zboru. Dvakrat je izračunom ZOS pritrtil Odbor za proračun in finance, Državni svet je vložil veto na Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021, posluha pri poslancih pa nismo uspeli doseči. Mogoče še en dodaten razlog, da bi bilo treba župane ponovno sprejeti med poslance.

Pa pojdemo lepo po vrsti. Tako, kot vsako leto, so tudi julija 2019 z Ministrstva za finance posredovali predlog izračuna povprečnih stroškov za financiranje občinskih nalog za leti 2020 in 2021. Obravnavalo ga je predsedstvo Združenja občin Slovenije in pri pregledu izračunanih stroškov za štiriletno obdobje je bilo takoj jasno, da so stroški naraščali, 2018 so poskočili kar na 631 evrov. Trend naraščanja stroškov se bo vsekakor nadaljeval in eden od ključnih razlogov višjih stroškov občin 2019 je predvsem povišanje plač v javnem sektorju. Predsedstvo ZOS je tako že na julijski redni seji sprejelo sklep, da se za osnovo za določitev povprečnine vzame dejanske stroške 2018 (in ne povprečje stroškov za zadnja štiri leta, ki ne izkazujejo dejanskega stanja) v višini 631 evrov in k temu dodajo predvideni povečani stroški 2020 v višini 27,8 evra in 2021 v višini 37,1 evra. To pomeni, da bi povprečnina za leto 2020 morala biti določena v višini 658,80 evra ter za leto 2021 v višini 668,10 evra. Prepričani smo, da bodo občine toliko stroškov zagotovo imele. S tem, ko občinam niso zagotovljena ta sredstva, so te primorane kriti stroške iz sredstev, namenjenih investicijam in razvojnim projektom. To pa v nedogled ne gre.

To je bilo pogajalsko izhodišče ZOS za določitev višine povprečnine za leti 2020 in 2021. Hkrati pa smo k skupnemu nastopu pozvali tudi Skupnost občin Slovenije in Združenje mestnih občin Slovenije.

O višini povprečnine je predsedstvo ZOS razpravljalo tudi na redni seji septembra, saj je bil sklican sestanek, katerega namen je bil

pogajati se o višini povprečnine za prihodnji dve leti. Predsedstvo ZOS je tako oblikovalo mnenje k Predlogu zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 (ZIPRS2021), ki smo ga poslali tako Državnemu svetu kot tudi Državnemu zboru. Tako državne svetnike kot poslance smo pozvali k podpori naporom Združenja občin Slovenije, da bi občine končno le prejele povprečnino v višini, ki bi krila dejanske stroške občin. Opomnili smo jih, da smo na ZOS že večkrat dali pobudo, da bi se pri določitvi višine povprečnine upoštevali dejanski stroški občin in ne povprečje zadnjih let. Na ta način ne samo, da dobimo popačeno sliko o stroških občin, temveč se dejansko vedno bolj veča razkorak med dejanskimi stroški in povprečjem stroškov zadnjih štirih let.

Sestanek o višini povprečnine za leti 2020 in 2021

17. 9. 2019 je bil na Ministrstvu za javno upravo sestanek na temo višine povprečnine za prihodnji dve leti. Na triurnem sestanku, ki smo se ga z Združenja občin Slovenije udeležili predsednik Robert Smrdelj in podpredsednika mag. Marko Diaci in Uroš Brežan, do sklenitve dogovora ni prišlo. Je pa potekala precej burna razprava tako o sami višini povprečnine kot tudi njenem izračunu. Izračuni združenj in ministrstva se namreč precej razlikujejo. Predsednik ZOS je v razpravi poudaril, da bodo stroški občin 2020 vsekakor dosegli 658,80 evra na prebivalca in da se razkorak med izračunanimi in dejanskimi stroški vsako leto dejansko veča. Pozval je, da se takoj pristopi k jasnim izračunom in oblikovanju metodologije, ki

bo odrazila dejansko stanje. Dodal je, da so stroški zadnjih štirih let ena izmed zakonskih osnov za določitev višine povprečnine, nikakor pa ne edina, saj je treba upoštevati tudi dejanske stroške in makroekonomsko stanje države. Poudaril je, da občine ne bodo mogle v nedogled krpati vrzeli manjkajočih sredstev za pretekla leta in da je treba najti način, da bodo občine lahko nemoteno opravljale zakonsko določene naloge. Oba ministra je ponovno opozoril na jasno predvidene stroške in izračune združenja in ponovno podal predlog, da se za osnovo za določitev povprečnine vzame dejanske stroške 2018 v višini 631 evrov in k temu doda predvidene povečane stroške 2020 v višini 27,8 evra in 2021 v višini 37,1 evra. Posluha ni bilo.

Minister za finance Andrej Bertoncelj je predstavnikom združenj uvodoma sicer dejal, da je pristaš dialoga in dogovora, vendar v nadaljevanju podal zgolj oris makroekonomske situacije, v kateri se država trenutno nahaja, in povedal, da je zaradi slabše makroekonomske napovedi UMAR-ja Vlada že napovedala 100 milijonsko nižanje porabe proračunskih sredstev. Skladno s tem je povedal, da bodo pri določitvi povprečnine upoštevali izračune povprečnih stroškov za financiranje občinskih nalog za leti 2020 in 2021, in sicer za leto 2020 v višini 588,11 evra in 588,30 evra za leto 2021. Od tega ni odstopil.

Na povedano, da bodo občine prejele najvišjo povprečnino do zdaj, pa je podpredsednik ZOS mag. Marko Diaci odločno odgovoril, da to sicer drži, neizpodbitno dejstvo pa je, da so tudi stroški občin vsako leto višji. Ob tem je, samo za oris, izpostavil težave občin s pridobivanjem različnih soglasij s strani države (npr. vodno soglasje), ki samo povečujejo stroške občin. Prav tako veliko težavo predstavljajo investicije v cestno infrastrukturo, do katerih ravno zaradi pridobivanja različnih dovoljenj in

soglasij ne pride. Opozoril pa je tudi na to, da občine plačujejo za storitve, na katere nimajo vpliva, kar je nesprejemljivo (npr. vzpostavitev zasebnih vrtcev).

Razumemo, da je naloga finančnega ministra skrbeti za dobro makroekonomsko okolje v državi in za stabilnost vseh štirih državnih blagajn, med katerimi je tudi občinska. Razumemo tudi, da se gospodarstvo v regiji malce ohlaja in posledično je treba temu prilagoditi tudi potrošnjo. Razumemo tudi, da ga pri načrtovanju proračunskih izdatkov omejuje fiskalno pravilo, ki je seveda med strožjimi v Evropi. Ne razumemo pa, zakaj kljub večletni gospodarski rasti še vedno nismo prišli do točke, da se občinam s povprečnino krijejo dejanski stroški za izvajanje nalog. Vsekakor bi bil skrajni čas, da se to stori.

Minister Rudi Medved je ponovno izpostavil pomen dobrega sodelovanja med Vlado in občinami. Dodal je, da si želi, da bi bila povprečnina višja, vendar se Vlada žal lahko giblje le v danih finančnih okvirih. Zaveda se, da bo potrebnega še veliko truda in navora, da bi dosegli zadane cilje tako z vidika znižanja stroškov občin kot pri iskanju ustrezne rešitve formule, ki bi podala jasn izračun višine povprečnine.

Predsednik ZOS pa je tudi ob koncu sestanka odprl tudi zelo pomembno temo, in sicer poenostavitev postopkov črpanja sredstev 21. člena ZFO, ki kljub velikim naporom delovne skupine za znižanje stroškov občin in Ministrstva za javno upravo, še vedno ni prineslo zelenih rezultatov.

Tako minister Bertoncelj kot minister Medved sta izrazila pripravljenost, da aktivno sodelujeta pri iskanju ustrezne rešitve poenostavitve 23. člena ZFO, ki bi občinam omogočal lažje črpanje prepotrebnih investicijskih sredstev.

Do sklenitve dogovora o višini povprečnine ni prišlo, dane pa so bile zaveze, da se 2020, še pred začetkom oblikovanja proračuna, pristopi k jasnejšim izračunom stroškov občin, z jasno metodologijo. Prav tako se aktivno pristopi k iskanju rešitev poenostavitve črpanja investicijskih sredstev 21. člena ZFO. Kaj nam bo leto prineslo, pa bomo še videli.

Iskanje podpore znotraj hrama demokracije

Na Združenju občin Slovenije se nismo mogli zadovoljiti z dejstvom, da so nam bila onemogočena pogajanja o višini povprečnine in smo novembra in decembra podporo iskali pri državnih svetnicah in svetnikih ter poslankah in poslancih.

Tako je Odbor Državnega zbora za proračun in finance na svoji 25. nujni seji razpravljal o proračunih za prihodnji dve leti. Člani odbora so potrdili amandma k Zakonu o izvrševanju proračunov RS za leti 2020 in 2021, ki določa povprečnino v višini 658,80 evra za leto 2020 in 668,10 evra za leto 2021. Osnova potrjenega amandmaja, ki so ga vložili poslanci opozicijskih strank, pa so bili izračuni Združenja občin Slovenije, ki smo jih pristojnim posredovali že julija in

opozorili, da je resnično skrajni čas, da se občinam zagotovi povprečnina, ki bo pokrivala dejanske in ne povprečnih stroškov občin zadnjih štirih let. Vladni predlog je določal povprečnino v višini 589,11 evra za leto 2020 in 588,30 evra za leto 2021.

Dejstvo, da so nas člani odbora podprli, ni zanemarljivo, saj to pomeni, da so bili napori in obrazložitve ZOS razumljene in podprte s strani dela odločevalcev.

K podpori smo pozvali tudi ostale poslanke in poslance, saj gre nenazadnje za dobro vseh državljanov. Kot že ničkolikokrat smo opozorili na dejstvo, da se huda podhranjenost financiranja občin vleče že vse od gospodarske krize, ki je nastopila pred več kot desetletjem in resnično je skrajni čas, da se skozi povprečnino pokrijejo dejanski stroški, ki jih imajo občine z izvajanjem zakonsko določenih nalog. Nujno je, da se iz virov, kot so npr. NUSZ, najemnine stanovanj, komunalni prispevki, takse, preneha prelivanje v tekočo porabo in da jih občine vendarle lahko uporabijo za nujno vzdrževanje že zelo načetih cest ter mostov, nabavo nujne gasilske opreme, vzdrževanje šol in vrtcev, izvajanje evropskih projektov in še bi lahko naštevali. Dolgoletna podhranjenost občin je resnično že krepko načela veliko infrastrukture, ki je za občane oz. državljane primarnega pomena in se jim tako neupravičeno znižuje standarde bivanja in življenja, kar pa se še posebej zelo opazi v neskladnem razvoju naše države.

Predsednik Združenja občin Slovenije se je še pred samim glasovanjem sestel tudi s predstavniki poslanskih skupin in iskal podporo k predlogu višine povprečnine, ki jo je z amandmajem predlagal Odbor za proračun in finance. Prav tako pa so se uro pred

začetkom glasovanja na svoji 8. seji sestali člani predsedstva ZOS in ponovno podprli predlog višje povprečnine. Seje Državnega zbora se je udeležilo več kot 30 županov, ki so prišli izraziti podporo k predlogu višje povprečnine. V prvih komentarjih po koncu glasovanja predsednik ZOS Robert Smrdelj ni skrival razočaranja in povedal, da bodo občine finančno životarile še naprej. Bili smo prepričani, da so bila izkazana dejstva dovolj dobra podlaga za drugačen razplet.

Nismo bili uspešni, a smo nadaljevali ter državne svetnice in svetnike pozvali k vložitvi veta na ZIPRS2021. Veto je bil izglasovan in ZIPRS2021 je šel ponovno pred člane Odbora za proračun in finance. Ti so tudi drugič podprli predlog višje povprečnine. Tako daleč s predlogom višje povprečnine namreč še nikoli nismo uspeli priti.

Na žalost pa smo bili pri ostalih poslankah in poslancih spet preslišani. Kljub temu bomo na Združenju občin Slovenije tudi v prihodnje vneto zagovarjali naše izračune, za njimi stali in se z njimi borili do konca. Morda pa nas naslednje leto usliši tudi večina v Državnem zboru ali pa že pred tem Vlada.

3. točka dogovora o višini povprečnine za leto 2019

Na ZOS pa nismo opozarjali samo, da je nujno treba zagotoviti višino povprečnine, ki bo krila dejanske stroške občin za prihodnji dve leti, ampak tudi na to, da bi bilo treba nekaj storiti tudi še za povprečnino za leto 2019 oz. da se mora Vlada držati dogovora o višini povprečnine za leto 2019, ki so ga združenja občin in Vlada podpisali decembra 2018. Dogovor je v svoji 3. točki določil: »Vlada RS in reprezentativna

združenja se dogovorijo, da bodo po 6 mesecih preverili učinke dogovora s sindikati javnega sektorja glede dviga plač zaposlenih v javnem sektorju na višino stroškov občin ter pregledali predloge delovne skupine iz 1. in 2. točke dogovora za spremembo zakonodaje in dogovorili nadaljnje ukrepe.«

K posredovanju informacij oz. izračunov o posledicah povišanja stroškov dela na proračune občin smo Ministrstvo za javno upravo pozvali že konec maja in ministrstvo je pripravilo Analizo ocene finančnega učinka na proračune občin kot posledica spremenjenih izhodiščnih plačnih razredov delovnih mest in nazivov, ki so bili dogovorjeni z aneksi h kolektivnim pogodbam decembra 2018 (v nadaljevanju analiza). V sklepnih ugotovitvah analize je ministrstvo navedlo, da je bil del povišanja povprečnine namenjen tudi pričakovanim višjim stroškom občin zaradi dviga plač. Temu smo oporekali, da dvig plač javnih uslužbencev ni bil všteti v višino povprečnine za leto 2019, kar je razvidno tudi iz 3. točke dogovora.

Ministrstvo je v analizi navedlo, da naj bi odhodki občin zaradi učinkov dviga plač znašali 19,6 mio evrov in ta znesek bi bilo treba dodatno všteti še v povprečnino za leto 2019. V to smo prepričani, vendar nam dlje od opozorila ni uspelo priti.

Vladna delovna skupina za znižanje stroškov občin

Delovna skupina za znižanje stroškov občin je bila ustanovljena 31. januarja 2019, z aktivnim delom pa je pričela mesec dni kasneje. Delovno skupino poleg vladnih predstavnikov sestavljajo predstavniki ZOS, SOS in ZMOS ter Mestne občine Ljubljana, vodi pa jo minister za javno upravo Rudi Medved. Do konca leta 2019 so se člani sestali na več kot 40 sestankih v ožji in širši sestavi.

Ožja delovna skupina zajema samo člane in nadomestne člane, v okviru širše delovne skupine pa lahko sodelujejo tudi posamezni člani strokovnih odborov združenj. ZOS je zagotovil udeležbo na vseh sestankih (Mihaela Smrdelj, Robert Smrdelj, Mateja Eržen, Nataša Rupnik – Občina Mirna Peč, Samo Jakljič – Občina Straža).

Vlada RS je s ciljem izpolnitve svoje zaveze o znižanju stroškov občin ustanovila posebno delovno skupino, katere prvotna naloga je bila, da v šestih mesecih prouči in predlaga možne spremembe področne zakonodaje, s katerimi bi zmanjšali

stroške občin, ki izhajajo iz njihovih zakonsko določenih nalog. Po koncu tega obdobja je minister za javno upravo Rudi Medved Vladi RS predlagal, da skupina nadaljuje z delo, katerega vsekakor ne bo zmanjkalo.

Pred pričetkom dela smo vsa tri združenja pripravila nabor zakonodaje, ki jo je treba spremeniti in jo poslala na Ministrstvu za javno upravo, ki je tudi koordinator vseh aktivnosti skupine. Obravnavala je predloge za spremembo 61 predpisov in po pregledu vseh je bila Vladi RS predlagana sprememba 25 zakonov, ki so bili razdeljeni v tri skupine, in sicer so v prvi skupini spremembe devetih predpisov, ki so zajete v predlogu Zakona o finančni razbremenitvi občin, ki bi moral biti po prvotnih načrtih v veljavi že 1. januarja 2020. S tem paketom sprememb se med drugim z občin na državo penša finančno breme plačila zdravstvenega zavarovanja za brezposelne ter financiranje nalog družinskega pomočnika in mrliško pregledne službe. Po oceni vladne strani prvi paket za občine prinaša okoli 31 milijonov evrov manj stroškov. Poleg zmanjševanja stroškov bodo posamezni zakoni občinam omogočili

dodatne finančne vire ali zmanjšali administrativne ovire.

V prvi skupini predlogov zakonov je bil tudi Zakon o financiranju občin, kateri naj bi prinesel poenostavitve 21. člena, ki določa investicijska sredstva. Spremembe pa se obetajo tudi formuli, ki določa izračun povprečnine. Aktivnosti na področju sprememb zakona še potekajo in njegov predlog naj bi bil oblikovan v prvi polovici leta 2020.

Del ostalih dveh paketov zakonov pa so med drugim spremembe zakonov o vrtcih, urejanju prostora, gasilstvu, lekarniški dejavnosti, zdravstvenem varstvu in stanovanjskega zakona. Nekatere od teh sprememb bodo pomenile večje sistemske posege, ki jih na ministrstvih še pripravljajo. Sama ocena finančnih učinkov pa bo znana, ko bodo znane vse z občinami dogovorjene rešitve.

Na MJU so pripravili tudi končno poročilo o delu delovne skupine in Analizo ocen finančnega učinka na proračune občin kot posledica spremenjenih izhodišč plačnih razredov delovnih mest in nazivov, ki so bili dogovorjeni z aneksi h kolektivnim pogodbam. V pogovorih o pripravljeni

analizi, je bilo s strani ZOS opozorjeno, da je analiza učinkov sporazuma s sindikati nekoliko okrnjena zaradi metodologije, bo pa zadostna podlaga za nadaljevanje pogovorov o povprečnini.

Poročilo Vladne delovne skupine za znižanje stroškov občin in z Analizo ocen finančnega učinka na proračune občin kot posledica spremenjenih izhodiščnih plačnih razredov delovnih mest in nazivov, ki so bili dogovorjeni z aneksi h kolektivnim pogodbam je obravnavalo tudi Predsedstvo ZOS. Priznati je treba, da smo zadovoljni z načinom dela in komunikacijo ministrstva, ki je vsekakor boljša kot v preteklosti, vendar smo predvsem pri analizi opozorili na pomanjkljivosti pri izračunih. Dogovor o višini povprečnine za leto 2019, ki je bil med združenji in Vladi RS podpisan konec 2018 v svoji 3. točki določa, da se bo po 6 mesecih preveril učinek sprejetega dogovora med Vladi RS in sindikati javnega sektorja. V sklepnih ugotovitvah analize je ministrstvo navedlo, da je bil del povišanja povprečnine namenjen tudi pričakovanim višjim stroškom občin zaradi dviga plač. Vendar to ne drži in temu smo in bomo oporekali. Dvig plač javnih uslužbencev ni bil všteti v višino povprečnine za leto 2019, kar je razvidno tudi iz 3. točke Dogovora. Ministrstvo je v analizi navedlo, da naj bi odhodki občin zaradi učinkov dviga plač znašali 19,6 mio evrov. Še vedno smo prepričani, da bi bilo treba ta znesek dodatno všteti že v povprečnino za leto 2019.

Učinki Zakona o finančni razbremenitvi občin vidni šele v drugi polovici 2020

Vlada je na svoji 54. redni seji, 12. 12. 2019, določila besedilo Predloga zakona o finančni razbremenitvi občin in ga poslala v sprejem Državnemu zboru po rednem postopku. Zakon bi po prvotnih načrtih sicer moral začeti veljati že s 1. 1. 2020, vendar so se postopki medresorskih usklajevanj zavlekli in bo zakon sprejet predvidoma v prvi polovici 2020. Predlog zakona je plod dela vladne delovne skupine za zmanjšanje stroškov občin, ki jo je Vlada ustanovila v začetku 2019. Člani delovne skupine pa so poleg predstavnikov ministrstev in vladnih služb tudi predstavniki združenj občin.

Z zakonom o finančni razbremenitvi občin (v nadaljevanju: zakon) se bo na eni strani finančno razbremenilo občine in povečalo nekatere prihodke, na drugi strani pa tudi administrativno razbremenilo občine. Ocenjuje se, da bo zakon občinam prinesel prihranke v okvirni višini 31 milijonov

evrov, vendar bo verjetno na dejanske učinke treba še malo počakati, saj bodo ti vidni šele, ko se bo zakon nekaj časa izvajal.

Ostaja še nekaj odprtih vprašanj, ki jih bo Združenje občin Slovenije vsekakor naslovlilo na pristojne, državne svetnike in poslance. Begajo namreč prihranki pri družinskem pomočniku, saj naj bi občine še nekaj časa na račun države krile te stroške. Sicer je res, da bodo občinam ti stroški povrnjeni, vendar na kratek rok težko govorimo o prihranku. Pa še nekje bo treba biti pazljiv. Spreminja se namreč tudi Zakon o financiranju občin, in sicer se v členu, ki določa, katere naloge vse se zajema v izračun povprečnih stroškov občin, črta financiranje družinskega pomočnika. Kaj to pomeni? Da bodo občine spet morale zajedati v proračune občin? Da bodo zopet prikrajšane pri povprečninah?

Zakon posega na področje devetih zakonov, in sicer so to:

- Zakon o upravnih taksah
- Zakon o izobraževanju odraslih
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Zakon o socialnem varstvu
- Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev
- Zakon o urejanju trga dela
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
- Zakon o notariatu
- Zakon o financiranju občin

Zakon o upravnih taksah

Zaradi količine dela za njeno izdelavo se zvišuje upravna taksa za lokacijsko informacijo, kar predstavlja znatno obremenitev občinske uprave. Prav tako se uvaja tarifa za upravno takso za izdelavo potrdila o pogojih za spreminjanje meja parcele.

S spremembami zakona so ocenjene pozitivne finančne posledice za občinske proračune, in sicer na 250.000 evrov, za kolikor se bodo povečali prihodki občin zaradi dviga tarife za lokacijsko informacijo in uvedbe nove tarife za izdelavo potrdila o pogojih za spreminjanje meja parcele.

Zakon o izobraževanju odraslih

Zmanjšuje se administrativno breme za občine. Stroški občin se s predlagano spremembo ne večajo niti ne manjšajo, omogočena pa je racionalizacija postopkov. Občina ali več občin skupaj lahko sprejme program izobraževanja odraslih za več let skupaj.

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju

S spremembo zakona se bo spremenil plačnik mrliških pregledov, obdukcij ter tehnične pomoči v zvezi z obdukcijo, torej bo namesto občine omenjeno nalogo prevzela država oziroma v njenem imenu Ministrstvo za zdravje. S spremembo financiranja se stroški iz občinskih proračunov prenesejo na državni proračun, in sicer v višini 3.500.000 evrov. Zaradi dodatnih nalog Ministrstva za zdravje, povezanih z izvajanjem mrliško pregledne službe, se bo zaposlilo javnega uslužbenca - stroški na letni ravni so 28.300 evrov.

V delu obveznosti plačila prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje pa je sprememba ta, da se obveznost plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje za otroke do 18. leta starosti, ki se šolajo in niso zavarovani kot družinski člani, ker njihovi starši ne skrbijo zanje oziroma ker starši ne izpolnjujejo pogojev za vključitev v obvezno zavarovanje, družinske pomočnike, državljane Republike Slovenije in tujce, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje in jim je priznana pravica do denarne socialne pomoči ali vsaj izpolnjujejo pogoje za pridobitev denarne socialne pomoči, ter jim posledično centri za socialno delo priznajo pravico do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, prenese na državo. Na ravni države bo to obveznost za družinske pomočnike iz svoje proračunske postavke pokrilo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, za otroke in državljane Republike Slovenije ter tujce, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje in jim je priznana pravica do denarne socialne pomoči, pa Ministrstvo za zdravje.

Za plačilo prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje se za plačilo prispevka za osebe iz 21. in 24. točke prvega odstavka 15. člena ZZVZZ znižajo izdatki občinskih proračunov za 19.200.000 evrov za

21. točko in 285.000 evrov za 24. točko prvega odstavka 15. člena ZZVZZ, torej skupaj 19.485.000 evrov. Zaradi dodatnih nalog Ministrstva za zdravje se bo v ta namen zaposlilo javnega uslužbenca - stroški na letni ravni so 28.300 evrov.

Zakon o socialnem varstvu

Financiranje družinskega pomočnika se z občine prenese na državo. Vse naloge, ki jih je opravljala občina, se prenesejo na državo. Posledično se zaznamba prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnine invalidne osebe vpiše v korist Republike Slovenije in se uredi izplačevanje dodatka za pomoč in postržbo državi.

MDDSZ 2020 dodatnih sredstev ne potrebuje, ker so sredstva za redno izplačilo 4,2 mio EUR občinam za leto 2019 že zagotovljena. Leta 2021 bi bilo ob predpostavki, da se zakon uporablja za celotno leto 2020, potrebnih še dodatnih 3,7 mio EUR. To na letni ravni skupaj znaša 7,9 mio EUR, in sicer zaradi celotne refundacije izplačila družinskega pomočnika občinam za leto 2020, saj bodo občine krile stroške financiranja družinskega pomočnika v breme države. Ker bo začetek uporabe zakona po 1. 1. 2020, bodo stroški v breme države sorazmerno nižji, na mesečni ravni v višini 1/12, kar znaša približno 341.222 EUR na mesec.

Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev

Spreminja se zavezanec za plačilo prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, in sicer z občine na državo, zato je treba spremeniti določbe, ki urejajo zavezanca za plačilo prispevka.

Zakon o urejanju trga dela

Ureja spremembo pri zavezancu za plačilo prispevkov delodajalca za zavarovanje za primer brezposelnosti za družinskega pomočnika, ki se prenaša z občine na državo.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

Gre za področni predpis, ki ga je treba uskladiti z določbami ostalih zakonov, ki urejajo položaj družinskih pomočnikov tako, da se spremeni zavezanec za plačilo prispevkov delodajalcev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki bo po novi ureditvi država in ne več občina.

Zakon o notariatu

Ob upoštevanju veljavne določbe 5.a člena ZN so stranke, ki zaprosijo za podatke prek notarja, v razmerju do strank, ki samostojno zahtevajo podatke o namenski rabi zemljišča od pristojnega organa samoupravne lokalne skupnosti, v ugodnejšem položaju, saj niso obremenjene s plačilom upravne takse. Ker izdaja potrdila o namenski rabi zemljišča in izdaja lokacijske informacije ni avtomatiziran postopek izpisa iz uradne evidence, temveč od občine zahteva dodatno delo in pojasnilo, namenjeno stranki za nadaljnje

prostorsko urejanje in promet z nepremičninami, se od pravila v 5.a členu ZN določa izjema za posredovanje tistih podatkov, ki jih po zakonu, ki ureja urejanje prostora, izdajajo organi samoupravnih lokalnih skupnosti, to velja za potrdilo o namenski rabi zemljišča in izdajo lokacijske informacije.

Finančne posledice spremembe zakona so za občinske proračune ocenjene na 1.000.000 evrov dodatnih prihodkov.

Zakon o financiranju občin

S spremembo 11. člena ZFO-1 se ureja sprememba financiranja zdravstvenega

zavarovanja upravičencev, za katera bo sredstva po novem zagotavljala država. S črtanjem prehodne določbe 44. člena ZFO-1 pa se omogoča takojšnja uveljavitev prenosa financiranja pravic družinskega pomočnika z občin na državo.

Ti zakoni so le prvi od treh sklopov zakonov. Več dela in naporov bo treba vložiti še v preostala sklopa zakonov, ki zahtevajo večje sistemske spremembe. Te pa zagotovo in žal zahtevajo še več časa.

Nenehni poizkusi sprememb Zakona o financiranju občin

Del paketa zakonodaje, ki bo v prihodnje deležen sprememb je tudi Zakon o financiranju občin, in sicer v prvi vrsti v delu, ki opredeljuje postopke črpanja prepotrebnih investicijskih sredstev občin. Seveda je govora o 23. členu Zakona o financiranju občin. Spremembe pa se obetajo tudi področju uresničevanja pravic romske skupnosti in obsegu zadolževanja občin. Zakon pa se tudi spreminja oz. usklajuje z vsebino Zakona o finančni razbremenitvi občin. O poenostavitvi formule izračuna primerne porabe občin zaenkrat ne bo govora.

Zakon bo sprememb in sprejema deležen v letu 2020, predvidevamo, da bolj proti koncu leta, saj je vsebina zahtevna in je treba biti pri vsakršnem posegu v zakon izjemno previden.

V letu 2019 je bilo pripravljenih že veliko predlogov, ki so imeli podporo predvsem pri Ministrstvu za javno upravo, a so se pri Ministrstvu za finance in Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo vedno našle ovire. Je bil pa vsekakor posluh tudi s strani teh dveh ministrstev in je dosežen napredek v pogovorih kateri bodo, vsaj upamo, v letu 2020 končno prinesli dober rezultat – poenostavitev postopkov črpanja sredstev.

Delovna skupina za znižanje stroškov občin je o predlogih sprememb razpravljala na zadnji seji v letu 2019. Oblikovana je bila rešitev, ki bi lahko predstavljala poenostavitev postopkov črpanja investicijskih sredstev 21. člena ZFO. Predlagano je bilo, da bi bili projekti vodeni kot evidenčni projekti, na podlagi katerih bi bila rezervirana sredstva za občino. Občina bi nato z MGRT sklenila

zgodbo eno pogodbo za projekte in ne večje število pogodb. S tem bi že vsekakor odpravili del administrativnega bremena. Občina bi vso potrebno dokumentacijo morala predložiti MGRT ob podaji zahtevka za izplačilo. Izognili bi se tudi podpisovanju aneksov k pogodbam. Pogovori se bodo nadaljevali v prvih mesecih 2020.

Vedno pereča je tudi romska problematika, obsega katere se morda občine, ki nimajo teh težav, niti ne zavedajo. Prav je, da se tem občinam dodeli dodatna finančna sredstva in v okviru sprememb ZFO se pristopa tudi k temu. Na zadnjem sestanku so bile tako oblikovane tudi rešitve v zvezi s sofinanciranjem občin za uresničevanja pravic romske skupnosti, in sicer da se ta sredstva občinam dodelijo za širši namen za potrebe Romov in ne zgolj za infrastrukturo. Najti je treba še rešitev na kakšen način jih dodeliti. Romska problematika žal ne zajema zgolj in samo ureditve sicer prepotrebne infrastrukture, ampak so tu tudi druga vprašanja povezana z izobraževanjem Romov, zaposlovanjem in nasploh z vključevanjem v življenje.

Na Združenju občin Slovenije smo že ničkolikokrat povedali, da bomo ostro nasprotovali vsem poizkusom, da bi se manjšim in razvojno šibkim občinam z malo razvojnega potenciala odvzemala sredstva in prerazporejala k najmočnejšim občinam. Vedno smo zagovarjali in vztrajali pri zagotavljanju investicijskih sredstev in brez, ter predvsem zaradi vztrajanja ZOS, bi bila ta sredstva že nekaj let nazaj izgubljena.

Prav tako je Združenje v preteklosti že večkrat predlagalo dvig meje zadolževanja občin na 12%. Namreč dolg občin v strukturi javnega dolga predstavlja zanemarljiv delež. Prepričani smo, da bi z nekoliko sprostitve omogočili, da bi občine lažje izvajale razvojne projekte, ki so pomembni, ne samo za posamezno občino, temveč nenazadnje tudi za državo.

Kot kaže bomo v letu 2020 veliko pisali o Zakonu o financiranju občin in upamo, da bo izplen dober. Vsekakor vas bomo o vsem aktualnem dogajanju sprti obveščali.

Združenje občin Slovenije pozdravlja ponoven poizkus ustanovitve pokrajin

Junija 2019 se je v okviru Državnega sveta RS oblikovala pobuda drugega poizkusa ustanavljanja pokrajin v Sloveniji. Predvideno je, da bi pokrajine začele delovati 1. januarja 2023, v polnosti pa naj bi zaživele leta 2030, saj je treba poleg ustanovitve urediti tudi področje prenosa nalog in pristojnosti ter področje financiranja. Pri slednjem pa bo treba biti še posebej previden, da se ne bi kmalu znašli v podobnih zagatah kot se pri financiranju občin.

Verjamemo, da je pobuda, ki ne nastane znotraj političnih struktur, lahko veliko uspešnejša in sprejeta tudi s strani laične javnosti. Ustanovitev pokrajin določa že Ustava Republike Slovenije in s tem, ko jih še nimamo ustanovljene, ne samo, da smo v nekem neustavnem položaju, temveč izgubljam tudi velik razvojni potencial. Slovenije potrebuje pokrajine zaradi zagotavljanja skladnejšega regionalnega razvoja, treba pa bo najti tudi prepotrebno politično voljo. Slovenija bi bila mnogo bolj uspešna pri učinkovitosti črpanja evropskih sredstev, v kolikor bi imela ustanovljene pokrajine.

Menimo, da je dobre nastavke za ustanovitev pokrajin vsebovala že zakonodaja iz leta 2007, ki pa v Državnem zboru RS ni prejela potrebne podpore. Te predvidene rešitve je treba ustrezno nadgraditi in verjamemo, da bo potem moč zagotoviti tudi ustrezno politično podporo. Pri oblikovanju pokrajin je treba slediti predvsem skrbi za skladen razvoj v slovenskem prostoru.

Delovna skupina za pripravo pokrajinske zakonodaje se je oblikovala na pobudo predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja, predsednika Državnega sveta RS Alojza Kovšce in predsednikov Združenja občin Slovenije Roberta Smrdelja, Skupnosti občin Slovenije dr. Aleksandra Jevška in Združenja mestnih občin Slovenije mag. Gregorja Macedoni.

Skupina več kot 60 strokovnjakov, pod vodstvom Boštjana Brezovnika iz mariborske pravne fakultete, je pripravila predlog potrebne zakonodaje, in sicer predlog Zakona o pokrajinah (ZPok), predlog Zakona o ustanovitvi pokrajin (ZUPok) in tudi katalog Pristojnosti in nalog pokrajin s pregledom splošnih in posamičnih aktov ter aktov poslovanja občin. Delovno skupino za obravnavo predlaganih dokumentov je

ustanovilo tudi Združenje občin Slovenije in sicer so njeni člani Predsedstva Združenja občin Slovenije.

Predlagano zakonodajo bo Državni svet RS, po predstavitvi na občinskih svetih občin v okviru sodelovanja občin pri pripravi pokrajinske zakonodaje in izvedeni javni obravnavi, predložil v sprejem Državnemu zboru RS.

Zakon o pokrajinah (ZPok)

Ustanovitev pokrajin določa Ustava Republike Slovenije. S sprejetjem Ustavnega zakona o spremembah Ustave Republike Slovenije v letu 2006 so bili spremenjeni 121., 140. in 143. člen ustave, ki so podlaga za oblikovanje pokrajinskih zakonov.

Prvi člen ZPoK določa, da le-ta ureja »pravni status pokrajine, področja nalog pokrajine, organizacijo pokrajine, sodelovanje prebivalcev pri odločanju, pokrajinsko upravo, načela urejanja financiranja pokrajin, statut pokrajine in pokrajinske predpise, sodelovanje pokrajine z občinami, državnimi organi in medsebojno sodelovanje pokrajin, postopek spremembe imena, sedeža in območja pokrajine, naloge pokrajine ter druge zadeve, pomembne za začetek dela pokrajin.«

Temeljni namen in cilj uvedbe pokrajin je učinkovito in pregledno upravljanje za zagotavljanje kakovostnih storitev za lokalno in regionalno prebivalstvo in zagotavljanje skladnejšega regionalnega razvoja. Pokrajine naj bi prispevale k skladnejšemu razvoju Slovenije in morajo razpolagati z gospodarskimi, človeškimi in infrastrukturnimi viri za izkoriščanje lastnega razvojnega potenciala in pridobivanja sredstev EU.

Osrednja vsebina predloga zakona sta funkcionalna sestavina pokrajinske samouprave, ki se nanaša na naloge pokrajine ter organizacijska sestavina pokrajinske samouprave, s katero so opredeljeni organi pokrajine ter način sprejemanja odločitev v pokrajini.

V skladu s 143. členom Ustave RS so pokrajine pristojne za:

- naloge širšega lokalnega pomena;
- z zakonom določene naloge regionalnega pomena;
- upravne naloge iz državne pristojnosti, ki v skladu z zakonom, ki ureja pokrajine, spadajo v področja nalog pokrajin.

Lokalne zadeve širšega pomena so naloge, za katere je generalno pristojna pokrajina že na podlagi ustave. Po vsebini so to naloge zlasti na področjih zagotavljanja storitev splošnega pokrajinskega pomena ter nalog, ki so v zakonu določene kot naloge v pristojnosti ali občin ali pokrajine, so pa po svoji naravi lokalne zadeve širšega pomena, ker so skupne območjem več občin in presegajo njihove finančne zmožnosti. Tako bo treba to vrsto nalog pokrajin določiti z zakonom, s katerim bodo razmejene naloge pokrajin od nalog občin. Zaradi velike raznolikosti nalog in glede na zelo različne zmožnosti občin, predvsem mestnih občin, pa bo treba pokrajinam prepustiti, da posamezne naloge širšega pomena ob upoštevanju interesov občin in svojega prebivalstva opredelijo kot svoje naloge s svojimi predpisi. Na tem področju bodo pokrajine izvajale vse tri temeljne funkcije javne uprave: regulatorno, pospeševalno in servisno.

Naloge regionalnega pomena po svoji naravi niso lokalnega pomena, niso pa tudi državnega pomena; so vmesnega – regionalnega pomena.

Predlog zakona opredeljuje področja, na katerih bodo z zakoni za posamezna področja javnih nalog določene konkretne naloge regionalnega pomena v izvorni pristojnosti pokrajin. Delovna področja izvornih nalog pokrajine so opredeljena na področjih regionalnega razvoja gospodarstva in energije, okolja, prostora, prometa, kmetijstva in gozdarstva, šolstva in športa, visokega šolstva in znanosti, področju kulture, zdravja,

dela, družine in socialnih zadev, zaščite in reševanja.

Ključna funkcija pokrajin, ki jo opredeljuje poglavje, ki ureja konstituiranje pokrajin in začetek njihovega dela, je funkcija razvojnih regij in naloge izvajanja regionalne razvojne politike in usklajevanja trajnostnega razvoja na področju gospodarskega, socialnega, prostorskega, okoljskega, kulturnega razvoja in razvoja človeških virov. Tako bodo pokrajine takoj po njihovi ustanovitvi začele opravljati nekatere naloge regionalnega pomena, širšega lokalnega pomena, kot tudi naloge, določene v veljavnih zakonih.

Pokrajine imajo sebi lastne pristojnosti v zvezi z ustanavljanjem pravnih oseb javnega prava, izvajalcev negospodarskih storitev splošnega pomena ali dejavnosti, ki se izvajajo v javno korist. Te pristojnosti jim bodo dane z ustanovitvijo. Hkrati pa bodo nanje postopoma prenesene ustanoviteljske pravice, stvarno in finančno premoženje oseb javnega prava, katerih ustanoviteljica je država, in opravljajo storitve splošnega pomena na področjih, ki so ključnega pomena za kulturni in socialni razvoj ter razvoj človeških virov na regionalni ravni.

Pokrajinski organi, ki jih določa predlog zakona so pokrajinski svet, predsednik pokrajine, nadzorni odbor pokrajine in svet občin. Najvišji organ odločanja o vseh zadevah iz pristojnosti pokrajine je pokrajinski svet. Izvršilni organ pokrajine je predsednik pokrajine.

Pokrajinska uprava bo tista, ki bo za pokrajino opravljala upravne naloge, organizirana pa bo v pokrajinskih upravnih organih. Vodil pa jo bo direktor pokrajinske uprave, uradnik na položaju, in ga bo imenoval predsednik pokrajine.

Predlog zakona zagotavlja pokrajini pravni status pravne osebe javnega prava in načeloma premoženjsko in finančno avtonomijo. To pomeni, da imajo pokrajine premoženje in lastne vire financiranja, s katerimi na podlagi pokrajinskega proračuna samostojno upravljajo. Lastni viri sredstev pokrajin za financiranje nalog iz izvirnega pokrajinskega delokroga morajo biti določeni z zakonom kot deljeni ali odstopljeni davki, takse ali druge obvezne dajatve tako, da bodo po vrsti, namenu in obsegu ustrezali nalogam in pristojnostim, ki bodo prešle v izvirno pokrajinsko pristojnost. Sistem financiranja pokrajin bo opredeljen s posebnim zakonom.

S predlogom zakona so urejena tudi razmerja med občinami in pokrajino, med državo

in pokrajino ter zagotovljeno medsebojno sodelovanje med pokrajinami.

Zakon o ustanovitvi pokrajin (ZUPok)

Prvi člen predloga zakona določa, da se »s tem zakonom ustanovijo pokrajine, določijo njihova območja, imena in sedeži ter število članic oziroma članov prvih pokrajinskih svetov.«

Od junija do konca decembra 2019 se je predlagano število pokrajin spreminjalo, saj je treba poleg geografskih smernic upoštevati tudi zgodovinska dejstva in umeščenost določene občine v neko območje ter tudi pripadnost prebivalstva. Slovenijo so najprej razdelili na 11 pokrajin, zadnji predlog pa govori o Mariboru in Ljubljani kot pokrajinah s posebnim statusom, ostale občine pa bi razdelili v 10 pokrajin.

Tako bi poleg Ljubljane in Maribora imeli sledeče pokrajine:

Dolenjsko-belokranjsko s sedežem v Novem mestu, sedež njenega pokrajinskega sveta v Črnomlju, sedež sveta občin v Trebnjem;

- Gorenjsko s sedežem v Kranju, sedež pokrajinskega sveta v Škofji Loki, sedež sveta občin na Jesenicah;
- Goriško s sedežem v Novi Gorici, sedež pokrajinskega sveta v Ajdovščini, sedež sveta občin v Idriji;
- Koroško-šaleško s sedežem v Slovenj Gradcu, sedež pokrajinskega sveta Velenje, sedež sveta občin Ravne na Koroškem;
- Osrednjeslovensko s sedežem v Domžalah, sedež pokrajinskega sveta v Grosupljem, sedež sveta občin v Kočevju;

- Savinjsko s sedežem v Celju, sedež pokrajinskega sveta v Šentjurju, sedež sveta občin v Rogaški Slatini;
- Štajersko s sedežem na Ptuj, svet sedež pokrajinskega sveta v Slovenski Bistrici in sedež sveta občin v Ormožu;
- Pomursko s sedežem v Murski Soboti, sedež njenega pokrajinskega sveta v Ljutomeru, sedež sveta občin v Gornji Radgoni;
- Primorsko-notranjsko s sedežem v Kopru, sedež pokrajinskega sveta v Postojni, sedež sveta občin v Sežani;
- Zasavsko-posavsko pokrajino s sedežem v Krškem, sedež njenega pokrajinskega sveta v Brežicah, sedež sveta občin v Zagorju ob Savi.

Število članov prvega pokrajinskega sveta je odvisno od števila prebivalcev pokrajine, in sicer:

- od 100.000 do 160.000 prebivalcev od 31 do 35 članov,
- od 160.001 do 220.000 prebivalcev od 36 do 40 članov,
- nad 220.000 prebivalcev od 41 do 45 članov.

Prav tako pa ima na območju katerih živi avtohtona italijanska oziroma madžarska narodna skupnost ter avtohtona romska skupnost, le-ta v pokrajinskem svetu po enega predstavnika.

Kot že rečeno zakon predvideva, da imata Mestna občina Ljubljana in Mestna občina Maribor poseben status. Nadalje je predlagano, da pristojnosti in naloge predsednika pokrajine izvršuje županja oziroma župan mestne občine. Pristojnosti nadzornega odbora pokrajine izvršuje nadzorni odbor mestne občine, pristojnosti in naloge pokrajinske uprave pa mestna uprava mestne občine.

Predlog zakona določa, da se v postopku konstituiranja pokrajine ustanovi pokrajinski svet in imenujejo članice oziroma člani nadzornega odbora pokrajine, ustanovi pokrajinska uprava, sprejmejo statut, proračun in drugi akti, ki so potrebni za delovanje pokrajine.

Katalog 'Pristojnosti in naloge pokrajin'

Katalog omogoča pregled lokalnih zadev širšega pomena, nalog regionalnega pomena in državnih nalog, ki se bodo ob ustanovitvi prenesle v izvajanje pokrajinam. Pristojnosti in naloge organov pokrajin so podane posebej za pokrajinski svet, predsednika pokrajine, nadzorni odbor pokrajine, svet občin, pokrajinsko upravo in druga telesa v pokrajini.

Vsi predpisi, ki bodo določali pristojnosti in naloge pokrajin, so razdeljeni v deset osnovnih poglavij. Pristojnosti so podane v kratkih povzetkih členov, ki jih določajo, s predlogi sprememb in dopolnitev ter pojasnili 157 zakonov na 900 straneh. Pripravljene so tudi razmejnitve med pristojnostmi ter nalogami pokrajin in pristojnostmi ter nalogami občin. Pri sami določitvi pristojnosti in nalog pokrajin pa je strokovna skupina izhajala iz vsebine predloga Zakona o prenosu nalog v pristojnost pokrajin, ki ga je pripravila Vlada Republike Slovenije v letih 2006 – 2008.

Med **izvirnimi nalogami** so med drugimi priprava in sprejem dolgoročnih strateških razvojnih dokumentov za pospeševanje razvojne odličnosti na ekonomskem, okoljskem in socialnem področju, priprava in sprejem regionalnih prostorskih aktov kot podlag za pripravo izvedbenih dokumentov na lokalni ravni, sprejem načrtov razvoja prometnega sistema v pokrajini in izvajanje programov ukrepov na področju cestnega prometa, načrtovanje politike in sprejemanje programov za pospeševanje gospodarskega razvoja, razvoja turizma in zagotavljanje izvajanja ukrepov za spodbujanje podjetništva in turizma, sprejemanje, koordinacija in izvajanje energetskih konceptov pokrajine, načrtovanje strukturne kmetijske politike in izvajanje ukrepov državnih pomoči regionalnega pomena ter sodelovanje pri pripravi programa za razvoj podeželja in ribištva, sprejemanje, izvajanje in zagotavljanje sredstev za stanovanjski program, sprejemanje programov razvoja šolstva in športa, sprejemanje programov zdravstvenega varstva, sprejemanje

programov in izvajanje ukrepov zaščite in reševanja. Pokrajina bi izvrševala tudi **naloge iz državne pristojnosti**, ki jih danes izvršujejo upravne enote in se pa nanašajo na upravne naloge s področja gospodarstva, turizma in gostinstva, kmetijstva, razlastitev in služnosti v javnem interesu, upravnih dovoljenj za poseganje v prostor, graditev in uporabo zgrajenih objektov ter vodenja registrov na stanovanjskem področju. Pokrajine naj bi opravljale tudi naloge inšpekcijskega nadzora iz državne pristojnosti.

Delovno skupino pa čaka še priprava osnutka Zakona o financiranju pokrajin in občin ter ocena finančnih posledic prenosa nalog. Dela vsekakor še zelo veliko.

Stališče Združenja občin Slovenije k predlogu Zakona o pokrajinah (ZPoK)

Na ZOS menimo, da oblikovanje pokrajin, ki bodo slonele na obstoječih mestnih občinah ni najboljša pot. Namreč, predlog ne upošteva dosedanje razvojne strukture razvojnih regij, ki niso slučajno takšne kakršne so. Razvojne regije že imajo svojo strukturo razvojnih agencij in so del kohezijske strukture na t.i. nivoju NUTS 3. Menimo, da oblikovanje pokrajin okrog mestnih občin po nepotrebnem posega v strukturo dosedanje regionalne ureditve in nadgradnja razvojnih regij v pokrajine je preprostejši ter pravilnejši pristop brez nepotrebnega eksperimentiranja. Prepričani smo, da bomo z ustanovitvijo pokrajin dosegli decentralizacijo, skladnejši regionalni razvoj in učinkovitejšo uporabo razpoložljivih razvojnih virov.

Drugo poglavje zakona določa **naloge pokrajin**. Menimo, da je treba naloge pokrajin natančneje določiti, pri tem pa naj se upošteva, da:

- bodo vsebinsko dopolnjujoče se naloge ostale istemu načrtovalcu (npr. skrb za starejše oz. dolgotrajna oskrba- pomoč na domu, domsko varstvo, zdravstveno varstvo);
- bodo osnovne in razvojne naloge določenega področja ostale istemu načrtovalcu (regionalne naloge JSKD, programe razvoja športa);
- naloga, ki se prenese na pokrajino, po obsegu ne bo tako majhna, da bo problem zagotoviti izvajalca (npr. knjižničarstvo- naloge območne knjižnice);

Poraja pa se tudi vprašanje v zvezi s prenosom nalog upravnih enot na pokrajine. Menimo, da bi bilo treba tudi ta del nalog prenesti na pokrajine. Naj izpostavimo samo področje izdaje gradbenih dovoljenj. Verjamemo, da bi bili postopki končani veliko prej in

posledično tudi z manj stroški. S prenosom nalog upravnih enot na pokrajine bi veliko doprinesli k decentralizaciji države.

Pozdravili smo tudi odločitev, da se med organe pokrajin uvrsti tudi svet občin. Občinam je treba dati večjo pristojnost in več moči, saj bodo občine vedno tiste, ki bodo prvi s tem z občani in terenom.

V zvezi z volitvami organov pokrajin, natančneje predsednika, je predsedstvo ZOS pozvalo k temu, da se tudi predsednika pokrajine izvoli neposredno. Menimo, da bi se na ta način izognili morebitnim političnim pritiskom pri oblikovanju koalicij znotraj pokrajinskega sveta. Prav tako bi se na to mesto izvolilo človeka, kateremu bi volivci namenili največ glasov in bi sam institut predsednika pokrajine pridobil na zaupanju volivcev. Predlagali smo, da se mandatna doba iz starih podaljša vsaj na pet let. Da bi tudi mandatna doba županov morala trajati vsaj pet let, smo v preteklosti opozorili tudi že na ZOS, in sicer že zaradi samega trajanja projektov – od priprave do izvedbe. Menimo, da bi se s tem vzpostavila tudi večja politična stabilnost. Zakon o javnih uslužbencih določa mandatno dobo direktorjev občinskih uprav, in sicer za dobo petih let, in predvidevamo, da bo za tako mandatno dobo določena tudi funkcija direktorjev pokrajinskih uprav, zato bi bilo smotrno to poenotiti.

Četrto poglavje določa ureditev pokrajinskih funkcionarjev. Tako 29. kot 30. člen osnutka zakona določata združljivost oz. nezdružljivost opravljanja funkcije člana pokrajinskega sveta. Še vedno menimo, da se s tem omejuje delovanje občin oz. županov, in sicer ne glede na to, da je svet občin sedaj uvrščen med organe pokrajine. Nezdružljivost po tem zakonu naj se odpravi in se županom in tudi podžupanom omogoči oz. dopusti aktivno delovanje pri sooblikovanju politik razvoja občin in pokrajin.

Velike napore in truda bo treba vložiti v ustrezno postavitve sistema financiranja pokrajin. Neizogibno pa bo treba še vedno upoštevati dejstvo nujnosti zagotavljanja finančne avtonomnosti občin. Sedanje izkušnje v zvezi z zagotavljanjem sredstev občinam za izvajanje zakonsko določenih nalog nam morajo vsem biti v poduk in opozorilo kako stvari izvesti prav in pravilno.

Stališče k osnutku Zakona o ustanovitvi pokrajin (ZUPoK)

Na Državni svet RS smo naslovili stališče ZOS do osnutka Zakona o pokrajinah

(ZPoK) in Zakona o ustanovitvi pokrajin, v katerem smo zapisali, da Združenje občin Slovenije še naprej podpira proces ustanavljanja pokrajin, ki naj sledi tudi predlogom in interesom občin. Slovenija potrebuje pokrajine zaradi samega skladata regionalnega razvoja.

Razprava o pokrajinah, o njihovem številu, ki ga določa (ZUPoK), mora biti osredotočena na to, da občine same izrazijo stališče občin v kateri pokrajini želijo biti. Ne sme priti do centralizma v pokrajinah,

ko interesi ene prevladajo nad interesi druge, ampak morajo biti vzpostavljene tudi subregije.

Ne sme se pozabiti na zgodovinska dejstva, ki so oblikovala določena območja, zaznamovala in jim nenazadnje tudi dala ime. Prav tako se s posameznimi značilnostmi identificirajo prebivalci teh območij. Menimo, da je vsa ta dejstva treba upoštevati pri dokončnem oblikovanju pokrajin in prislunhit občinam. Ocenjujemo, da bi tak pristop pomenil dodatno podporo

projektu ustanovitve pokrajin in tudi boljše možnost zagotovitve potrebne 2/3 večine glasov poslancev Državnega zbora RS pri sprejemanju obeh navedenih zakonov.

143. člen Ustave Republike Slovenije pokrajinam dodeljuje pravni status samoupravnih lokalnih skupnosti s pravico do pokrajinske samouprave in neposredno izvoljenimi predstavniškimi organi. Od sprejetja ustavnega zakona teče že 14. leto in čas bi bil, da se pokrajine vendarle že ustanovi.

V procesu priprav na izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027

Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

V Službi Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK) smo v sodelovanju z ministrstvi, vladnimi službami in partnerji v lanskem letu začeli s procesom priprave programskih dokumentov za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027.

Evropska komisija je maja 2018 predstavila predlog večletnega finančnega okvira (VFO) za obdobje 2021–2027. Predlog za ključne prioritete EU v naslednjem sedemletnem obdobju predvideva sredstva v višini 1.135 milijard evrov (1,11 odstotkov bruto nacionalnega dohodka - BND EU27), od tega 392 milijarde evrov za izvajanje kohezijske politike. V primerjavi s aktualnim programskim obdobjem 2014–2020 na evropski ravni to pomeni znižanje obsega kohezijskih sredstev za približno 10 odstotkov, vendar pa bo kohezijska politika ob takšni razdelitvi sredstev kljub znižanju prvič najpomembnejša politika večletnega finančnega okvira.

Programiranje sredstev evropske kohezijske politike za obdobje 2021–2027

Vlada RS je julija 2019 pooblastila Službo Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK), da v sodelovanju z ministrstvi, vladnimi službami in partnerji, pripravi programske dokumente za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027, in sicer za Kohezijski sklad (KS), Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) in Evropski socialni sklad plus (ESS+).

Gre za tako imenovani proces programiranja, ki zajema pripravo vseh potrebnih dokumentov za izvajanje evropske kohezijske politike v Sloveniji. Proces poteka vzporedno s pogajanjem za VFO in z zakonodajnim postopkom za paket kohezijskih uredb.

Evropska kohezijska politika se izvaja na način deljenega upravljanja med državo članico in Evropsko komisijo. Slovenija mora v okviru programiranja tako pripraviti tudi Sporazum o partnerstvu in Program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 (Program), ki opredelujeta partnerski odnos in sta ključni podlagi za dodelitev sredstev.

Povečanje učinkovitosti evropskih sredstev

S ciljem povečanja učinkovitosti naložb evropskih kohezijskih sredstev morajo države članice pripraviti tudi dokumente (strategije, načrti, ukrepi, akcijski načrti, resolucije) in predpise, ki bodo zagotavljali izpolnjevanje tematskih omogočitvenih pogojev, ki v prihajajočem programskem obdobju nadomeščajo predhodne pogojenosti. Teh je sicer manj in bodo bolj osredotočeni na cilje posameznega sklada, se bodo pa za razliko

od obdobja 2014–2020 spremljali in izvajali v celotnem obdobju.

Naložbene potrebe Slovenije za programsko obdobje 2021–2027

V SVRK smo avgusta 2019 skupaj z ministrstvi, kohezijskima regijama in Združenjem mestnih občin Slovenije pripravili delovni dokument Naložbene potrebe Republike Slovenije za programsko obdobje 2021–2027, s katerim je identificiral naložbene prioritete za financiranje iz evropske kohezijske politike ob upoštevanju predlogov iz predloga zakonodajnega svežnja na ravni EU. Na podlagi prejetih predlogov bomo v SVRK skozi proces usklajevanja s partnerji (lokalne skupnosti, sveta kohezijskih regij, gospodarski in socialni partnerji, ministrstva in drugi) pripravili osnutek prioritete, ki naj bi jih Vlada RS potrdila predvidoma spomladi 2020. Slovenija bo izmed naložbenih potreb v okviru izvajanja evropske kohezijske politike izbrala tiste, ki bodo najučinkoviteje naslavljale načela kohezijske politike, torej krepitve ekonomske, socialne in teritorialne kohezije, kar bo nedvomno prispevalo k zmanjšanju neskladja med stopnjami razvosti regij kot tudi skladnejšega regionalnega

razvoja Slovenije. Končna odločitev o tem, katere naložbene prioritete bodo financirane s sredstvi evropske kohezijske politike, pa bo znana po potrditvi Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 s strani Evropske komisije.

Načelo partnerstva

Že v aktualnem programskem obdobju je načelo partnerstva močno poudarjeno, pri čemer niso vključene le države članice, ampak tudi deležniki, kot so sindikati, delodajalci, nevladne organizacije in drugi organi, ki spodbujajo na primer socialno vključenost, enakost spolov in nediskriminacijo.

Evropska komisija je pripravila Evropski kodeks dobre prakse za partnerstvo, ki ga morajo države članice upoštevati pri pripravi in izvajanju operativnih programov. Vsak program se pripravi v sodelovanju med organi na evropski, regionalni in lokalni ravni, socialnimi partnerji in organizacijami civilne družbe. Ključno je sodelovanje partnerjev na

vseh stopnjah načrtovanja programov, od zasnov, upravljanja in izvajanja do spremljanja in vrednotenja. Takšen pristop zagotavlja, da ukrepi uresničujejo lokalne in regionalne potrebe ter prednostne naloge. Na ta način je možno reševati tudi prihodnje izzive. Za namen zagotavljanja načela partnerstva smo v SVRK ustanovili tri delovne skupine, in sicer za pripravo Programa, Sporazuma o partnerstvu in poenostavitve sistema izvajanja.

Cilj SVRK je, da se Program do konca leta 2020 ustrezno podpre s celotnim

sistemom izvajanja, najmanj pa s ključnimi elementi za izvajanje, kot so nacionalna uredba o izvajanju, opis sistema izvajanja in informacijski sistem. Največji izziv pri tem bo prilagoditev sistemskih zahtev, ki bodo omogočale poenostavitev izvajanja tako, kot predvideva objavljeni osnutek zakonodaje na ravni EU.

Vabljeni k obisku naše spletne strani www.eu-skladi.si, kjer izveste še več o aktivnostih programiranja novega programskega obdobja 2021–2027.

Priprava nabora vsebin za projekte naslednje finančne perspektive

Združenje občin Slovenije je v mesecu marcu vse občine pozvalo k posredovanju predlogov projektov za naslednjo finančno perspektivo. Za to smo se odločili zato, ker bi želeli imeti pripravljen nabor vsebin še pred pogovori s predstavniki ministrstev. Da je treba biti pri oblikovanju vsebin pozoren na dejanske potrebe občin, smo pristojne opozorili že večkrat.

Odziv občin je bil dober in pri naboru vsebin je videti precejšnjo enotnost, kar niti ne preseneča, saj so se sredstva v prejšnji perspektivi namenjala predvsem t.i. mehkim vsebinam. Pa na tem mestu ne pravimo, da so »mehke vsebine« nepomembne, vsekakor so, ampak prednost pa je nedvomno treba dati infrastrukturnim projektom in z njimi zagotoviti višjo kakovost življenja državljanom Slovenije.

Največ vsebin, katerim bi bilo treba nedvoumno nameniti več sredstev se navezuje na:

1. Izgradnjo vodovodnih omrežij
2. Izgradnjo kanalizacijskih omrežij
3. Izgradnjo kolesarskih povezav
4. Izgradnjo ali obnovo osnovnih šol in vrtcev
5. Izgradnjo ali obnovo otroških in športnih igrišč
6. Izgradnjo domov za starejše in medgeneracijskih centrov
7. Obnovo in rekonstrukcijo cest
8. Menjavo javne razsvetljave
9. Sofinanciranje gradnje oz. prizidkov gasilskih domov
10. Gradnjo mrliških vežic
11. Izgradnjo širokopasovnih omrežij

12. Ureditev vaških in trških jeder
13. Skrb za naravno in kulturno dediščino
14. Razvoj turizma
15. Urejanje infrastrukture v industrijskih conah
16. Ureditev vodotokov in sanacije plazov

Imenovana delovna skupina za pripravo vsebin projektov naslednje finančne perspektive

Združenje občin Slovenije je Službi Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, skladno s pozivom za imenovanje člana in nadomestnega člana v delovno skupino, ki bo zadolžena za pripravo vsebine Programa EKP za obdobje 2021-2027, posredovalo imena kandidatov.

Združenje občin Slovenije je za člana predlagalo Mag. Marka Diacija, župana Občine Šentjur, za nadomestnega člana pa Uroša Brežana, župana Občine Tolmin.

Upamo, da bo delo skupine uspešno in da bodo uspeli izposlovati več sredstev za projekte iz zgoraj navedenega nabora.

Zahteva ZOS za takojšen začetek pogovorov za odpravo anomalij plač funkcionarjem

Združenje občin Slovenije je Ministrstvu za javno upravo poslalo dopis, v katerem smo podali zahtevo za takojšen začetek pogovorov za odpravo anomalij plač funkcionarjev.

V začetku leta smo na vseh sejah regijskih svetov ZOS, na seji predsedstva ZOS in na seji skupščine ZOS sprejeli sklep, v katerem županje in župani pozivajo k spremembam zakonodaje, ki ureja plače funkcionarjev, saj je z dogovorom med Vlado in sindikati prišlo do sprostitve varčevalnih ukrepov na področju plač in posledično do nesorazmerij med županskimi plačami in plačami direktorjev občinskih uprav, ravnateljev vrtcev in direktorjev javnih zavodov.

Na Ministrstvu za javno upravo je bil 12. 1. 2019 sestanek med ministrom Medvedom in predsednikom ZOS Smrdeljem, na katerem je bila izpostavljena omenjena problematika. Na predsednika Vlade smo 6. 2. 2019 poslali tudi skupno pobudo vseh treh združenj za sklic sestanka in razreševanje problematike glede uskladitve plač funkcionarjev.

Glede na to, da tudi Računsko sodišče opozarja, da so po dvigu plač v javnem sektorju nastala nova nesorazmerja, saj so predstojniki organov in funkcionarji zdaj plačani manj od najbolj plačanih javnih uslužbencev, zato naj bi plače funkcionarjev zvišali za 5 do 10 plačnih razredov oziroma za 20 do 40 %. Dodatno so torej plačna nesorazmerja med javnimi uslužbenci in funkcionarji povečali zadnji dvigi plač v javnem sektorju, pri čemer to ni bilo zadnje povišanje plač v javnem sektorju. Vrsta javnih uslužbencev je bila štiri- do osem odstotnega dviga deležna še jeseni. Že zdaj je pomemben del funkcionarjev plačan manj kot njihovi podrejeni; 54 od 90 vrst funkcionarjev je v tem trenutku plačanih manj ali enako kot najbolj plačani javni uslužbenci. Če upoštevamo še dodatke, ki jih lahko prejme javni uslužbenec, pa eni redno presegajo plačo predsednika Vlade.

Glede na navedeno v ZOS podpiramo pobudo Računskega sodišča in smo od Vlade zahtevali začetek pogovorov o uskladitvi oziroma popravku prejemkov funkcionar

in funkcionarjev z namenom ponovne vzpostavitve realnih plačnih razmerij.

Z ministrom Rudijem Medvedom o odpravi plačnih anomalij pri plačah funkcionarjev

V začetku julija 2019 je bil sestanek z ministrom za javno upravo Rudijem Medvedom, na katerem je razprava tekla o možnostih odprave anomalij plač funkcionarjev. Sestanka so se z ZOS udeležili predsednik Robert Smrdelj in oba podpredsednika mag. Marko Diaci in Uroš Brežan.

Predstavniki ZOS so opozorili na problematično stanje razmerij pri plačah občinskih funkcionarjev, predvsem županov, v razmerju do javnih uslužbencev, zaposlenih v občinah, direktorjev občinskih uprav ter direktorjev javnih zavodov, katerih plača v praksi presega plačo župana. Poudarili so, da ni toliko problematična sama višina plače župana, ampak predvsem razmerja med navedenimi skupinami.

Minister Medved in njegova ekipa so pojasnili, da so se o funkcionarških plačah opravili pogovori že na več ravneh. Dialog

o funkcionarških plačah, v okviru katerega sodijo tudi plače občinskih funkcionarjev, pa bo tekel ob robu dialoga z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja o spremembah plačnega sistema javnega sektorja. Pogovori so se sicer že začeli junija. Ob odpiranju vprašanja sprememb sistema plač v javnem sektorju se odpira tudi razprava o plačah funkcionarjev, pri čemer je bilo poudarjeno, da gre za razpravo o plačah vseh funkcionarjev, ne le funkcionarjev posamezne skupine.

Pojasnjeno je bilo tudi, da je do takšnih nesorazmerij prišlo tudi zaradi napačno uporabljenega instrumenta ocenjevanja javnih uslužbencev, ki je posledično prinesel tudi hitrejša napredovanja od predvidenih. Na kratko so bila predstavljena tudi izhodišča za spremembe sistema plač v javnem sektorju, ki med drugim vključujejo tudi odpravo ocenjevanja delovne uspešnosti v sedanji obliki in povečanje možnosti variabilnega nagrajevanja zaposlenih, kjer je poudarjena vloga nadrejenih oziroma predstojnikov.

Poudarjeno je bilo tudi, da je bila na koaliciji tema plač funkcionarjev že obravnavana in je koalicija seznanjena tako z zahtevami posameznih skupin funkcionarjev kot tudi na splošno s položajem plač funkcionarjev v primerjavi z drugimi plačnimi skupinami.

Ali bo tema plač funkcionarjev dejansko odprta in kakšne razprave se bodo razplamtele, pa bomo videli letos.

Z novelo Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja k boljši zagotoviti učinkovitega pravnega varstva zoper kršitve v postopkih javnega naročanja

Državni zbor RS je na svoji 13. redni seji z 52 glasovi za in 4 proti potrdil Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (ZVPVN-C), s katerim želi vlada zagotoviti učinkovito pravno varstvo zoper kršitve, predvsem pri večjih infrastrukturnih projektih. Cilj zakona je tudi zagotovitev večje neodvisnosti organa pravnega varstva v postopkih javnega naročanja.

Z zakonom se ureja drugačen način imenovanja predsednika in članov Državne revizijske komisije (v nadaljevanju: DKOM), ki bo odslej potekal na način, ki je primerljiv neodvisnosti presoje kandidatov za državne odvetnike in sodniška mesta. Prav tako pa ne odstopa od načina imenovanja drugih primerljivih funkcij kot so na primer predsednik Komisije za preprečevanje korupcije, predsednik Računskega sodišča Republike Slovenije. Ustanavlja se tudi komisija za presojo ustreznosti kandidatov, ki pa bo imela tudi pristojnost podaja mnenja glede razlogov in okoliščin za razrešitev.

DKOM bo morala revizijske zahtevke v večjih projektih, natančneje v projektih nad 10 mio EUR, obravnavati prednostno, tako kot projekti sofinancirani iz evropskih sredstev. Upravno sodišče bo moralo na predlog matičnega odbora odločitev sprejeti v 90 dneh. Na novo je

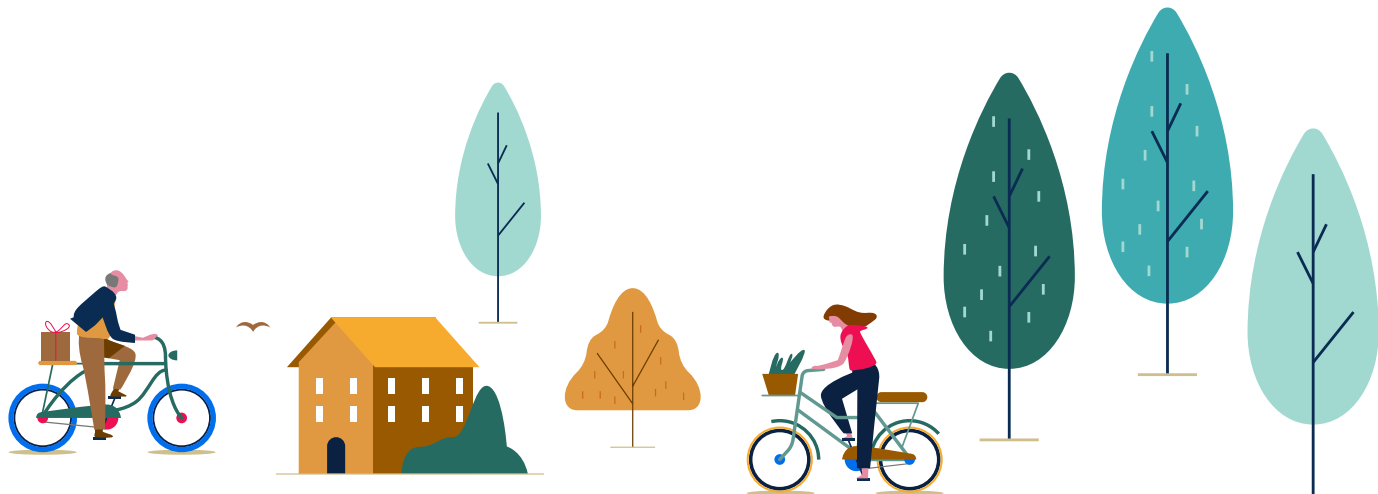
določen tudi **rok**, v katerem mora naročnik sprejeti novo **odločitev** v primeru uspešnega zahtevka za revizijo, česar do sedaj ni bilo. V primeru, da želita stranki tudi ustno obravnavo v postopku, jo bodo na DKOM morali izpeljati.

Dolgoročna rešitev za zagotovitev večje pravne varnosti pa je zagotovo tudi uvedba dodatnega **sodnega nadzora**. Zoper odločitev DKOM, bo možen upravni spor, ki sicer ne bo vplival na konkretni postopek, saj gre za ugotovitveno tožbo, ki ne bo ustavila postopka oddaje naročila in podpisa pogodbe, se bo pa na ta način zagotovila enotna sodna praksa v postopkih.

Z zakonom se želi povečati **učinkovitost javnega naročanja in njegovega pravnega varstva**, in sicer na način, da se v revizijskih postopkih presojuje le bistvene kršitve, ki imajo dejanski vpliv na postopek, ne pa tudi tiste, ki takšnega

vpliva nimajo in ga ne morejo imeti. Se pa prav tako onemogoča večkratno vlaganje in podvajanje zahtevkov v istih zadevah.

Večja **neodvisnost DKOM** naj bi se zagotovila z določitvijo drugačnega načina imenovanja in razrešitve članov ter predsednika, in sicer preko neodvisnega telesa – komisije za presojo kandidatov. V to komisijo se bo imenovalo osebe, ki jih izmed svojih članov predlaga Sodni svet, poleg tega pa zakon določa povečanje števila članov DKOM iz pet na sedem in tudi zaostreje pogoje za imenovanje. Pristojni pričakujejo večjo učinkovitost postopkov javnega naročanja, predvsem pri večjih infrastrukturnih projektih, pa naj bi se delo z vidika pravnega varstva tudi bolj optimiziralo.

Združenje občin Slovenije predlagalo spremembo Zakona o občinskem redarstvu (ZORed)

Združenje občin Slovenije je Ministrstvu za javno upravo poslalo Predlog za spremembo določil Zakona o redarstvu, in sicer v delu, ki določa pogoje za opravljanje nalog pooblaščenih uradnih oseb občinskega redarstva.

Občine, predvsem tiste, ki so turistično bolj obremenjene, opozarjajo na težave pri zaposlovanju občinskih redarjev v času turistične sezone. V turistično bolj obremenjenih občinah težavo predstavlja sezonska potreba po zaposlovanju občinskih redarjev, ko zaradi povečanega obiska prihaja tudi do povečanih potreb po prisotnosti redarske službe.

Zakon v 21. členu predvideva posebno strokovno usposobljenost in preizkus znanja za redarje, kar pomeni, če želi občina zaposliti redarja, mora slednji opraviti posebna usposabljanja in izpite, ki trajajo približno 3 mesece, pristop je mogoč 1x letno, ta oseba pa brez takšnega usposabljanja in preverjanja znanja ne more kaznovati prekrškarjev. Strinjamo

se, da so sicer usposabljanja in preverjanja znanja nujna, predvsem za osebe, ki niso nikoli delovale v tovrstnih poklicih.

Če bi občina želela zaradi preobremenjenosti občinskih redarjev v času turistične sezone zaposliti npr. upokojenega policista, pa menimo, da bi celoten postopek usposobljenosti in preizkusa znanja poenostavili. Prepričani smo, da je v tem primeru celoten postopek in možnost opravljanja preizkusa znanja veliko preveč obremenjujoč in časovno zamuden. Verjamemo, da imajo upokojeni policisti veliko več znanja, kot ga pridobijo osebe, udeležene na trimesečnem usposabljanju. Kljub temu pa upokojeni policisti ne morejo opravljati dela redarja niti začasno, saj brez tega usposabljanja prekrškarjev

ne smejo kaznovati. Torej bi moral upokojeni policist z večletnimi izkušnjami v policijskem poklicu za opravljanje dela redarja, če bi ga občina želela začasno zaposliti v poletni sezoni, ponovno opraviti usposabljanje za redarja, ki traja 3 mesece. Menimo, da je takšna ureditev neprimerna. Vsekakor se strinjamo, da je treba ustrezno usposabljati in obnavljati znanje pri takšnih osebah, ne pa trimesečnega usposabljanja, kjer se enačijo osebe brez znanja v povezavi z redarstvom z npr. upokojenimi policisti. Seveda upokojenih policistov delo na tak način ne zanima, prepričani pa smo pa, da bi marsikoga lahko zanimalo, če bi bili postopki lažji, občinam pa bi s tem lahko tovrstne zaposlitve sezonskih delavcev zelo olajšale delo, kar bi doprineslo k boljši urejenosti in zmanjšanju prometnih in parkirnih kaosov v poletnih sezonah.

Odgovora z ministrstva še nismo prejeli.

Bodo spremembe Zakona o ohranjanju narave dosegle namen ali zgolj obremenile občine?

Ministrstvo za okolje in prostor je maja 2019 v javno razpravo dalo Predlog zakona o spremembah Zakona o ohranjanju narave (ZON). Zakon o ohranjanju narave je leta 1999 sistemsko uredil področje ohranjanja narave in bil od takrat trikrat spremenjen. ZON je bil zadnje večje spremembe deležen leta 2014, od tedaj pa je nastopilo že več razlogov za njegove spremembe in dopolnitve.

Z zakonom se želi najti pravo razmerje med ohranjanjem narave, razvojem turizma in razvojem lokalne skupnosti. Ocenjujemo tudi, da osnutek ZON med drugim vsebuje določbe, ki predstavljajo dodatne naloge občinam in posledično tudi finančne obremenitve.

Predlagane so naslednje spremembe:

- uskladitev določb ZON s predpisi na področju prostora in graditve objektov, zaradi sprememb sistemske zakonodaje področij;
- nadgradnja področja gojitve živali;
- podrobnejša ureditev in regulacija splošne in posebne rabe delov narave (zavarovana območja, naravnih

vrednote, prostoživeče živali in drugi deli narave);

- ureditev odškodnin zaradi povzročitve škode po zavarovanih vrstah;
- ureditev področja invazivnih vrst zaradi spremembe prava EU;
- dopolnitev določb, ki se nanašajo na ureditev področja vožnje v naravnem okolju, zaradi zagotavljanja večje

učinkovitosti in izvedljivosti zakonskih določb;

- dopolnitev določb glede neposrednega nadzora z namenom njegovega učinkovitejšega izvajanja;
- ureditev upravljanja nepremičnin v lasti države na območjih, pomembnih za ohranjanje narave;
- ureditev evidenc, baz in registrov v povezavi s spremembami prostorske in gradbene zakonodaje ter z drugimi predpisi, ki urejajo to področje;
- odprava ugotovljenih neskladij zaradi spremembe drugih predpisov oziroma druge uskladitve določb ZON tudi zaradi doseganja ciljev na področju varstva narave;
- odprava neuskklajenosti na področju določanja prekrškov in višine glob;
- druge manjše uskladitve in popravki tudi zaradi sprememb druge zakonodaje.

Uskladitev z Zakonom o urejanju prostora in Gradbenim zakonom

ZON je treba uskladiti s predpisi na področju prostora in graditve objektov, in sicer Zakona o urejanju prostora (ZureP-2) in Gradbenega zakona (GZ). Oba navedena zakona sta bila prav tako v javni razpravi v prvem delu leta 2019, vendar se je izkazalo, da bo treba zaradi velikega števila pripomb predvsem na Predlog novele Gradbenega zakona javno razpravo ponoviti. Ta bo ponovljena v prvih mesecih letošnjega leta.

V predlogu novele ZON je predlagana tudi rešitev, ki upošteva posebnosti priprave prostorskih aktov, in sicer upoštevajoč obveznost pripravljavca, da se je dolžan v postopku opredeliti do predlaganih različic z vidika njihove vsestranske izvedljivosti in sprejemljivosti ter jih primerjati z drugimi možnostmi. Preveritev teh različic je možno predlagati najkasneje v fazi pobude, ne pa več po razgrnitvi študije variant. Predlog novele ZON upošteva tudi spremembe v ZureP-2 in GZ, ki prinašajo integrirane postopke z elementi načrtovanja oziroma dovoljevanja in presoje vplivov na okolje oziroma presoje sprejemljivosti za naravo ter predvideva konkretno navedbo omilitvenih oziroma izravnalnih ukrepov v fazi presoje ali prevlade na nivoju načrtovanja, ki se nadalje z vključitvijo v konkretne upravne akte, s katerimi

se, skladno z ZureP-2 in GZ, odobrijo nameravani posegi.

Ena najpomembnejših rešitev v Gradbenem zakonu je, da upravne enote prevzemajo vlogo ARSO kot »competent authority« v smislu Direktive o habitatih, kar pomeni, da odločajo o sprejemljivosti posega v naravo. Zato ZON na novo ureja mnenje o sprejemljivosti posega in generalno določa, da je treba za posege na naravnih vrednotah, varovanih ali zavarovanih območjih, za katere je treba pridobiti dovoljenje po predpisih o urejanju prostora in graditvi objektov, vedno pridobiti tudi mnenje o sprejemljivosti posega. ZON na novo ureja tudi obveznost pridobivanja naravovarstvenih pogojev pred izdajo mnenja o sprejemljivosti posega.

Obveznost plačila cestnin in parkirnin

Predlog ZON določa, da lahko ministristvo, pristojno za državne in gozdne ceste, ter lokalna skupnost za občinske ceste določijo obveznost plačila cestnin in parkirnin ali drugih pristojbin ter njuno višino, in sicer ob upoštevanju obremenjenosti zavarovanega območja s prometom in obiskom. Sredstva, ki so pridobljena na ta način, se morajo porabiti namensko v tistih parkovnih lokalnih skupnostih, kjer so bila zbrana. Ta sredstva se po predlogu ZON namenijo za vzdrževanje cest, parkirišč in za izgradnjo parkovne infrastrukture. Dejstvo je, da je dostop z vozili do naravnih vrednot oz. zavarovanih območij povsem neurejen. Dogaja se, da so zaradi množičnih obiskov ceste do teh danosti preobremenjene in posledično tudi v slabšem stanju oz. jih je treba večkrat obnavljati. Zato predlog ZON za ta območja, tako kot Zakon o Triglavskem narodnem parku, predvideva dve možnosti, in sicer:

- omejitev prometa z motornimi vozili na državnih, občinskih in gozdnih cestah;
- zaračunavanje cestnin, parkirišč ali drugih pristojbin.

149. člen veljavnega ZON upravičuje zaračunavanje vstopnine le v primeru upravičenih stroškov v smislu urejanja oziroma vlaganja v ureditev in vzdrževanje. V predlogu novele ZON pa je to izpeljano še bolj dosledno. Deli narave so namreč naravno javno dobro, ki mora biti dostopno vsem pod enakimi pogoji

in katerega raba se praviloma ne omejuje s plačilom. Tako se vstopnina spreminja v nadomestilo, pri čemer ne gre za bistveno vsebinsko spremembo, ker je bila že do zdaj njena višina omejena na povrnitev stroškov za ureditev naravne vrednote. Zdaj višino vstopnine potrjuje minister, predlagana ureditev pa ministra tega razbremenuje. Oseba, ki zaračunava nadomestilo, je samo strukturo oblikovanja nadomestila dolžna javno objavljati, s čimer bo prišla pod nadzor zainteresirane javnosti. S tem naj bi se doseglo cilj, da se nadomestilo ohranja v višini stroškov, ki so, skladno s predlagano ureditvijo, upravičeni. Sliši se zapleteno.

Vožnja v naravnem okolju in s tem povezane prireditve

Novosti so tudi pri določbah, ki se nanašajo na ureditev področja vožnje v naravnem okolju. Z novelo se ureja nekaj manjših dopolnitev in sprememb 28.b člena ZON, ki ureja vožnjo z vozili na motorni ali drug lasten pogon vozila v naravnem okolju.

Spreminja se tudi 28.c člen ZON, ki ureja možnosti organiziranja javnih prireditev vožnje z vozili na motorni pogon v naravnem okolju. Te vrste prireditev se lahko izvajajo na podlagi dovoljenja pristojne upravne enote, ki pa je lahko izdano na podlagi soglasja ZRSVN. Z novelo se ureja tudi sprememba in dopolnitev 28.d člena ZON, ki ureja vožnjo s kolesi v naravnem okolju. Ker je vožnja s kolesi manj obremenjujoča za življenjske prostore prostoživečih vrst zaradi manjše fizične obremenitve, kot pa jo predstavljajo motorna vozila, je bila z novelo ZON 2014 dovoljena vožnja s kolesi v naravnem okolju, vendar le po utrjenih poteh in če temu ne nasprotuje lastnik ali upravljavec poti. Ocena stanja na področju uveljavljanja tega dela ZON je pokazala, da se pojavljajo težave, ker ni jasno določeno, kako morata lastnik ali upravljavec poti izraziti svoje nasprotovanje vožnji s kolesom po utrjenih poteh.

Izvajanje nadzora

Dopolnjujejo se tudi določbe glede neposrednega nadzora, in sicer se spreminja 156. člen ZON, ki ureja izvajalce neposrednega nadzora in zlasti njihovo krajevno pristojnost. Pomanjkljivost veljavne ureditve je, da se ta nadzor izvaja

samo v zavarovanih območjih. Določeno je tudi, da bi ga morale izvajati tudi osebe javnega prava, ki so ustanovljene z namenom usmerjanja trajnostnega gospodarjenja naravnih dobrin, na območjih teh dobrin, in ministrstvo zunaj zavarovanih območij. Predlagana ureditev natančno razmejuje pristojnosti med izvajalci neposrednega nadzora, sprejem pravilnika pa se posledično črta.

Novost predstavlja možnost, da lahko tudi lokalne skupnosti izvajajo neposredni nadzor, če to želijo in se o tem sporazumejo z ministrstvom. Predlagano je izvajanje neposrednega nadzora v okviru izvajanja nalog občinskega redarstva (3. člen Zakona o občinskem redarstvu), ki med področji delovanja občinskega redarstva navaja tudi področje naravne dediščine. Nova naloga za občine, ampak dana na izbiro.

Omejevanje višine nadomestila za občine nesprejemljivo

Da je odločitev pristojnih, da se uredi tudi področje splošne in posebne rabe delov narave ter s tem povezan sistem varstva naravnih vrednot prava, ni dilem, in jo vsi, ki se jih to tako ali drugače tiče, pozdravljajo. Treba pa je najti pravi način, kako to storiti.

Na Združenju občin Slovenije smo prejeli pripombe tudi od upravljavcev

naravnih danosti. Njihovi pomisleki so vsekakor na mestu. Tako na njihovi strani kot na strani občin namreč obstaja bojazen, da bo predlog ZON občinam prinesel neposredno gospodarsko škodo. Zakaj? S tem, ko se omejuje višino nadomestila, se ovira razvoj. Upravljavci naravnih danosti v sodelovanju z občinami namreč skrbijo za vzdrževanje cestne infrastrukture in njeno izboljšanje, zagotavljajo določeno število delovnih mest, umikajo promet iz območij naravnih danosti z zagotavljanjem javnega prevoza (tudi brezplačnega), razvoj spremljajoče gostinsko-turistične ponudbe in še bi se dalo naštevati.

Z določitvijo meje nadomestila, z razlago, da je treba omogočiti vsem enake možnosti dostopa do naravnih danosti, žal željenega cilja ne bomo dosegli. Kvečjemu bomo priča nazadovanju razvoja, saj upravljavci ne bodo več zmogli opravljati svojih nalog in posledično se bodo stvari ponovno znašle na mizah župan in županov ter bremenile že tako preobremenjene občinske proračune.

Prav bi bilo, da se občinam prepusti, da lahko presežek iz pobranih cestnin, parkirin in itd. namenijo nadaljnjemu razvoju tako območja naravne danosti kot tudi širšega območja in vlagan vanj. Občine naj imajo proste roke pri odločanju, kam bodo namenile sredstva,

saj nenazadnje skrbijo za lasten razvoj, posledično pa tudi razvoj države.

Ne gre pozabiti tudi na dejstvo, da smo v Sloveniji v zadnjih letih pričali povečanemu številu vremenskih ujm, zemeljskih plazov, še vedno so posledice tudi žledoloma iz leta 2014 in napada podlubnikov. Tudi za odpravo te škode je treba imeti sredstva in nadomestilo je eden od virov.

Kar nekaj pomislekov je tudi pri določanju upravljavcev danosti, saj to ni najbolj jasno določeno v predlogu novele ZON. Menimo, da bi bilo vsekakor primerneje, da bi upravljavci lahko bili samo npr. javni zavodi in ne zasebniki. Žal se v misli hitro prikradejo pomisleki predvsem z vidika transparentnosti porabe sredstev.

Nejasnosti pa so tudi pri prometu oz. cestah. Kdo namreč določa omejitev prometa, kako je z investicijami in kdo ureja to območje cest, ki so lahko občinske, državne ali pa se niti ne ve, v čigavi lasti so. Prav tako pa se lahko znotraj nekega naravnega parka srečata ali državna in občinska ali pa dve občinski cesti in lahko se vsi udeleženi znajdejo pred težavo. Občine si želijo natančne in jasne opredelitve, kakšne aktivnosti lahko izvajajo in kdaj.

Velikokrat se vsi pritožujemo nad pretirano natančnostjo predpisov, vendar je to v določenih primerih žal nujno - v izogib nevšečnostim.

Zakon o vodah bolj prijazen občinam

Ministrstvo za okolje in prostor je v prvi polovici leta 2019 dalo v javno obravnavo Predlog zakona o vodah. Zakon je decembra 2019 že obravnavala tudi Vlada, ga potrdila in poslala v Državni zbor v sprejem po skrajšanem postopku. Pripombe k predlogu zakona smo podali tudi na Združenju občin Slovenije in v nekem delu so prislunili tudi nam oz. občinam.

Predlagana zakonska rešitev jasneje opredeljuje porabo sredstev iz Sklada za vode (v nadaljevanju: sklad), omogoča pa tudi financiranje oz. sofinanciranje celovitih občinskih projektov izgradnje ali obnove sistemov za oskrbo s pitno vodo za zagotovitev javne oskrbe s pitno

vodo oz. natančneje - kaj je v zvezi z vodno infrastrukturo mogoče financirati iz sklada. Namen je namreč zagotoviti pomoč posameznim lokalnim skupnostim oz. jim dati možnost sofinanciranja občinskih projektov novogradnje ali obnove sistemov za oskrbo s pitno vodo

za zagotovitev javne oskrbe s pitno vodo, ki jih ni mogoče sofinancirati iz sredstev Evropske unije, odkupa obstoječih zasebnih vodovodov s strani občin zaradi zagotovitve javne oskrbe s pitno vodo in občinskih projektov novogradnje ali rekonstrukcije javne kanalizacije v aglomeracijah s skupno obremenitvijo, manjšo od 2.000 PE, če jih ni mogoče sofinancirati iz sredstev Evropske unije. To predstavlja dopolnitev možnosti sofinanciranja k obstoječemu sistemu financiranja občin pri zagotavljanju doseganja ciljev dobrega stanja voda oziroma ustrezne oskrbe s pitno vodo.

Pri navedenem gre za posebno ureditev, s katero se zagotavlja pomoč pri doseganju

ciljev dobrega stanja voda oziroma ustrezne oskrbe s pitno vodo na področju izvajanja obveznih občinskih javnih služb varstva okolja, in sicer oskrbe s pitno vodo ter odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode.

Predlog zakona določa, da se bodo sredstva sklada dodeljevala na podlagi javnega poziva ali javnega razpisa, in sicer na leto največ do višine 50 % predvidenih prilivov v sklad iz naslova vodnih povračil za rabo vode za oskrbo s pitno vodo, ki se izvaja kot gospodarska javna služba. Sredstva za sofinanciranje projektov pa se bodo lahko porabila največ do višine 80 % vrednosti investicije.

Ministrstvo za okolje in prostor bo v primeru javnega poziva določilo skupni obseg sredstev, pogoje za njihovo dodelitev, merila za določitev višine sredstev in rok za vlaganje vlog za dodelitev sredstev sklada. Razpisna sredstva se bodo dodeljevala do porabe po vrstnem redu prispetja popolnih vlog.

Z javnim razpisom se bo določilo skupni obseg sredstev, pogoje za njihovo dodelitev, merila za ocenjevanje in vrednotenje posameznih projektov in rok za vlaganje vlog za dodelitev sredstev sklada. Razpisana sredstva se bodo dodelila za tiste projekte, ki so v izbirnem postopku višje ocenjeni oziroma ovrednoteni.

O upravičenosti do sredstev bo ministrstvo odločilo z odločbo, in sicer najpozneje v 120 dneh od prejema popolne vloge za dodelitev sredstev.

Predlog zakona omogoča tudi financiranje izvedbe izrednih ukrepov v času povečane stopnje ogroženosti zaradi

škodljivega delovanja voda (95. člen Zakona o vodah) in izrednih ukrepov po naravni nesreči (96. a člen Zakona o vodah). Z dopolnitvijo bodo v okviru sklada zagotovljena finančna sredstva v zadostnem obsegu, ki bodo v nadaljevanju omogočala takojšen pristop k izvedbi izrednih ukrepov. Namreč trenutni sistem financiranja interventnih del oziroma izrednih ukrepov ne omogoča takojšnje zadostne izvedbe del za odvrnitev neposredne nevarnosti za življenje ali zdravje ljudi ali premoženja. Treba je zagotoviti zadosten obseg sredstev, s katerimi bodo izvedena nujna sanacijska dela.

Prvotni predlog je ukinjal tudi Inštitut za vodo RS in njegove naloge prenašal na Ministrstvo za okolje in prostor. V predlogu, potrjenem na Vladi, ukinitvev ni predvidena.

Pripombe podalo tudi Združenje občin Slovenije

Na Ministrstvo za okolje in prostor smo že julija poslali pripombe na Predlog zakona o vodah. Pristojne smo med drugim opozorili na nujnost rednega in temeljitega vzdrževanja vodotokov ter na zagotovitev ustreznih ukrepov, na podlagi katerih bo škoda hitro povrnjena oškodovancem.

Občine ugotavljajo, da so izpadle pri sofinanciranju iz naslova regijskih sredstev, njihove čistilne naprave pa so zmogljivosti od 2.000 do 4.000 PE, zato smo pozvali, naj se projekte izgradnje ali obnove javne kanalizacije v aglomeracijah s skupno

obremenitvijo od 2.000 do 4.000 PE, če jih ni mogoče sofinancirati iz sredstev strukturnih in investicijskih skladov in pridobiti kreditov v ta namen, uvrsti na seznam projektov, ki se financirajo iz Sklada za vodo.

Predlagali pa smo tudi, da se del sredstev Sklada za vodo nameni tudi za nadomeščanje škode oškodovancem zaradi poplav na poplavnih območjih. Poplavne površine so namreč večinoma določene tako, da se varuje večja naselja in industrijske obrate, lastniki zemljišč, na katerih so poplavne površine, pa na to nimajo nobenega vpliva. V preteklih desetletjih je država zagotovila premalo sredstev za vzdrževanje vodotokov, vodnih objektov in priobalnih zemljišč, posledično pa se je povečalo število poplav in poplavna ogroženost.

Občine ocenjujejo, da je obstoječi sistem ocenjevanja škode, ki ga predvidevata Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in Uredba o metodologiji za ocenjevanje škode, neučinkovit in nezadosten, saj se mehanizem sproži le ob večjih nesrečah in se največkrat zaključi le pri ocenjevanju. Do izplačila pride v zelo redkih primerih. Varstveni režim poplavno območje in pogosto v tej povezavi tudi območje Nature 2000 zelo omejujeta izvrševanje lastninske pravice lastnikom zemljišč, v zameno za to pa lastniki zemljišč ne prejema nobene odškodnine ali drugega nadomestila. Lastniki zemljišč na poplavnih območjih so zato postavljeni v neenakopraven položaj, saj se del premoženja državljanov varuje na škodo premoženja drugega dela državljanov.

Zato je treba poleg preventivnih ukrepov, med katere sodi redno in temeljito vzdrževanje vodotokov, predvideti in urediti tudi ukrepe, s pomočjo katerih se bo povrnila škoda tistim, ki jim je povzročena, to pa so v največji meri kmetje in drugi ljudje, ki živijo na teh območjih. Nesporno dejstvo je, da te površine nekdo mora obdelovati, vendar je vprašanje, koliko časa bo temu še tako, še posebej zaradi rizika, ki ga predstavljajo vse pogostejše poplave.

Nakazane so spremembe na bolje, kar nas navdaja z veseljem in optimizmom, da se stvari le da premakniti z mrtve točke, le volje mora biti dovolj.

Bo Zakon o varstvu osebnih podatkov kmalu nared za sprejem?

Avgusta 2019 Ministrstvo za pravosodje je v javno obravnavo posredovalo predlog novega zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2). Gre že za tretjo javno obravnavo predloga zakona, ki bi moral biti sprejet in v veljavi že pred Splošno uredbo o varstvu podatkov, ki je stopila v veljavo konec maja 2018, pa ga v začetku januarja 2020 še vedno ni.

Splošna uredba o varstvu podatkov (v nadaljevanju: GDPR), ki je stopila v veljavo maja 2018, je prinesla nova pravila in obveznosti na področju varstva osebnih podatkov. Tako področje varstva osebnih podatkov v Sloveniji ureja navedena uredba in veljavni ZVOP-1.

Cilj zakona je predvsem zagotoviti izvrševanje določb GDPR ter v čim večji meri ohraniti dosedanji nivo varstva osebnih podatkov, ki je v Sloveniji zelo visok. Prav tako je cilj ZVOP-2 uresničevanje osebne človekove pravice do varstva osebnih podatkov, kar določa tudi več členov Ustave Republike Slovenije.

Precej je spremenjena definicija splošne privolitve posameznika za obdelavo njegovih ali njenih osebnih podatkov, ki se sedaj glasi: »privolitev posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, pomeni: vsako prostovoljno, konkretno, informirano in nedvoumno ravnanje v obliki izjave ali drugačnega jasnega aktivnega delovanja, iz katerega je mogoče sklepati na želje posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, s katero izrazi strinjanje z obdelavo osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj«.

Na novo so razdelane definicije in obdelave v zvezi s posebnimi vrstami osebnih podatkov, ki so sedaj obravnavani kot občutljivi osebni podatki, vključno s pravnimi podlagami za obdelavo. Od teh podatkov so sedaj ločene pravne podlage glede obdelave osebnih podatkov o kazenskih obsodbah ter o kaznovanjih za prekrške, vendar se pravila varnosti osebnih podatkov s področja posebnih vrst osebnih podatkov uporabljajo tudi za njih.

Med drugim so za namene izkazovanja skladnosti obdelave osebnih podatkov kot obveznost za upravljavce in obdelovalce, poleg izvedbe ocene učinkov, določena tudi izvajanja ukrepa ti.

notranje sledljivosti posredovanj osebnih podatkov ter ukrepa ti. zunanje sledljivosti obdelav osebnih podatkov. To je precej podobno kot v dosedanjem tretjem odstavku 22. člena ZVOP-1.

Prav tako je določena nova ureditev za osebe, ki znotraj upravljavcev ali obdelovalcev zagotavljajo varstvo osebnih podatkov, zlasti ko gre za tvegane ali množične obdelave osebnih podatkov, namreč pooblaščenec osebe za varstvo osebnih podatkov. Ne uvaja se reguliran poklic, ampak neodvisne osebe znotraj upravljavca ali obdelovalca, ki naj preprečijo tveganja ali kršitve varstva osebnih podatkov.

Glede pooblaščenih oseb za varstvo osebnih podatkov je predlagana malce bolj prijazna ureditev od prejšnjih različic. Tako vidika dejanske usposobljenosti niso več zahtevane delovne izkušnje samo s področja varstva osebnih podatkov, ampak tudi npr. s področja bančništva (zaupne informacije). Nadalje se omogoča lažja izbira javnemu sektorju (razen ministrstev), enako tudi v zasebnem sektorju (najem fizične ali pravne osebe), omogoča se začasno lažjo izbiro iz širšega kroga oseb občinam, sodelovanje preko medobčinskih uprav in najetje zunanega izvajalca (zasebni sektor). Prav tako pa je podana posebna centralizirana ureditev za sodišča in državna tožilstva, vključno z namestnikom pooblaščenec osebe. Določena je tudi možnost, da imajo lahko organi v sestavi lastno pooblaščenec osebo.

Podrobneje je urejen tudi postopek uveljavljanja pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, tudi z delno uporabo določb Zakona o splošnem upravnem postopku, in sicer ko gre za javnopravne subjekte pravnega reda Republike Slovenije.

Enotni oziroma skupni nadzorni organ za varstvo osebnih podatkov Republike Slovenije ostaja Informacijski pooblaščenec, ki je pristojen za inšpekcijski nadzor glede varstva osebnih podatkov za vse obdelave osebnih podatkov, razen tistih, kjer to preprečujejo ustavne določbe ali določbe Splošne uredbe ali primerljivi položaji – npr. neodvisno odločanje sodstva.

V področnih ureditvah obdelav osebnih podatkov so npr. delno prenovljeno razdelane določbe o videonadzoru (npr. uvedba videonadzora na javnih površinah) ter o biometriji. Dodana je tudi možnost objavljanja sodb v okviru razmerja med varstvom osebnih podatkov in dostopom do informacij javnega značaja, vključno s psevdonimiziranimi objavami sodb prvostopenjskih sodišč.

Kazenske določbe določajo, da je prekrškovni organ Informacijski pooblaščenec in da odloča tudi o prekrških v posebnem delu predloga zakona (npr. prekrški glede videonadzora, biometrije...). Določeno je tudi, da se upravne globe po določbah Splošne uredbe obravnavajo kot prekrški, in sam način ocenjevanja višine glob, ki naj se izrečejo za kršitve določb Splošne uredbe.

ZOS podal pripombe na vsakokratni predlagani zakon

V Združenju občin Slovenije smo vedno opozarjali na preobsežnost zakona. Menimo, da je vsebina predloga zakona preobsežna, saj vsebuje kar 154 členov. Splošna uredba o varstvu podatkov (Uredba) jih ima 99. Menimo tudi, da je predlog zakona strožji od določil Uredbe.

Že v preteklih pripombah k predlogu zakona smo na ZOS opozarjali na povečane finančne obveznosti in dodatne naloge za občine. Opozorili smo na pomanjkljivost predloga zakona oz. spremljajočega besedila, in sicer glede

ocene finančnih posledic predloga zakona. Pripravljač je namreč navedel, da ni predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva, torej tudi za občinske proračune. Glede na navedena zneske, ki so bili v državnem proračunu za leti 2018 in 2019 zagotovljeni za dodatne zaposlitve državnih nadzornikov za varstvo osebnih podatkov ter nakup osnovne opreme za njihovo delovanje, menimo, da bi bilo prav, da se sredstva namenijo tudi lokalnim skupnostim, ki so in bodo imela iz naslova izvajanja zakona finančne obveznosti. Tako smo izrazili pričakovanje, da finančne posledice predloga ZVOP-2 za občinske proračune ustrezno ovrednotene in tudi jasno navedene. Dodali smo,

da od Vlade RS pričakujemo, da bo te finančne obveznosti občin upoštevala pri določanju višine povprečnine za prihodnja leta.

ZOS je v vseh dosedanjih pripombah v zvezi s pogoji za imenovanje pooblaščenih oseb nenehno opozarjal, da je predlog zakona pri njihovi določitvi strožji od določil Uredbe.

Pripravljač ZVOP-2 je v sedanjem 36. členu ZVOP -2 delno sledil pripombam ZOS glede izobrazbene ravni pooblaščenih oseb, kar na združenju pozdravljamo. Kljub temu smo predlagali, da se tretja točka 1. odstavka 36. člena glasi:

»ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu prve stopnje, oziroma

izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskem programu prve stopnje, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 7. raven.«

Bi pa verjetno bilo zanimivo pri zavzancih preveriti kako so pristopili k implementaciji GDRP in kaj je pokazala praksa ter na podlagi teh izsledkov narediti tudi kakšne izboljšave predloga ZVOP-2. Bi znalo biti, da bi se na ta način izognili morebitnim težavam pri izvajanju ZVOP-2 v praksi, saj bo od pričetka izvajanja GDRP kmalu preteklo že dve leti.

Predlog zakona o podnebni politiki sledi Pariškemu sporazumu

Glavni cilj Predloga zakona o podnebni politiki, s katerim Slovenija sledi podnebnim ciljem Pariškega sporazuma, ki ga je leta 2016 tudi ratificirala in se začne izvajati januarja 2021, je doseči ogljično nevtralnost do leta 2050. Ministrstvo za okolje in prostor želi z njim vzpostaviti mehanizme, prek katerih se bo podnebna politika izvajala v vseh sektorjih za dosego zastavljenih ciljev. Predlog zakona vsebuje vsega 15 členov, saj natančnejše določanje načinov za doseganje zastavljenih ciljev prepušča dolgoročni podnebni strategiji. To pa bo potrjeval Državni zbor in jo bo treba revidirati vsaj vsakih deset let. Ni pa v zakonu jasno opredeljenih finančnih posledic, kar zbode v oči, saj te nedvomno bodo.

Zgoraj navedeni mehanizmi med drugim obsegajo pripravo in sprejem dolgoročne podnebne strategije, ki bo analizirala stanje in določila cilje glede emisij toplogrednih plinov za leta 2030, 2040 in 2050. Prav tako Predlog zakona o podnebni politiki (v nadaljevanju: zakon) predvideva pripravo in sprejem nacionalnih energetsko-podnebnih načrtov, ki bodo kot programski dokument operacionalizirali podnebno strategijo in določili vmesne cilje ter ukrepe za njihovo doseganje. Predlagana je tudi priprava in sprejem letnega poročila kot instrumenta spremljanja uspešnosti izvajanja podnebne politike. Na področje urejanja zakona pa vpliva tudi Uredba EU 2018/1999 v delu, ki se nanaša na sprejem dolgoročne podnebne strategije ter celovitega nacionalnega energetsko-podnebnega načrta.

Ustanavlja pa se tudi podnebni svet, in sicer kot posebno posvetovalno telo Vlade, okoljsko ministrstvo pa bo imelo vlogo koordinatorja za izvajanje podnebne politike na vseh ravneh. Podnebni svet naj bi sestavljali neodvisni strokovnjaki, katerih naloga naj bi bila podajanje mnenj v zvezi z načrtovanimi in izpeljanimi podnebnimi ukrepi. Je pa razbrati, da ta mnenja ne bodo zavezujoča, kar pa se zna v praksi izkazati kot slaba rešitev.

Prav tako se z zakonom predlaga razglasitev podnebnega dne, in sicer vsak tretji četrtek v oktobru, ko se bodo izvajale aktivnosti za podporo podnebni politiki. Vsem navedenim dokumentom sledi tudi priprava ustrezne prilagoditve posameznih sektorskih predpisov, če bo to potrebno. Prav tako bo Vlada morala pripravljati letna poročila o izvajanju

ukrepov in njihovi uspešnosti, ta pa bo Državni zbor obravnaval na podnebni dan.

Zakon, ki se še nahaja v javni razpravi, sledi podobnim dokumentom, ki so jih že sprejele številne države, kot npr. Velika Britanija, Danska, Finska, Irska, Francija, Švedska in Nizozemska, Norveška, Mehika in druge.

Pripravljač je zapisal, da ocena finančnega okvira in sredstev za izvajanje dolgoročne podnebne politike v tem trenutku še ni na voljo niti na ravni EU niti v številnih državah članicah, vključno s Slovenijo, in da bo bolj natančna ocena stroškov vključena v osnutek dolgoročne podnebne strategije. To vsekakor ni dovolj in še pred sprejetjem zakona bo treba jasno določiti finančne okvire.

Na ravni EU so bili predstavljeni finančni okviri prilagajanja podnebnim spremembam. Tako je ob predstavitvi osnutka podnebne vizije EU do leta 2050 v Evropskem parlamentu takratni komisar za energetiko Maroš Šefčovič ocenil finančni okvir za izvajanje dolgoročne podnebne politike na ravni EU, in sicer da bo za doseganje ničelnih neto emisij toplogrednih plinov v EU do leta 2050 potrebnih dodatnih 175–290 milijard evrov letno. Prav tako bodo potrebne naložbe v energetske sisteme in z njimi povezano infrastrukturo, za veliko večino katerih bodo odgovorna zasebna podjetja in gospodinjstva. To velja za celotno EU.

Prav tako se v novem finančnem obdobju po letu 2020 predvideva da bo 25 % vseh sredstev na ravni EU namenjenih tudi za doseganje podnebnih ciljev. Tudi v okviru programa Obzorja Evrope za raziskave in inovacije na področju podnebnih sprememb se predvideva 35 % vseh sredstev. Torej sredstva so predvidena.

ZOS opozoril na pomanjkljivosti

Združenje občin Slovenije je Ministrstvu za okolje in prostor poslalo pripombe na

zakon. Menimo, da je zakon zasnovan preohlapno, saj ne vsebuje niti ustreznih ocen finančnih posledic. Ocenjujemo namreč, da ni dovolj, da pripravljavec v ocenah finančnih posledic zakona zapiše, da ocena finančnega okvira in sredstev za izvajanje dolgoročne podnebne politike v tem trenutku še ni na voljo niti na ravni EU niti številnih državah članicah in niti v Sloveniji. Finančne posledice naj bi bile podrobneje opredeljene v Dolgoročni podnebni strategiji, vendar kljub temu menimo, da zgolj navedba, da se predvideva poraba proračunskih sredstev, ni dovolj.

Zakon predvideva, da se v izvajanje podnebne politike vključi vse ravni odločanja in vse sektorje, torej tudi lokalne skupnosti. Se strinjamo, da mora vsak sektor prispevati svoje delo, vendar smo želeli pripravljavca že na tem mestu opozoriti na to, da če se predvideva izvajanje nalog tudi za lokalne skupnosti, naj se določi, katere naloge naj se izvajajo in naj se za ta namen predvidi tudi ustrezna finančna sredstva.

Zakon predvideva, da se »vsak tretji četrtek oktobra razglasi podnebni dan, ko Državni zbor obravnava letno poročilo, izvedejo pa se tudi izobraževalni ter

promocijski dogodki o podnebnih spremembah.« Prosili smo za pojasnilo, kdo naj bi izvajal te dogodke.

Odgovorov nismo prejeli.

Naj povzamemo. Osnovni namen in cilj podnebne politike torej je, da se do sredine tega stoletja zagotovi prehod v trajnostni razvoj gospodarstva in družbe, ki temelji na neto ničelnih emisijah toplogrednih plinov, obnovljivih virih energije, trajnostni proizvodnji in potrošnji v mejah zmogljivosti planeta ter v koreniti spremembi našega razmišljanja in življenjskega sloga.

Podnebna politika se izvaja tako na vseh ravneh – mednarodni, nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter zadeva vse ravni odločanja in vse sektorje, predvsem pa gospodarstvo, industrijo, promet, energetiko, kmetijstvo, gozdarstvo, ravnanje z odpadki, urejanje prostora in graditev, vzgojo in izobraževanje ter raziskave, razvoj in inovacije. Torej gre resnično za pomembno tematiko, ki zadeva prav vse, zato je zakon preohlapen in ni dovolj, da služi zgolj za postavitev temeljev, katerih nadgradnja bodo različne strategije in načrti.

Nov Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije

Predlog novele Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije se trenutno nahaja v državnozbornem postopku. Njegova obravnava in sprejem se vleče že več let in čas bi bil, da končno ugleda luč sveta.

S predlogom zakona se se določa vrste in pravila postopkov ter pravice in obveznosti "sodelujočih" v postopkih, ki jih vodi KPK (prijavitelji, vabljeni, obravnavane osebe). Gre za spreminjanje dosedanjega koncepta obravnave suma korupcije tako, da je poudarek na ugotavljanju kršitev integritete. Razmejujejo se postopki, v katerih odločajo vsi trije funkcionarji in postopki, ki jih vodijo strokovni uslužbenci KPK.

Bistvena novost v primerjavi z veljavnim postopkom imenovanja funkcionarjev KPK je vloga kandidacijske (in ne več izbirne) komisije. Kandidacijska komisija ne opravi izbire in ne razvršča kandidatov glede na primernost. Njena naloga je preverjanje zakonskih pogojev, vključno s pogojem osebnostne primernosti, in predložitev seznama kandidatov, ki izpolnjujejo pogoje, predsedniku republike. Namen kandidacijske komisije

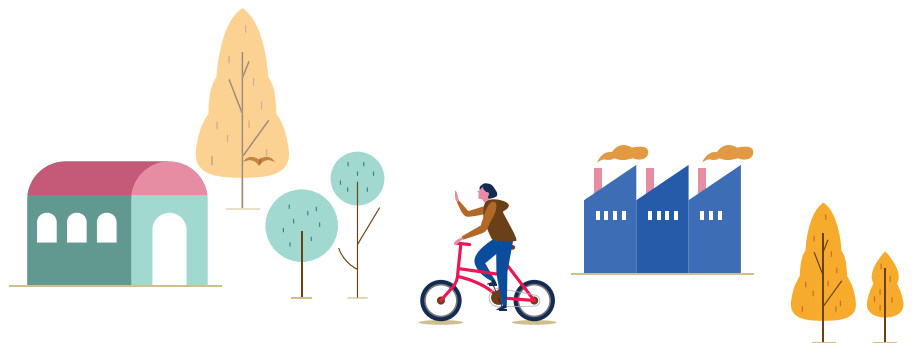
je zagotoviti, da predsednik republike izbira med strokovno in osebno primernimi kandidati, da se s tem zmanjša vpliv politike na izbiro. Kandidacijsko komisijo imenuje predsednik republike, sestavljajo pa jo uradnik Ministrstva za javno upravo z delovnega področja krepitve integritete in omejevanja korupcijskih tveganj v javnem sektorju, dva predstavnika neprofitnih organizacij zasebnega sektorja, ki delujejo na področjih varstva človekovih pravic, integritete, etike, lobiranja ali preprečevanja korupcije ter dva predstavnika iz vrst Sodnega sveta in Državnotožilskega sveta, ki sta tudi člana Komisije za etiko in integriteto.

Predlog novele je v strokovnem usklajevanju v letih 2017 in 2018 vseboval določbo, po kateri bi morala KPK v primeru suma korupcije nemudoma podati kazensko ovadbo, delo KPK pa bi bilo osredotočeno na preventivno delovanje, sprejem načelnih mnenj in mnenj o integriteti zaposlenih v javnem sektorju. V sedanjem predlogu je določba, skladno s katero bo KPK še vedno preiskovala tovrstne primere, tako kot doslej. KPK bo lahko kot doslej z načelnim mnenjem opozorila na ravnanja, ki ustrezajo definiciji korupcije po ZIntPK. Natančneje je urejena tudi možnost sistemskih preiskav, saj je posebna pozornost namenjena področjem, kjer obstaja večje korupcijsko tveganje.

Novela ZIntPK natančneje določa vrste in pravila ter posebnosti nekaterih postopkov ter pravice in obveznosti "sodelujočih" v primeru obravnave suma korupcije ali kršitve integritete in v drugih postopkih, ki jih vodi KPK. Določene so pravice oseb, ki jih KPK obravnava, določen je postopek, po katerem senat opravi razgovor, obveznosti zaposlenih v javnem sektorju, da se razgovora udeležijo in druga postopkovna vprašanja. Prav tako je na novo določena smiselna uporaba pravil Zakona o splošnem upravnem postopku za vprašanja, ki niso urejena v ZIntPK.

Novela podrobneje določa pravila nadzora in ugotavljanja nesorazmerne povečanja premoženja zavezanca in možnost razširitve nadzora tudi na družinske člane zavezanca, vključujoč pravice zavezancev, nad katerimi se izvaja nadzor. S tem se krepijo možnosti KPK za nadzor nad premoženjskim stanjem zavezancev, prav tako pa se KPK dajejo na razpolago nova orodja, ki ji bodo pomagala ugotoviti morebitno nepojasneno ali celo nezakonito bogatenje zavezancev, tudi v primeru, ko skušajo premoženje skriti tako, da ga prenašajo na druge osebe. Funkcionarji in drugi zavezanci bodo, kot do sedaj, poročali svoje lastno premoženjsko stanje. Ob nastopu in prenehanju funkcije bodo poročali celotno premoženje, spremembe pa le, ko za posamezno postavko pride do spremembe večje od 10.000 evrov. Namesto zbiranja podatkov o spremembah čez vse leto, bo po novem potrebno poročati v 30 dneh po spremembi.

Objava premoženjskega stanja je poseg v zasebnost funkcionarjev. Celotno premoženje zavezancev za prijavo premoženjskega stanja na podlagi novele ZIntPK-C ne bo objavljeno. Kot določa drugi odstavek spremenjenega 46. člena ZIntPK (32. člen novele), se bodo objavili le podatki o spremembah premoženjskega stanja, torej premoženja pridobljenega v času opravljanja funkcije. Predlagana ureditev v zvezi z omejitvami in prepovedmi sprejemanja daril se širi na vse uradne osebe in njihove družinske člane (javni uslužbenci so po veljavni ureditvi namreč izvzeti iz pristojnosti KPK), s čimer se odpravlja tudi dosedanja razpršenost in mestoma zapletena ureditev obravnavane materije. Tako kot v sedaj veljavni ureditvi, zakon kot temeljno pravilo določa prepoved sprejemanja daril. Izjema od pravila

so protokolarna darila, ki jih v imenu organa prejme uradna oseba ali njen družinski član, pri čemer se določa omejitve, da ne gre za darila, ki bi bila motivirana s pričakovanjem kakršnihkoli drugih koristi, uslug, prednosti v postopkih, ki so v pristojnosti konkretnega organa ali organizacije, druga izjema so darila, ki se tradicionalno izročajo ob določenih dogodkih v vrednosti do 60 EUR ne glede na število darovalcev in darila, ki so običajna pri diplomatskih aktivnostih.

S predlagano enotno ureditvijo se na strani KPK določa obveznost izdaje pravilnika s katerim se podrobneje uredi način razpolaganja z darili, določanja vrednosti daril, vodenja seznama daril ter druga izvedbena vprašanja v zvezi z izvajanjem predlagane ureditve.

Novela predvideva spremembo definicije družinskih članov. Po novem se bo med družinske člane štelo tudi osebe, ki s posameznikom bivajo na istem naslovu (sostanovalce). Sicer ne gre za družinske

člane v tradicionalnem smislu, gre pa za osebe, ki jih vežejo podobne okoliščine, zaradi česar lahko pride do nasprotja interesov, enako kot pri družinskih članih v tradicionalnem smislu. Širitev definicije pomeni, da bodo razmerja sostanovalcev zajeta tudi v institute daril in omejitve poslovanja, to pa bo otežilo prikrivanje neupravičeno pridobljenih koristi.

S predlogom novele zakona se oblikuje pravna podlaga za pridobivanje, uporabo, obdelovanje, povezovanje in objavljanje teh podatkov v spletni aplikaciji ERAR. Namreč transparenten vpogled v tok denarja med javnim in zasebnim sektorjem je nujen predpogoj za nadzor javnosti nad porabo javnih sredstev. Aplikacija je bila vzpostavljena leta 2011 pod imenom Supervisor, KPK pa jo je ves čas nadgrajevala. V zadnjih letih je zaradi

pomanjkljive pravne podlage morala nekatere podatke iz aplikacije umakniti. Novela prinaša nova člena 75.a in 75.b, ki sta bila oblikovana v sodelovanju z vsemi ključnimi deležniki, tudi z državnim nadzornim organom za varstvo osebnih podatkov v Republiki Sloveniji, Informacijskim pooblaščencom. Določeni so viri podatkov in podatki, ki jih bo KPK lahko pridobivala, povezovala in objavljala. Prav tako je določena možnost ponovne uporabe podatkov in njihova objava na državnem portalu odprtih podatkov.

Ureditev nezdržljivosti funkcije župana

Razlog za obstoječo ureditev je predvsem v ločitvi funkcije nadzora, ki jo opravlja občina, od funkcije vodenja družbe. Interes javnega podjetja ni vedno identičen kot interes občine (še posebej, kadar občina ni edini lastnik podjetja), prav tako pa je običajno, da lastniki (občina)

nadzirajo delo nadzornikov. Institut nezdržljivosti funkcije je tako eden izmed ukrepov za zmanjšanje nasprotja interesov. Namen ureditve je torej tudi preprečevanje kopičenja različnih funkcij, pooblastil in vlog v eni osebi, s tem pa se preventivno zmanjšuje možnost zlorabe položaja.

Predlog novele ZIntPK-C je zaradi nejasnosti, ki so se pojavile v posameznih primerih, sprva predvideval tudi spremembo Zakona o poslancih v delu, ki se nanaša na ureditev nezdržljivosti poslanske funkcije, in sicer tako, da bi bila materialna ureditev nezdržljivosti funkcij za poslance enaka kot za ostale funkcionarje, da bi torej veljala pravila v ZIntPK. Predlagana prehodna ureditev v ZIntPK je bila pred obravnavo na vladi črtana, saj so poslanci julija vložili predlog novele Zakona o poslancih, ki naslavlja tudi to vprašanje.

Spremembe so tudi na področju ureditve poročanja o lobističnih stikih za interesne organizacije. Po novem so poleg lobirancev in profesionalnih lobistov k poročanju zavezane tudi interesne organizacije, s čimer se krepí nadzor nad lobiranjem. Lobiranje je legitimna dejavnost in demokratičen način, s katerim interesne organizacije svoje interese predstavijo pripravljavcem zakonov in drugih splošnih aktov ter zakonodajalcu. Vplivanje na zakonodajni postopek je pomemben del demokratične ureditve.

Po tehtanju različnih pripomb je v novelo ZIntPK-C vključena rešitev, po kateri so iz obveznosti poročanja izvzete organizacije, ki nimajo zaposlenih (npr. prostovoljna gasilska društva).

Združenje občin Slovenije pripombe in mnenje k predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o integriteti in preprečevanju korupcije poslalo tako pripravljavcu kot poslankam in poslancem Državnega zbora RS

Združenje občin Slovenije je pripravljavec predloga zakona že v začetku in konec

leta 2018 ter v mesecu maju letošnjega leta opozorilo na pomanjkljivosti zakona. Menimo namreč, da predlagatelj od zavezancev (ki jih je vedno več) zahteva vedno večjo aktivnost, pozornost in posledično odgovornost, slednjemu ne sledi plačna politika v državi. Ocenjujemo, da se pri predlaganih rešitvah sledi vedno večji birokratizaciji postopkov tudi tam, kjer bi pristojni organ lahko določene evidence na podlagi že zbranih podatkov sam osvežil.

Županje in župani so prepričani, da zakon ne gre v pravo smer. Namreč gre v smeri, ko bo KPK lahko delovala kot nekakšna država v državi in postala odlično orodje za obračunavanje s politiki in funkcionarji. Vse kršitve, ki jih obravnava KPK bi morale izhajati iz določb zakona, ne pa iz načelnih mnenj KPK. Ta menja, ki si jih KPK ustvarja sama brez zakonskih podlag, z njimi lahko uničuje življenja in ugled posameznikov in jih lahko objavi ne da bi počakala, da v primeru, ko obdolženi poda tožbo, da bi se ta postopek najprej na sodišču končal, šele nato pa sledila objava KPK.

Pri področju ugotavljanja premoženjskega stanja smo predlagali, da se ohrani enkrat letno poročanje sprememb premoženjskega stanja in ne na 30 dni po vsaki spremembi premoženja. Predlagana sprememba ne prinaša nobene dodane vrednosti, razen, da podira že ustaljen sistem poročanja. Predlagali smo, da se nepoklicne funkcionarje to je državne svetnike izvzame iz poročanja o premoženjskem stanju. Državni svet ima zelo specifičen položaj in temu primerno predstavlja majhno tveganje zato področje. Funkcionarji so nenehno pod pregledom in pritiski javnosti ter vseh inštitucij, da se lahko upravičeno bojimo, da bomo kmalu res težko dobili še kvalitetne ljudi, ki se bodo pripravljali izpostavljeni in opravljati delo župana, poslanca itd. Nesmiselno se zdi tudi širjenje kroga ljudi okrog tistih, ki morajo poročati o premoženjskem stanju. S tem posegamo tudi življenje ljudi, ki dejansko nimajo nič z opravljanjem dela funkcionarja. Menimo tudi, da bi bilo treba zagotoviti takšen sistem objave, v katerem ne bi bilo npr. izpostavljena točna lokacija prebivališča, nepremičnine, ki jo ima v lasti funkcionar. To bi se lahko zagotovilo na način, da se številke

zemljišč, hiš in drugih nepremičnin ne objavijo, ampak se samo navede za kakšno nepremičnino gre.

Strinjamo se, da ima javnost pravico vedeti, za kaj se porablja javni denar in nenazadnje imamo zato tudi sistem ERRAR, kar pozdravljamo. Se pa na drugi strani poraja vprašanje zakaj državljani nimamo pravice preko sistema ERRAR izvedeti, kdo vse prejema javni denar za subvencije, torej plačila vrtca, pa domov za ostarele, pa plačila najemnin v stanovanjih, obveznega zdravstvenega zavarovanja...Že večkrat smo tako združenja kot občine in tudi druge institucije opozarjale, da je prav na teh področjih vse več netransparentnosti, kršitev, goljufanja, ko ljudje s krivimi prijavi prebivališč, pod pretvezo, da živijo na ločenih naslovih, s prepisi avtov in drugega premoženja na ostale svoje, nezakonito prihajajo do javnega denarja. Menimo, da bi bilo treba tudi na tem področju narediti korak naprej v zagotavljanju transparentnosti porabe javnega denarja.

Izrazili smo nestrinjanje z ureditvijo širjenja kroga zavezancev v zvezi z omejitvami in prepovedmi glede sprejemanja daril. Ureditev prinaša dodatne naloge in obveznosti tako za KPK kot posledično tudi za občine (večji nabor sledenja darilom...).

Tudi pri omejitvah poslovanja lahko govorimo o tem, da zakon prinaša dodatno delo, in sicer organi, ki jih zavezuje določba 35. člena ZIntPK(omejitev poslovanja in posledice kršitev), KPK sezname posredujejo preko elektronskega obrazca. Ta naloga sicer že obstaja, jo bo pa treba izvajati v večjem obsegu. Ocenjujemo, da to prinaša dodatne naloge za občine. Menimo tudi, da bi bilo treba o omejitvi poslovanja razmišljati tudi npr. pri direktorjih javnih zavodov, občinskih svetnikih.

Združenje občin Slovenije uspešno pri blaženju težav občin, kjer se dnevno beleži ilegalne prehode meje

Združenje občin Slovenije je na predsednika Vlade naslovilo dopis s prošnjo, da se prisluhne občinam, kjer se dnevno soočajo s problematiko ilegalnih prehodov mej. Namreč v zadnjem letu se ponovno beležijo povečani ilegalni prehodi mej. Teh ne more preprečiti niti žična ograja na meji. Združenje je bilo uspešno in občinam bodo povrnjeni stroški odstranjevanja odpadkov, ki nastajajo ob ilegalnih prehodih mej.

V dopisu smo opozorili na težave, s katerimi se soočajo obmejne občine, ko ilegalni prebežniki pri prečkanju meje ne povzročajo le škode, temveč ogrožajo sebe in širšo okolico. Dogaja se, da ljudje kurijo na prostem in imamo že prvo težavo – požarna ogroženost. Druga težava so vlomi v počitniške in stanovanjske objekte; ljudje se počutijo ogrožene. Tretja, in vsekakor ne zadnja težava, so odpadki, saj ti ljudje za sabo puščajo ogromne količine odpadkov. Da so ti odstranjeni, mora poskrbeti občina, to pa povzroča nenačrtovane stroške. Ti stroški resnično niso zanemarljivi in mnogokrat občine ne vedo, kako ravnati. Prav tako v primeru teh odpadkov ni dokončnega stališča, ali gre za komunalne odpadke ali je za pobiranje potrebna dodatna zaščita in posebna znanja in še bi lahko naštevali. V dopisu smo prav tako navedli primer občine Kostel, kjer ocenjujejo, da je od skupne površine občine 80 % gozda, od tega je najmanj 1000 ha gozda, ki je po sedanjih izkušnjah prepredeno z migrant-skimi potmi. Glede na zahtevnost terena lahko človek v eni uri pregleda en hektar površine, da najde odpadke. Po izračunih občine, v katere ni vštet prevoz odpadkov in uničenje, bi samo enkratna akcija pobiranja teh odpadkov občino stala 21.075 evrov. Prav tako imajo občine težave tudi z vzdrževanjem zemljišč ob žični ograji, saj so na drugi strani meje tako kmetijska zemljišča kot tudi vodotoki. Vzdrževanje je nujno, saj prihaja do nezaželenih zaraščanj, ki pa lahko povzročijo tudi nemalo nepotrebnih težav – npr. večjo poplavno ogroženost.

Občine se obračajo na pristojna ministrstva z željo, da bi se našle rešitve, vendar smo prepričani, da je treba iskati

rešitve na ravni celotne Vlade in ne zgolj posameznih ministrstev. Na to so bili predstavniki Ministrstva za notranje zadeve opozorjeni na seji delovne skupine za znižanje stroškov občin 22. 3. 2019 na Ministrstvu za javno upravo. Dogovorjeno je bilo, da se bo informacija predala Uradu Vlade za oskrbo in integracijo migrantov ter da bo s predstavniki občin sklican tudi sestanek.

Zadeve, povezane z ilegalnimi prehodi oziroma migracijami, so stvar vseh nas in ne le občin ob meji, zato smo ocenili, da bi bilo prav, da jim Vlada prisluhne in tudi finančno pomaga. Strinjamo se, da je treba ljudem v stiski pomagati in občine

Uspeli smo

Vlada je sprejela odgovor na dopis Združenja občin Slovenije v zvezi s težavami občin, ki se soočajo s problematiko nelegalnih prehodov mej in sklep, na podlagi katerega bodo občine s to problematiko dobile te stroške povrnjene. Vlada je v odgovoru zapisala:

"Glede problematike odpadkov se Vlada zaveda, da ima problem lahko več dimenzij. Odpadki na kraškem terenu in na območju turističnih con, krajinskih parkov in občutljivih ekosistemov nedvomno predstavljajo ekološki in zdravstveni problem, Policiji pa onemogočajo učinkovito operativno delo. S tem v zvezi je Vlada 17. 5. 2019 sprejela

so vedno prve, ki to storijo, vendar tega žal dolgoročno ne bodo zmogle same. Združenje občin Slovenije je že 2015, ko smo bili vsi priča begunskemu valu, predlagalo, da stroški, ki nastanejo iz naslova ilegalnih prehodov, ne bremenijo občinskih proračunov oziroma bodo sredstva v celoti povrnjena s sredstvi, ki jih bo posebej v ta namen pravočasno zagotovila Vlada.

sklep št. 35402-1/2019/6, v katerem je odločila, da za odstranitev odpadkov, ki so posledica nelegalnih prehodov državne meje, občinam povrne stroške odstranitve odpadkov. Podlaga za plačilo stroškov bodo informacije Policije, iz katerih bodo razvidni lokacija in vrsta odpadkov z navedbo, da so nastali kot posledica nezakonitih prehodov državne meje, in zahtevke občine, ki bo ustrezno dokumentiran."

Skupaj z občinami o problematiki zagotavljanja osnovne zdravstvene dejavnosti

V začetku decembra je bil na Ministrstvu za finance sestanek, katerega tema je bila problematika zagotavljanja osnovne zdravstvene dejavnosti v občinah. Problemi občin so precejšnji in skrajni čas je, da jih pristojni, tudi v sodelovanju z občinami, začnejo reševati.

Združenje občin Slovenije je septembra na predsednika Vlade Marjana Šarca in ministra za zdravje Aleša Šabedra, na podlagi sklepa predsedstva Združenja občin Slovenije, naslovilo poziv k sklicu sestanka, na katerem bi se pogovorili o načinih iskanja ustreznih rešitev, kako družinske zdravnike spodbuditi, da se odločijo za sprejem služb na podeželju ter kako obdržati tiste, ki so že tam.

Minister za zdravje se je hitro odzval na naš poziv in se na sestanku sestel s predstavniki Združenja občin Slovenije, občin in tudi direktorji zdravstvenih domov. Sestanek je bil zelo konstruktiven, saj je interes vseh čimprej najti rešitev, ki bo omilila težave

Predstavil je vse tri anekse k dogovoru, ki jih je Vlada sprejela letos. Veliko aktivnosti izvajajo tudi na področju zmanjševanja administrativnih zadev, dosegli pa so, da sta medicinski fakulteti povišali število prostih mest za vpise. Na tem mestu je minister tudi Združenje občin Slovenije in občine pozval k podpori. Temu bomo vsekakor sledili in pripravili ustrezen dopis, ki ga bomo naslovili na vse pristojne službe.

Aktivnosti tečejo tudi pri t. i. uvozu zdravnikov, in sicer bo možen uvoz 70 specialistov družinske medicine in 20 specialistov urgentne medicine. Pripravljajo tudi nov splošni dogovor, ki predvideva dodatne time

občin v najkrajšem možnem času in nato tudi rešitev, ki bo na dolgi rok prinesla rezultate v smislu zagotovitve zadostnega števila zdravnikov družinske medicine. Vsi prisotni so bili enotni, da enostavne rešitve ni, so pa zagotovo poti, kako do nje priti postopoma. Minister je uvodoma povedal, da je prav, da je bila dana pobuda, saj se je vedno pripravljen pogovarjati ter iskati ustrezne rešitve in dodal, da se na ministrstvu zavedajo težav ter da jih skušajo reševati, vendar žal s kratkoročnimi ukrepi ne gre. Podal je kratek povzetek dogajanj v zvezi z družinskimi zdravniki v Kranju, ki je bilo le eno izmed mnogih. Na ministrstvu je bila ustanovljena posebna delovna skupina, katere naloga je iskanje rešitev na področju družinskih zdravnikov.

družinskih in urgentnih zdravnikov ter v povezavi s tem tudi zagotovljena finančna sredstva.

Delegacijo županov in direktorjev je vodil župan občine Dobropolje Igor Ahačevič, ki se je uvodoma zahvalil za odziv ministra in predstavil težave občin pri zagotavljanju zdravstvene oskrbe občanov. Rekel je, da občine pričakujejo, da oblikovani konkretni predlogi in podana časovnica vodijo k uresničevanju danih zavez.

Dejstvo je namreč, da ker zdravnikov ni dovolj, skušajo občine na različne zadržati zdravnike – prilagajanja urnika ambulant, plačevanje stroškov delovanja ambulant, pomoč pri iskanju bivališča, vendar velikokrat tudi vse to ne zadostuje in zdravniki odhajajo

v mesta, bolnišnice, kjer imajo boljše delovne pogoje in boljše plače. Izpostavil je še, da se bo v naslednjih 4 letih upokojilo okoli 400 zdravnikov družinske medicine in da mladih zdravnikov enostavno ni. Občine oz. zdravstveni domovi tako zaposlujejo tudi zdravnike iz tujine, ki pa prav tako odhajajo naprej v mesta in tudi v druge države EU, kjer so boljše plače in pogoji dela. Tudi pri koncesijah so težave, kjer se zdravniki pritožujejo nad preobsežno birokracijo.

Med težavami so bile kot problematične izpostavljene tudi plače, zaradi katerih zdravniki prehajajo iz enega v drug zdravstveni dom, tja, kjer je boljša plača. Tu je bil dan predlog, da je treba najti način, kako specializante spodbuditi, da po opravljeni specializaciji določeno obdobje ostanejo v zdravstvenih domovih. Župan Ahačevič je poudaril, da vse te težave razgrajujejo slovensko podeželje, državo pa samo še bolj centralizirajo. Treba je najti način, kako zdravnike stimulirati, da pridejo na podeželje. V zvezi s tem je bil podan tudi predlog, da bi se zdravnikom delo, ki bi ga opravljali v zdravstvenih domovih, pred zaključkom študija že štelo v samo specializacijo.

Župan občine Destrič Franc Pukšič je povedal, da je denarja na področju koncesij zagotovo dovolj, le prav ga je treba razporediti. Prav tako pa se razvojni razkorak med mestom in podeželjem vedno bolj veča, predvsem odkar županska funkcija ni več združljiva s funkcijo poslanca. Prepričan je, da se je s tem naredila velika škoda tako podeželju kot tudi skladnemu regionalnemu razvoju. In vse to se odraža tudi pri težavah pri zagotavljanju osnovne zdravstvene dejavnosti v občinah.

Državna sekretarka je povedala, da je ena od težav tudi ta, da so šli družinski zdravniki v urgentno medicino z vzpostavitvijo centrov NMP. Povedala je še, da se bo administrativna razbremenitev poznala šele čez nekaj časa in da verjame, da tega občutka v zdravstvenih domovih zaenkrat še ni.

Kot primer je župan občine Bistrica ob Sotli Franjo Debelak predstavil tudi nemoč občine pri zagotovitvi ortodonta za otroke na območju Kozjanskega. Občina je zagotovila vso infrastrukturo, zdravnika pa ni moč dobiti. Prav tako je primer predstavil podžupan

občine Kočevje Gregor Košir. Povedal je, da je občina zgradila urgenco, ne more pa pridobiti urgentnega zdravnika. Podan je bil predlog, da bi se posamezna območja Slovenije individualno obravnavala. Tako bi se ugotovile točno določene težave in bi se jih individualno tudi rešilo. Tudi primer Zdravstvenega doma Sežana veliko pove, ko so težave zagotoviti zdravnika v zdravstvenih postajah, ki so v bistvu izpostave

zdravstvenega doma. To je le nekaj primerov in prepričani smo, da so dobra osnova za iskanje ustreznih rešitev.

Predstavniki občine Gorenja vas–Poljane je predlagal, da se ponovno razmisli o vzpostavitvi ruralnih ambulant. Mogoče bi bil to eden od načinov, kako spodbuditi zdravnike, da pridejo na podeželje. Prav tako zdravniki ne uspejo izvajati vseh programov, zato je bilo

ministru dano v razmislek, da se pripravijo malo bolj fleksibilni programi.

Dogovorjeno je bilo, da se v tej sestavi ponovno sestanemo in nadaljujemo s pogovori. Ministrstvo bo na podlagi podanih pobud in pripomb pripravilo predloge sprememb in nas v začetku letošnjega leta poklicalo na ponovni sestanek.

Predsednik ZOS Robert Smrdelj pri ministru Rudiju Medvedu o znižanju stroškov občin

Predsednik združenja Robert Smrdelj se je v začetku novembra 2019 udeležil sestanka, ki ga je sklical minister za javno upravo Rudi Medved s predsedniki vseh treh združenj občin na temo nižanja stroškov občinam.

Minister je predsednike seznanil, da bo Vlada Predlog zakona o zmanjšanju stroškov občinam obravnavala na eni prihodnjih sej. K temu je ZOS pristojno ministrstvo večkrat pozval.

Prav tako jih je obvestil, da ima delovna skupina za pripravo

predlogov sprememb zakonodaje, ki bo zmanjšala stroške občin, podaljšan mandat za nadaljnje delo. V nadaljevanju bo delovna skupina delala na spremembah Zakona o financiranju občin. Konkretno predloge k zakonu je ZOS tudi že večkrat posredoval Ministrstvu za javno upravo.

Z varuhom človekovih pravic o možnostih sodelovanja

Predsednik Združenja občin Slovenije se je na povabilo varuha človekovih pravic Petra Svetine udeležil sestanka, katerega namen je bil poiskati možnosti sodelovanja tako z združenji kot z občinami.

Varuh človekovih pravic Peter Svetina je na spoznavnem sestanku z združenji občin uvodoma predstavil vizijo sodelovanja z lokalnimi skupnostmi, katerega glavni namen je delati v dobrobit državljanov in državljank. Poudaril je, da sodelovanje z občinami že poteka, in sicer enkrat mesečno delujejo po različnih občinah po Sloveniji in med drugim pohvalil primere dobrih praks občin, ki imajo organizirano brezplačno pravno pomoč.

Udeleženci sestanka so odprli veliko tem in področij, ki bi jim bilo treba dati večji poudarek. Tako, na primer, vsi občani še vedno nimajo zagotovljene osnovne pravice, in to je pravica do čiste pitne vode. Izpostavljena je bila tudi romska problematika, kjer je tudi zaznati velike razlike med romsko populacijo v Pomurju in na Dolenjskem. Tako na Dolenjskem kar 99 % šoloobveznih otrok ne zaključijo osnovne šole in 99 % romske populacije na tem območju je brezposelne. Gre za velik socialni problem in država bi morala pristopiti k aktivnemu reševanju tega.

Predsednik Smrdelj je izpostavil stanovanjsko politiko in z njo povezano problematiko, s katero se srečujejo občine tudi v

okviru oblikovanja socialne politike občin. Stanovanjski sklad sicer deluje in so vidne spremembe, vendar problemi še vedno so, pa ne samo pri stanovanjski problematiki mladih, temveč tudi pri starejši populaciji. Predsednik Smrdelj je prepričan, da bi se ob

ustrezni stanovanjski politiki starejše ljudi kasneje lahko vključevalo v domove za starejše. Predlagal je tudi, da bi se oblikoval institut varstva pravic starejših, in sicer na podoben način, kot je oblikovan zagovornik glasu otrok. Žal namreč prihaja do vedno več primerov nasilja nad starejšimi, kar je popolnoma nesprejemljivo.

Predsednik Smrdelj je izpostavil tudi pomen skrbi za invalide. Pomembno je, da se jih z ustreznimi mehanizmi vključi v aktivno življenje, da so aktivni; tako tudi oni doprinesejo svoj del družbi.

Varuh človekovih pravic je povedal, da na terenu izvajajo napovedane obiske po domovih za starejše in s tem dajo možnost, da se varovanci srečajo s strokovnimi službami varuha. Bodo pa uvedli tudi nenapovedane obiske za ljudi, ki živijo v javnih zavodih (npr. osebe z demenco, zaporniki ...) in v socialno-varstvenih zavodih. S tem želijo izboljšati zavest in raven oskrbe teh ljudi.

Dotaknili so se tudi problema centralizacije države in si bili enotni, da je zapiranje služb državnih organov nedopustno, saj se s tem storitve oddaljuje od ljudi. Oblikovano je

bilo stališče, da bi bilo sodelovanje varuha in občin oz. združenj na tem področju več kot dobrodošlo. Enotni so si bili tudi, da mora biti država servis ljudem.

Čisto na koncu pa je varuh predlagal, da bi v občinah uvedli nekakšen kotichek varuha človekovih pravic, kjer bi bile občanom dostopne brošure in druga informativna gradiva varuha. Predsedniki združenj so idejo pozdravili.

Z ministrom za okolje in prostor Simonom Zajcem o aktualni zakonodaji

Na pobudo Združenja občin Slovenije je bilo 12. 4. 2019 na Ministrstvu za okolje in prostor srečanje s predstavniki združenj in ministrom Simonom Zajcem, kjer so bile predstavljene spremembe gradbene zakonodaje (Gradbeni zakon, Zakon o urejanju prostora in Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti), Predlog zakona o katastru nepremičnin in Zakon o evidentiranju nepremičnin.

Na srečanju je državni sekretar predstavil predvidene spremembe gradbenega trojčka, ki za Gradbeni zakon predvideva spremembe glede obveznosti pridobivanja dovoljenj in prijave začetka del, spremembe v postopku pridobivanja dovoljenj, spremembe pri inšpekcijskih ukrepih in prometu z nepremičninami.

Zakon o urejanju prostora predvideva spremembe pri prostorskem načrtovanju - vsebinska pravila, pri postopku priprave prostorskih izvedbenih aktov in lokacijski preveritvi, pri ukrepih zemljiške politike

pa pri opremljanju stavbnih zemljišč in komunalnih prispevkov.

Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti predvideva spremembe pri odpravi ugotovljenega neskladja prehodnih obdobji za pooblaščen arhitekta in inženirje s prehodnim obdobjem za gospodarske subjekte, ki opravljajo arhitekturno in inženirsko dejavnost in v delu ukinitve pravice matične sekcije, da zahteva nadzor nad namensko uporabo sredstev zbornice.

Geodetska uprava je predstavila tudi Zakon o evidentiranju nepremičnin, ki v celoti na-

domešča Zakon o evidentiranju nepremičnin iz leta 2006. V okviru projekta e-prostor, ki ga financira Kohezijski sklad, so pristopili tudi k informacijski prenovi vseh svojih evidenc, ki so bile razdrobljene.

Vsi podatki se bodo zdaj vodili kot celota in ne več razdrobljeno. Osnovni namen zakona je uvesti e-poslovanje v celotno poslovanje in s tem skrajšati evidentiranje nepremičnin in strankam zagotoviti, da čimprej pridejo do zelenih informacij. Gre za celotno prenovu zakona. Pričetek uporabe zakona se predvideva konec leta 2021, ko bodo že prenovili procese, potem pridejo tudi evidentiranja po novem procesu.

Na sestanku je bil sprejet sklep, da vsako združenje imenuje dva predstavnika v koordinacijsko skupino, ki bo pred javno obravnavo pregledala spremembe in jih nadgradila s stališči občin, oblikovala popravke v predvidenih spremembah zakonodaje ter se uskladila z ministrstvom, preden gre zadeva v javno obravnavo.

Noveli Zakona o urejanju prostora in Gradbenega zakona

Ministrstvo za okolje in prostor je pripravilo predloga novel Zakona o urejanju prostora in Gradbenega zakona in ju junija poslalo v javno obravnavo. Prejeli so veliko pripomb, predvsem na Gradbeni zakon. Da bi pripravili zakona, ki v praksi ne bi povzročala preveč težav in nejasnosti, se je Ministrstvo za okolje in prostor odločilo, da oba zakona v prvih mesecih 2020 ponovno pošlje v javno obravnavo. Še pred tem pa bodo združenja občin pozvana k sodelovanju pri pripravi zakonskih predlogov. Občine bomo o vseh aktivnostih redno obveščali.

»Sistem lokalne samouprave je dober, problem pa je njegovo financiranje«

21. redna letna skupščina Združenja občin Slovenije

Župani in županje občin članic Združenja občin Slovenije (ZOS) so se zbrali na 21. redni letni skupščini in med drugim sprejeli poročilo o delu združenja za leto 2018, program dela in finančni načrt za leto 2019, imenovano pa je bilo tudi vodstvo ZOS za novo mandatno obdobje. Županje in župane je nagovoril tudi minister za javno upravo Rudi Medved. V pogovoru je bilo odprtih več tem, med drugimi tudi financiranje občin, plače občinskih funkcionarjev, kohezijska politika, centralizacija in tudi pokrajine. Minister Medved je podelil tudi plakete županjam in županom z več kot štirimi zaporednimi mandati.

Predsednik Združenja občin Slovenije je v uvodnem pozdravu povedal, da področje lokalne samouprave v Sloveniji dobro funkcionira, eden večjih problemov pa predstavlja njegovo financiranje. Zbranim je podal kratko zgodovino združenja, ki deluje že 20 let in poudaril, da je poslanstvo ZOS zagovarjanje interesov občin članic. »V pogovorih in pogajanjih z državo nismo vedno uspešni in se marsikdaj tudi člani ne strinjajo z doseženim, vendar zagotavljam, da je to v danem trenutku največ, kar lahko storimo,« je povedal in dodal, da se bo združenje še naprej zavzemalo za finančno avtonomnost občin.

V nadaljevanju je župan občine Litija, ki je bila tudi gostiteljica skupščine, Franci Rokavec, predstavil nekaj zanimivosti občine. Občina Litija je usmerjena v zeleni turizem in na tem področju se bodo trudili še naprej. Na kratko je predstavil nekaj uspešnih projektov, med katere sodi tudi izgradnja Medgeneracijskega središča Šmelc, v katerem je skupščina tudi potekala. V središču med drugim

delujejo tako vrtec, dom starejših občanov, glasbena šola in druge organizacije. Župan Rokavec je še povedal, da je občina uspešna pri prijavih na mednarodne projekte. Prisotne je povabil, da si po koncu skupščine ogledajo nekdanji rudnik Sitarjevec, ki postaja ena izmed pomembnih turističnih atrakcij občine.

V pogovoru z ministrom Medvedom so župani odprli veliko tem in v prijetnem pogovoru je minister odgovoril kar na nekaj vprašanj. Minister Medved se je strinjal, da sistem lokalne samouprave deluje dobro, se pa tudi strinja, da so težave pri financiranju. Župani so izrazili zadovoljstvo nad ministrovo pripravljenostjo na pogovore z župani. Največji del razprave je bil tako namenjen povprečnini in novonastalim stroškom občin, ki jih je prinesel sklenjen dogovor med Vlado RS in sindikati javnega sektorja. Minister Medved je še vedno prepričan, da je sklenjen dogovor dober, čeprav je z več strani letelo veliko očitkov na njegovo vsebino. Dodal je, da je bila višina povprečnine najvišji možen kompromis

v danem trenutku in da je bilo ob sklenjenem dogovoru s sindikati jasno, da bo ta vplival na stroške občin. K temu je dodal, da bi bile finančne posledice še višje, če tega ne bi bilo. Minister Medved se zaveda, da povprečnina ne zadostuje, vendar na Ministrstvu za javno upravo resnično delajo na tem, da bi dosegli rezultate.

Župani so bili enotni, da znesek povprečnine nikakor ne zadostuje za kritje zakonsko določenih nalog. Minister se je strinjal z njimi in dodal, da je treba s skupnimi močmi priti do točke, ko se za povprečnino ne bo treba več pogajati, ampak jo bo določala formula. Skladno z Dogovorom o višini povprečnine pa je z delom začela vladna delovna skupina za nižanje stroškov občin. Da je bila ustanovljena na ravni Vlade je, po besedah ministra Medveda, pokazatelj tega, da ima slednja resne namene pri iskanju rešitev, ki bi občinam nižale stroške poslovanja. Po preteku 6 mesecev bi morali biti vidni določeni rezultati dela.

V pogovoru o plačah funkcionarjev, predvsem županov, so župani izpostavili, da je treba najti način, kako odpraviti nesorazmernost med plačami županov in direktorji občinskih uprav in javnih zavodov v lasti občin. Župani so tisti, ki nosijo breme odgovornosti in prav je, da se to prepozna tudi v plačah. Minister Medved je v zvezi s tem povedal, da je javni sektor ves čas krize nosil največje breme in prav je, da se vlaga tudi v ljudi. Strinjal se je, da prihaja do plačnih nesorazmerij, vendar opozoril na kompleksnost problema, ki zajema tudi druge funkcionarje. Povedal je še, da bodo na ministrstvu pristopili k spremembi Zakona o sistemu plač v javnem sektorju.

Da so pokrajine nujne, so se strinjali tako župani kot minister Medved. Župani poudarjajo, da je za doseg skladnega regionalnega razvoja nujno pristopiti k ustanovitvi pokrajin. Minister Medved je podpornik ustanovitve pokrajin in se strinja, da je prišel čas, ko je treba narediti korak naprej. Na MJU so pripravljene podlage za njihovo ustanovitev, vendar je politična volja tista, ki je ključna. Ključno je tudi to, koliko naj jih bo in kje bodo njihovi sedeži.

Župani so ministra opozorili na težave pri črpanju evropskih sredstev in pozvali, naj se občine vključi v razpravo ob oblikovanju programov nove finančne perspektive. Treba je dati prednost infrastrukturnim projektom pred t. i. mehкими vsebinami. Slednje so koristne, vendar je treba najprej poskrbeti za ustrezno infrastrukturno opremljenost države. Minister Medved se je strinjal z župani in dodal, da bodo vztrajali na tem, da nova perspektiva ne bo perspektiva mehkih vsebin.

Župani so izpostavili tudi težave ob zapiranju krajevnih uradov, poštne in bančnih poslovalnic. Gre za centralizacijo

države, ki je za župane nesprejemljiva. Minister je v zvezi s tem povedal, da je nasprotnik centralizma in zagotovil, da do zapiranja krajevnih uradov ne bo več prišlo, prej obratno. Zaveda se težav občin ob zapiranju poštne in bančne poslovalnice, vendar po njegovih besedah Vlada tu ne more narediti dosti.

V nadaljevanju skupščine je minister Medved podelil plakete županom in županom z več kot štirimi zaporednimi mandati. Ob tem jim je čestital in zaželel uspešno delo še naprej.

V drugem delu skupščine so župani sprejeli poročilo o delu ZOS za leto 2019 in program dela za leto 2020. Združenje je uspešno zaključilo leto tako v programskem kot finančnem smislu. Ob sprejetju programa dela za leto 2019 so bile oblikovane smernice za delovanje združenja v prihodnje, med katerimi velja izpostaviti aktivnosti na področju določitve povprečnine za leti 2020 in 2021, ustanovitve pokrajin, spremembe Zakona o financiranju občin, oblikovanja nove finančne perspektive 2021–2028 in drugih pomembnih področij.

Županje in župani so izvolili tudi vodstvo za novo mandatno obdobje. Tako je bil za predsednika ZOS imenovan Robert Smrdelj, župan občine Pivka, za podpredsednika pa mag. Marko Diaci, župan občine Šentjur in Uroš Brežan, župan občine Tolmin.

Sklepi in stališča skupščine Združenja občin Slovenije

Skladno s sklepi in stališči skupščine smo na Vlado in pristojna ministrstva naslovili dopis, v katerem med drugim ponovno opozarjamo, da določena povprečnina nikakor na zadošča za kritje stroškov, ki jih občinam nalaga zakonodaja. Ob

spremembi ZFO je bil ZOS proti temu, da se pri izračunu povprečnih stroškov občin upošteva samo povprečje stroškov zadnjih treh let, in to brez inflacije. S tem je bilo občinam odvzetih kar nekaj sredstev.

Izpostavili smo, da je bilo s sprejetjem novele Zakona o poslancih, ki ureja nezdržljivost županske in poslanske funkcije, za področje lokalne samouprave storjeno veliko škode, saj se je na ta način pretrgal stik med zakonodajnim telesom, ki določa vsebino zakonodaje, in občinami, ki to zakonodajo izvajajo v praksi. V tem času je prišlo do sprejetja več zakonov, ki so naložili občinam veliko nalog in finančnih bremen.

Opozorili smo, da je Slovenija vse preveč centralizirana, na kar opozarjajo tudi strokovnjaki EU. Na to je ZOS opozoril tudi že v postopku sprejemanja Strategije razvoja lokalne samouprave. V zadnjih letih smo pričali zapiranje krajevnih uradov in drugih državnih služb, ki zapirajo pisarne in se koncentrirajo v mestih. Prav tako pa se zapirajo poštne in bančne poslovalnice, ukinjajo bankomati. Vse to oddaljuje storitve od uporabnikov in posledično zavira tudi skladni regionalni razvoj Slovenije, kar je nesprejemljivo.

Vlado smo pozvali, naj prisluhne občinam, skupaj z njimi določi razvojne prioritete in pri pogajanjih v Bruslju vztraja pri konkretnih projektih in ne pri »mehkih« vsebinah. Treba je najti vsebine, ki bodo občinam prinesle koristne pridobitve. Posledično bo Slovenija tudi uspešnejša pri črpanju evropskih sredstev.

Do zdaj smo prejeli pojasnila k osmim sklepom, in sicer z Ministrstva za javno upravo in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Na ostale odgovore in pojasnila še čakamo.

Seje predsedstva Združenja občin Slovenije

Leta 2019 so se člani predsedstva Združenja občin Slovenije sestali kar na devetih sejah. Od zadnje izdaje glasila Glas občin februarja so se sestali na šestih rednih in eni izredni seji.

Tretja seja predsedstva Združenja občin Slovenije

Na 3. seji predsedstva ZOS so člani obravnavali vmesno poročilo o delu vladne delovne skupine za znižanje stroškov občinam, o oblikovanju pokrajin v Sloveniji, o oblikovanju programov za naslednjo finančno perspektivo ter drugih, že izvedenih, aktivnostih združenja za leto 2019.

V razpravi o znižanju stroškov občinam je bila izpostavljena bojazen, da bi lahko prišli še do večje centralizacije države, zato je bilo oblikovano stališče, da je treba stremeti k rezultatom, ki ne bodo šli v smer še večje centralizacije nalog in na daljši rok ne bi še dodatno finančno obremenili občine. Sprejet je bil sklep, na podlagi katerega smo Ministrstvo za javno upravo pozvali, naj nam posreduje izračune, ki jasno kažejo vpliv povečanja plač v javnem sektorju na proračune občin. K temu Vlado zavezuje tudi dogovor v višini povprečnine za leto 2019, ki je bil podpisan konec leta 2018.

Združenje je občinam poslalo dopis, v katerem smo jih zaprosili za posredovanje predlogov projektov za naslednjo finančno perspektivo. Prejeli smo odgovore od velikega števila občin, največ vsebin pa se navezuje na:

- izgradnjo vodovodnih omrežij;
- izgradnjo kanalizacijskih omrežij;
- izgradnjo kolesarskih povezav;

- izgradnjo ali obnovo osnovnih šol in vrtcev;
- izgradnjo ali obnovo otroških in športnih igrišč;
- izgradnjo domov za starejše in medgeneracijskih centrov;
- obnovo in rekonstrukcijo cest;
- menjavo javne razsvetljave;
- sofinanciranje gradnje oz. prizidkov gasilskih domov;
- gradnjo mrliških vežic;
- izgradnjo širokopasovnih omrežij;
- ureditev vaških in trških jeder;
- skrb za naravno in kulturno dediščino;
- razvoj turizma;
- urejanje infrastrukture v industrijskih conah;
- ureditev vodotokov in sanacijo plazov.

Sprejet je bil sklep, na podlagi katerega smo Vlado pozvali, da naj v pripravo vsebin operativnih programov vključi občine oz. svete razvojnih regij.

V razpravi o pokrajinah so si bili župani enotni, da je njihova vzpostavitev nujna, saj jih nenazadnje določa Ustava Republike Slovenije. Ker jih še nimamo, Slovenija izgublja ogromno razvojnega potenciala in tudi evropskih sredstev. Za njihovo vzpostavitev pa je ključna politična volja.

Četrta seja predsedstva Združenja občin Slovenije

Člani predsedstva Združenja občin Slovenije so na svoji 4. redni seji 12. 7.

2019 obravnavali izračun povprečnih stroškov za financiranje občinskih nalog za leti 2020 in 2021, ki smo ga prejeli z Ministrstva za finance, in tudi že oblikovali predlog višin povprečnine za leti 2020 in 2021. Na združenju se s predlaganim konceptom izračuna ne strinjamo, saj menimo, da ne zajema vseh stroškov dela in da je dokaj okviren.

Na dnevnem redu je bilo tudi predsedovanje Slovenije Svetu Evropske unije 2021. Člani predsedstva so pohvalili namero Vlade, da v aktivnosti, povezane s predsedovanjem, vključi tudi lokalne skupnosti. Hkrati s tem pa na vas naslavljamo še nekaj vprašanj oz. dilem, saj gre za pomemben dogodek oz. projekt in je pomembno dobro sodelovanje vseh vpletenih.

Predsedstvo ZOS je obravnavalo tudi poročilo vladne delovne skupine za znižanje stroškov občin, skupaj z analizo ocen finančnega učinka na proračune občin kot posledice spremenjenih izhodiščnih plačnih razredov delovnih mest in nazivov, ki so bili dogovorjeni z aneksi h kolektivnim pogodbam. ZOS je zadovoljen z načinom dela in komunikacijo ministrstva, ki je vsekakor boljša kot v preteklosti, vendar smo predvsem pri analizi predstavnika MJU že na sami seji predsedstva opozorili na pomanjkljivosti pri izračunih. Dogovor o višini povprečnine za leto 2019, ki je bil med združenji in Vlado podpisan konec 2018 v svoji 3. točki določa, da se bo po 6 mesecih preveril učinek sprejetega dogovora med Vlado in

sindikati javnega sektorja. Zato je MJU pripravil analizo. V sklepnih ugotovitvah analize je ministrstvo navedlo, da je bil del povišanja povprečnine namenjen tudi pričakovanim višjim stroškom občin zaradi dviga plač. Vendar to ne drži in temu oporekamo. Dvig plač javnih uslužbencev ni bil všteti v višino povprečnine za leto 2019, kar je razvidno tudi iz 3. točke Dogovora. Ministrstvo je v analizi navedlo, da naj bi odhodki občin zaradi učinkov dviga plač znašali 19,6 mio evrov. Prepričani smo, da je treba ta znesek dodatno všteti še v povprečnino za leto 2019, zato smo pristojne že pozvali, da se dogovorimo o nadaljnjih ukrepih.

Glede na to, da smo jeseni 2018 že deloma definirali nove naloge občin za leti 2019 in 2020, ZOS predlaga, da pristojni te upoštevajo, in sicer brez stroškov dela. Prav tako pa je treba pod dodatne stroške vključiti tudi povečane stroške dela za leto 2019 glede na leto 2018. Na podlagi podatkov MF iz 2018 se povprečnina za nove naloge za leto 2019 poveča za 6,6 eur, za leto 2020 pa za 6,15 eur. Če te naloge znižamo za stroške dela v letu, se povprečnina na podlagi podatkov MF odraža v višini 1,7 evra za obe leti. Za stroške dela pa je za leto 2019 treba, glede na analizo, pripravljeno s strani države, povprečnino povišati za 9,5 evra (upoštevano 19,6 mio).

Za leto 2020 se kot izhodišče za načrtovanje plačnih postavk v vladnih dokumentih priporoča povprečno 5,7 % dvig glede na leto 2019, kar se odraža v višini 16,6 eur dodatne povprečnine. Gre pa za dvig za dodaten plačni razred novembra, upoštevanje napredovanj in izplačila delovne uspešnosti. Pri tej kalkulaciji ZOS opozarja, da potekajo pogovori s sindikati in da je pričakovati dodaten dvig teh stroškov za občine. Za

leto 2021 se zaradi dodatnih stroškov na plačah (3,2 % predviden dvig plač) poveča povprečnina za dodatnih 9,3 eur. ZOS je zato pristojnim predlagal, da se upoštevajo že posredovani podatki ministrstev za nove naloge za leti 2019 in 2020 ter stroški dela v obeh letih. Skupno to, na podlagi podatkov MF, v izračunih pomeni 27,8 evra dodatne povprečnine iz naslova novih nalog (sprejetih predpisov) za leto 2020 ter za leto 2021 v višini 37,1 evra. Prav tako bomo MF zaprosili, da pozovejo ministrstva za posredovanje podatkov o novih nalogah za leti 2020 in 2021.

Ker je predvsem za šibkejšje občine zelo pomemben tudi investicijski transfer, ZOS vztraja, da se sledi osnutku sprememb ZFO, ki predvideva skrajšanje prehodnega obdobja in 2020 4 % nepovratnih ter 2 % povratnih investicijskih sredstev, 2021 5 % nepovratnih investicijskih sredstev ter po letu 2021 transfer v polni zakonski višini 6 %. Tudi tukaj želimo poudariti, da se postopke in namenskost investicijskega transfera dejansko poenostavi!

Glede na makroekonomsko stanje smo na ZOS prepričani, da je skrajni čas, da se občinam s povprečnino krijejo dejanski stroški za izvajanje nalog, zato predlagamo, da se za osnovo za določitev povprečnine vzame dejanske stroške 2018 (in ne povprečje stroškov za zadnja štiri leta, ki ne izkazujejo dejanskega stanja) v višini 631 evrov in k temu dodajo predvideni povečani stroški 2020 v višini 27,8 evra in 2021 v višini 37,1 evra.

Predsedstvo ZOS je prav tako ocenilo, da bi bilo smiselno, da vsa tri združenja pripravijo enoten predlog pripomb na izračun povprečnih stroškov za financiranje občinskih nalog za leti 2020 in 2021 in ga kot skupnega posredujejo Ministrstvu za finance; hkrati pa tudi

še pred začetkom pogajanj o višini povprečnine oblikovati enoten predlog znotraj združenj in tako tudi nastopiti na pogajanjih. Sorodni združenji smo že pozvali k sodelovanju.

Peta seja predsedstva Združenja občin Slovenije

Predsedstvo Združenja občin Slovenije je na svoji 5. redni seji 29. 7. 2019 obravnavalo sklop pomembnih zakonodajnih predlogov, in sicer predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o financiranju občin, Zakona o zmanjšanju stroškov občin in Zakona o pokrajinah. Prav tako pa so sprejeli stališče do izračunov povprečnih stroškov za financiranje občinskih nalog za leti 2020 in 2021 ter oblikovali pogajalska izhodišča za določitev višine povprečnine za leti 2020 in 2021, podkrepljena s konkretnimi izračuni.

Združenja občin in Vlada se vsako leto pogajamo o višini povprečnine za prihodnje leto. Ministrstvo za finance nam je že posredovalo izračun povprečnih stroškov za financiranje občinskih nalog za leti 2020 in 2021. ZOS je že pripravil pripombe k dokumentu, k skupnemu nastopu smo že pozvali tudi SOS in ZMOS. Združenja se ne strinjamo z izračunom stroškov, saj menimo, da ta ne zajema vseh stroškov dela in da je dokaj okviren. Ponovno smo predlagali kot že velikokrat, in sicer, da se upoštevajo že posredovani podatki ministrstev za nove naloge za leti 2019 in 2020 ter stroški dela v obeh letih – to pomeni 27,8 evra dodatne povprečnine iz naslova novih nalog (sprejetih predpisov) za leto 2020 ter za 2021 v višini 37,1 evra.

Prav tako pa je ZOS, v sodelovanju s SOS in ZMOS, že oblikoval pogajalska izhodišča za določitev višine povprečnine

za leti 2020 in 2021, ki smo jo pristojnim podrobneje predstavili na jesenskih pogajanjih. Številke so višje od lanskih, saj so tudi stroški občin 2019, predvsem zaradi povišanja plač v javnem sektorju, višji kot leto poprej. Glede na makroekonomska stanja v državi smo prepričani, da je skrajni čas, da se občinam s povprečnino krijejo dejanski stroški za izvajanje nalog. Zato predlagamo, da se za osnovo za določitev povprečnine vzame dejanske stroške 2018 (631 eur) in ne povprečje stroškov za zadnja štiri leta, ki ne izkazujejo dejanskega stanja. Predlagamo, da se za leto 2020 določi povprečnina v višini 659,44 eur in za leto 2021 v višini 668,74 eur.

Novela Zakona o financiranju občin in Zakon o zmanjšanju stroškov občin sta nastala na podlagi ugotovitev vladne delovne skupine za zmanjšanje stroškov občin. Tako novela Zakona o financiranju občin (v nadaljevanju: ZFO) med drugim predvideva poenostavitev formule izračuna primerne porabe občin. Na Združenju občin Slovenije se strinjamo, da je možna izboljšava formule za izračun primerne porabe občin, vendar pristojne pozivamo k previdnosti. Vsem poskusom, da bi se manjšim in razvojno šibkim občinam z malo razvojnega potenciala odvzemala sredstva in prerazporejala k najmočnejšim občinam, bomo na Združenju občin Slovenije ostro nasprotovali. Združenje je v preteklosti že večkrat predlagalo tudi dvig meje zadolževanja občin na 12 %. Namreč dolg občin v strukturi javnega dolga predstavlja zanemarljiv delež. Prepričani smo, da bi z nekoliko sprostitve omogočili, da bi občine lažje izvajale razvojne projekte, ki so pomembni, ne samo za posamezno občino, temveč nenazadnje tudi za državo. Zakon sicer

predvideva dvig meje zadolževanja z 8 na 9 %, vendar smo prepričani, da je predlog absolutno preskromen, zato vztrajamo pri povišanju meje zadolževanja na vsaj 10 %.

Z novelo ZFO se ponovno pristopa tudi k poenostavitvi postopkov črpanja sredstev za sofinanciranje investicij iz 23. člena in skrajšanja prehodnega obdobja. To na ZOS vsekakor pozdravljamo in upamo, da nam bo skupaj tokrat vendarle uspelo najti način, katerega rezultat bo lažje črpanje investicijskih sredstev. ZOS za investicijski transfer po 21. členu predlaga skrajšanje prehodnega obdobja, in sicer 2020 4 % nepovratnih ter 2 % povratnih investicijskih sredstev, 2021 5 % nepovratnih investicijskih sredstev ter po letu 2021 transfer v polni zakonski višini.

Zakon o zmanjšanju stroškov občin posega na področje šestih zakonov, ki so bila obravnavana v okviru dela vladne delovne skupine za znižanje stroškov občin. Gre za prvi sklop zakonov, ki se spreminjajo z namenom, da bi občinam že z letom 2020 prinesli prihranke oz. bi se jih administrativno razbremenilo. Ta namen ministrstva pozdravljamo, vendar smo pri obravnavi predloga zakona ugotovili, da ocenjeni prihranki občin ne držijo, in sicer predvsem na področju družinskega pomočnika, kjer ocenjujemo, da bo prihranek manjši za slabo polovico od predvidenega. Podatki o stroških storitve so po nam znanih podatkih vzeti iz poročil občin o izdatkih proračuna za storitev družinski pomočnik, kar pa za izračun prihrankov ni ustrezno. Prav tako velja omeniti, da bomo o prihranku iz naslova družinskega pomočnika na strani občin lahko govorili šele po letu 2022, saj zakon šele s tem letom predvideva spremembe na zadevnem področju. Ti stroški morajo

biti občinam do takrat priznani v okviru povprečnine. V številkah to pomeni, da so zmanjšanja stroškov občinam 2020 in 2021 v višini 24,7 mio eur ter 2022 v višini 27 mio eur.

Pri Zakonu o pokrajinah gre za drugi poskus, da bi v Sloveniji ustanovili pokrajine. Njihovo ustanovitev določa že Ustava Republike Slovenije in s tem, ko jih še nimamo ustanovljenih, ne samo, da smo v nekem neustavnem položaju, temveč izgubljam tudi velik razvojni potencial. Slovenija bi bila mnogo uspešnejša pri učinkovitosti črpanja evropskih sredstev, če bi imela ustanovljene pokrajine. Predlog zakona pripravlja ekspertna delovna skupina, oblikovana na pobudo Državnega sveta. Predsedstvo ZOS je že na prejšnji seji oblikovalo delovno skupino, ki je predlog zakona proučila in podala predloge in stališča. Menimo, da je dobre nastavke za ustanovitev pokrajin vsebovala že zakonodaja iz leta 2007, ki pa v Državnem zboru ni prejela zadostne podpore. Te predvidene rešitve je treba ustrezno nadgraditi in verjamemo, da bo potem moč zagotoviti tudi dovoljšnjo politično podporo. Pri snovanju pokrajin pa je treba predvsem skrbeti za skladen razvoj v slovenskem prostoru. Oblikovanje pokrajin, ki bodo slonele na obstoječih mestnih občinah, ni najboljša pot, saj ne upošteva dosedanje razvojne strukture razvojnih regij, ki niso slučajno takšne, kakršne so. Razvojne regije že imajo strukturo razvojnih agencij in so del kohezijske strukture na t. i. nivoju NUTS 3. Menimo, da formiranje pokrajin okrog mestnih občin po nepotrebnem posega v strukturo dosedanje regionalne ureditve in da je nadgradnja razvojnih regij v pokrajine preprostejši in pravilnejši pristop brez nepotrebnega eksperimentiranja. Prepričani smo, da bomo z ustanovitvijo

pokrajini dosegli decentralizacijo, skladnejši regionalni razvoj in učinkovitejšo uporabo razpoložljivih razvojnih virov.

Prva izredna seja predsedstva Združenja občin Slovenije

Člani predsedstva ZOS so se sestali na 1. izredni seji v tem mandatu. Na dnevnem redu izredne seje je bila problematika cestne obremenjenosti občin s tovornim prometom. Ker stvari postajajo nevezdržne tako z vidika varnosti prebivalcev, onesnaženosti okolja kot tudi z vidika obremenjenosti cestne infrastrukture, so župani pozvali pristojne k ukrepanju. Seje predsedstva so se udeležili predstavniki Ministrstva za infrastrukturo in Direkcije RS za infrastrukturo. Župani so opozorili tudi na to, da občine niso bile pravočasno obveščene o spremembah ukrepa, ki so pričele veljati s 1. 8. 2019.

Člani predsedstva ZOS opozarjajo na omejitev vožnje tovornih vozil, težjih od 7,5 tone, na tistih glavnih, državnih in lokalnih cestah, ki imajo v koridorju zgrajeno avtocesto oziroma hitro cesto, ki je začela veljati 1. 6. 2019. Direkcija RS za ceste je tako uvedla omejitve tovornega prometa po vsej državi. Učinki prepovedi, ki se je ustrezno nadzirala in sankcionirala s strani državnih organov, so bili nemudoma vidni in v dveh mesecih se je stanje na lokalnih in regionalnih cestah normaliziralo.

V prvih dneh avgusta je bilo na lokalnih in regionalnih cestah ponovno opaziti močno povečanje števila težkih tovornih vozil na relaciji izvoz/uvoz iz avtocest. Lokalne skupnosti o omenjenih izjemah prepovedi niso bile obveščene, čeprav so si za ureditev tranzitnega prometa

prizadevale v večletnih pogajanjih z državo, ob sodelovanju DARS, Policije in občinskih inšpektoratov.

Ugotovljeno je bilo, da je Direkcija RS za infrastrukturo naknadno sprejela *Dodatne sprememba prometne ureditve težkega tovornega prometa (nad 7,5 t NDM) med A1, A4 in Hrvaško na območju MP Središče ob Dravi, Zavrč, Dobovec, Bistrica ob Sotli dne, 1. 8. 2019 (sprememba režima samo za MP Dobovec in Bistrica ob Sotli):*

Primer: opis spremembe prometne ureditve z dne, 1. 8. 2019: *Prepoved za ves tranzitni promet težkih tovornih vozil nad 7,5 t, ki iz avtoceste A1 pot nadaljuje naprej po regionalnih cestah in preko MP Dobovec in MP Bistrica ob Sotli na Hrvaško, se spremeni tako, da se preko mejnih prehodov MP Dobovec in MP Bistrica ob Sotli kot izjema dovoli promet težkih tovornih vozil iz A1 na Hrvaško, ki imajo natovor ali raztovor v Krapinsko-zagorski županiji (na dopolnilni tabli se na kratko navede Krapina).*

Tej dodatni spremembi prometne ureditve nasprotujemo in predlagamo, da se dopolni Odredba o omejitvi prometa na cestah v RS na način, da:

- se promet TTV ne bi smel odvijati po cestah, ki potekajo znotraj naselij (ki so lahko državne ceste, kategorizirane kot glavne oz. regionalne, ali pa občinske ceste),
- bi moralo veljati pravilo, da bi TTV za daljinske (tranzitne) vožnje uporabljala zgolj omrežje AC/HC. Izjema bi veljala zgolj za lokalni promet.

Poleg navedenega pa so župani opozorili tudi na to, da pristojni niso obvestili občin o spremenjenih, zgoraj navedenih,

ukrepih. Pristojni so se strinjali s kritiko in obljubili, da bodo občine, prek združenj občin, na tri mesece redno obveščali o učinkih ukrepa.

Šesta redna seja predsedstva Združenja občin Slovenije

6. redna seja predsedstva ZOS je bila 23. 9. 2019, na njej pa so člani razpravljali o povprečnini za prihodnji dve leti, Predlogu zakona o vrtcih in o projektu ustanavljanja pokrajin. K slednji točki dnevnega reda je bil povabljen tudi vodja strokovne delovne skupine Državnega sveta RS za pripravo pokrajinske zakonodaje - dr. Boštjan Brezovnik.

Člani predsedstva ZOS so se v razpravi o določeni višini povprečnine za prihodnji dve leti strinjali, da je ta absolutno prenizka in da ne odraža dejanske višine stroškov občin. Na sestanku z ministroma za javno upravo in finance je predsednik ZOS Robert Smrdelj podal jasno stališče, da bodo stroški občin 2020 vsekakor dosegli 658,80 evra na prebivalca in da se razkorak med izračunanimi in dejanskimi stroški vsako leto dejansko večja. Predsedstvo ZOS je že julija pripravilo izračune stroškov občin in oblikovalo izhodišča. Tako smo predlagali, da se za osnovo za določitev povprečnine vzame dejanske stroške 2018 (in ne povprečje stroškov za zadnja štiri leta, ki ne izkazujejo dejanskega stanja) v višini 631 evrov in k temu dodajo predvideni povečani stroški 2020 v višini 27,8 evra in 2021 v višini 37,1 evra. ZOS bo na Predlog zakona o izvrševanju proračunov za prihodnji dve leti podal pripombe in jih poslal tako v Državni svet kot tudi v Državni zbor.

V razpravi o predlogu Zakona o vrtcih so člani predsedstva podali jasno stališče, da morajo občine imeti avtonomnost pri odločanju o tem, ali bodo financirale zasebne vrtce ali ne. Ker se zasebni vrtci financirajo iz občinskih proračunskih sredstev, je prav, da imajo občine možnost odločanja o tem, ali bodo financirale zasebne vrtce ali ne in ne, da so zgolj plačnice sredstev. Na ta način je med drugim lažje oblikovati tudi strategije in smernice razvoja predšolske vzgoje v občinah.

Zadnja točka dnevnega reda je bila namenjena razpravi o projektu ustanavljanja pokrajin. K tej točki dnevnega reda je bil povabljen tudi vodja strokovne delovne skupine Državnega sveta za pripravo pokrajinske zakonodaje dr. Boštjan Brezovnik. Člani predsedstva so imeli različna stališča glede števila pokrajin, enotni pa so si v tem, da jih potrebujemo predvsem iz razvojnega vidika in vidika decentralizacije države. Sprejeli so sklep, s katerim še naprej podpirajo proces ustanovitve pokrajin. Tako naj se po zaključeni razpravi o teritorialnih rešitvah pokrajinske zakonodaje nadaljuje razprava o pristojnostih pokrajin in njihovem financiranju.

Sedma redna seja predsedstva Združenja občin Slovenije

Člani predsedstva ZOS so na svoji sedmi letošnji seji razpravljali o Dopolnjenih osnutkih zakona o ustanovitvi pokrajin (ZUPok) in zakona o pokrajinah (ZPok) ter o pereči problematiki zagotavljanja osnovne zdravstvene dejavnosti v slovenskih občinah.

ZOS še naprej podpira proces ustanavljanja pokrajin, člani predsedstva pa so si bili enotni, da je treba slediti tudi predlogom in interesom občin. Razprava o pokrajinah mora biti osredotočena na to, da občine same izrazijo stališče občin, v kateri pokrajini želijo biti. Ne sme priti do centralizma v pokrajinah, ko interesi ene prevladajo nad interesi druge, ampak morajo biti vzpostavljene tudi subregije.

V razpravi o problematiki zagotavljanja osnovne zdravstvene dejavnosti v slovenskih občinah je bilo izpostavljeno, da ima vse več občin težave z zagotavljanjem zdravnikov. Občine se poslužujejo različnih načinov, kako jih zadržati med svojimi občani, in sicer od prilagajanja urnikov ambulant, do tega, da jim omogočajo brezplačno nastanitve. Občine se tudi posamično obračajo na pristojne, vendar menimo, da je nujen

širši pristop, ki bo omogočil ureditev nastalih težav, zato predsedstvo ZOS poziva predsednika Vlade in ministra za zdravje k čimprejšnjemu sklicu sestanka, na katerem bi se pogovorili o nadaljnjih načinih iskanja ustreznih rešitev,

kako spodbuditi družinske zdravnike, da se odločijo za sprejem služb na podeželju ter kako obdržati tiste, ki so že tam.

Predsedstvo je pod točko razno ponovno razpravljalo tudi o delu vladne delovne skupine za znižanje stroškov občin. Ker zakona o finančni razbremenitvi občin in o financiranju občin še vedno nista bila obravnavana na seji Vlade, je predsedstvo sprejelo sklep, da se na Vlado ponovno naslovi zahtevo, da sprejmejo zakon o finančni razbremenitvi občin in skladno z dogovorom na sestanku 17. 9. 2019 na Ministrstvu za javno upravo, pristopijo k spremembi ZFO, ministra Rudija Medveda in Andreja Bertonclja pa se pozove k sklicu sestanka.

Osma redna seja predsedstva Združenja občin Slovenije

21. 11. 2019 je bila 8. redna seja predsedstva Združenja občin Slovenije, kjer je bila na dnevnem redu zgolj ena točka, in sicer povprečnina za leti 2020 in 2021. Člani predsedstva so se sestali na dan seje Državnega zbora, natančneje, eno uro pred začetkom glasovanja o proračunskih dokumentih.

Člani predsedstva so bili enotni, da je treba vztrajati pri višjem predlogu povprečnine za prihodnji dve leti - 658,80 eur za leto 2020 ter 668,10 eur za leto 2021. Predsedniku ZOS Robertu Smrdelju so tako dali pooblastilo, da z aktivnostmi nadaljuje in skuša tudi s pogovori pri poslanskih skupinah doseči sprejetje predloga višje povprečnine.

Organizirali 19 seminarjev in 4 delavnice

Od izida zadnje številke časopisa Glas občin smo za občine in drugo zainteresirano javnost pripravili veliko različnih izobraževanj - 19 seminarjev in 4 delavnice. Dogodki so bili dobro obiskani, prejeli pa smo tudi veliko pozitivnih povratnih informacij in predlogov za nova izobraževanja. Slednjih smo na Združenju občin Slovenije vedno veseli, saj tako dobimo usmeritve za nadaljnje organizacije izobraževanj.

Pristojnosti občinskega sveta

Januarja 2019 smo združenja v sodelovanju z Ministrstvom za javno upravo za člane občinskih svetov pripravila tri regijske posvete - na Jesenicah, v Ljubljani in v Velenju, katerih namen je bil predstaviti ključne pristojnosti občinskega sveta ter vlogo in položaj članic in članov občinskega sveta pri sprejemanju najpomembnejših odločitev iz pristojnosti občin. Na seminarju so strokovnjaki Službe za lokalno samoupravo Ministrstva za javno upravo predstavili veljavne zakonodajne rešitve ter dobre prakse delovanja občinskih svetov.

Pogodbe FIDIC za občine

Združenje občin Slovenije je 12. 2. 2019 organiziralo in izvedlo seminar Pogodbe FIDIC za občine za zaposlene na občinah, ki se pri svojem delu srečujejo z njimi, in pa z gradbenimi pogodbami. Predavateljica Maja Prebil in mag. Maja Koršič Potočnik sta udeležence seznanili s pogodbami FIDIC na splošno, z vrstami standardnih oblik pogodb FIDIC – Rdeča knjiga, Rumena knjiga, Srebrna knjiga in Zelena knjiga, s posebnimi gradbenimi uzancami, ki pridejo v poštev tudi pri pogodbah FIDIC, predstavljene so bile prednosti standardnih pogodb FIDIC. Skupaj s slušatelji sta predelali tudi kriterije za izbiro standardne oblike pogodbe in strukturo pogodb FIDIC. Podrobneje so razdelali pogodbe s poudarkom o pomenu inženirja - o čem odloča, kakšne so odločitve, vse o izvajalcu, dolžnostih, o zahtevkih - zahtevkih izvajalca in zahtevkih naročnika, podane so bile tudi sodne prakse.

DDV pri poslovanju občin in aktualne spremembe

V organizaciji Združenja občin Slovenije je bil v dvorani Državnega sveta januarja seminar na temo DDV pri poslovanju občin in aktualne spremembe 2019. Predavanje je izvajala mag. Aleksandra Heinzler, davčna svetovalka, specializirana za področje DDV. Udeleženci seminarja so bili podrobno seznanjeni s transakcijami na nepremičninah, o delitvi nepremičnin in o različnih obdavčitvah, s spremembami in novimi vsebinami ZDDV-1 in PZDDV, o modelih odbijanja DDV, kdaj si odbijamo DDV, s prezaračunavanjem, vse skupaj pa je bilo podkrepjeno s številnimi konkretnimi primeri in sodno prakso, udeleženci pa so zelo aktivno sodelovali v vprašanji in konkretnimi primeri, s katerimi se srečujejo na občinah.

Javno računovodstvo

V začetku marca smo za občine izvedli seminar o javnem računovodstvu, kjer so lahko udeleženci dobili in osvežili svoje znanje o javnem računovodstvu. Predavateljica Vesna Milanovič z Ministrstva za finance je podrobno obrazložila in prikazala temeljne pojme o kontnem načrtu in knjiženju ključnih poslovnih dogodkov po razredih, vzporednice med pripravo in izvrševanjem

občinskega proračuna in računovodskim načrtovanjem ter evidentiranjem poslovnih dogodkov, vzporednice med ključnim računom proračuna in letnim poročilom občine. Udeleženci so osvežili znanje med razlikami v računovodenju neposrednih in posrednih uporabnikov proračunov, okvirno jim je bila predstavljena slika računovodskih izkazov po mednarodnih računovodskih standardih za javni sektor – prednosti in slabosti sistema nastanka poslovnega dogodka v primerjavi s sistemom denarnega toka. V nadaljevanju je predavateljica povedala več o samih knjigovodskih listinah in vodenju poslovnih knjig, o računovodskem proučevanju (analiziranju), o računovodskem nadziranju ter nadziranju poslovanja in računovodenja. Na koncu predavanja pa je bilo govora tudi o nepravilnostih in napakah v poslovanju občin in čas za vprašanja udeležencev.

Vloga in položaj nadzornega odbora občine

Marca smo z Ministrstvom za javno upravo sodelovali pri organizaciji seminarjev, ki so bili organizirani regijsko - Ljubljana, Koper in Maribor na temo delovanja nadzornih odborov. Na seminarjih so bile predstavljene naslednje vsebine: nadzorni odbor v razmerju do drugih občinskih organov, občinski splošni akti, ki opredeljujejo vlogo in položaj nadzornega odbora, naloge nadzornega odbora, način dela nadzornega odbora,

postopek oblikovanja poročila nadzornega odbora, javnost dela nadzornega odbora, strokovna in administrativna podpora nadzornemu odboru, najpogostejše napake pri porabi občinskih proračunskih sredstev. Posamezne vsebinske sklope sta predstavila dr. Roman Lavtar, vodja Službe za lokalno samoupravo Ministrstva za javno upravo, in dr. Franci Žohar, sekretar v Službi za lokalno samoupravo.

Procesni koraki pri občinskih javnih razpisih in najpogostejše napake pri poslovanju občin

Združenje občin Slovenije je v sodelovanju z Računskim sodiščem pripravilo seminar, na katerem je bilo prek 80 udeležencev seznanjenih s pomenom in smiselnostjo izvajanja revizij Računskega sodišča, ter najpogostejših nepravilnostih, ki jih je Računsko sodišče ugotovilo pri izvedenih pregledih poslovanja občin. Mag. Aleksej Šinigoj, vrhovni državni revizor za lokalno samoupravo, je

udeležence v prvem delu seznanil z ugotovitvami in usmeritvami Računskega sodišča RS pri revizijah poslovanja občin, z načrtovanim revidiranjem poslovanja občin za leto 2019, izvedenimi tematskimi revizijami poslovanja občin v letih 2017–2019, z najpogostejšimi nepravilnostmi pri revizijah pravilnosti poslovanja občin, z revizijami v izvajanju in s področji posebne pozornosti RS pri revidiranju poslovanja občin. V drugem delu je državna notranja revizorka Nataša Zorko slušateljem podrobno podala, kje naj bodo občine še posebej pozorne pri občinskih javnih razpisih z izpostavitvijo priporočljivih načinov postopanja v teh poslovnih procesih, ki smo jih izoblikovali znotraj Skupne notranjerevizijske službe ZOS na podlagi izvedenih notranjih revizij poslovanja občin.

Delavnica: ocenjevanje in napredovanje javnih uslužbencev 2019 ter razmerja med javnim zavodom in občino ustanoviteljico

V drugi polovici aprila smo v sodelovanju z Inštitutom Idealis izvedli delavnico ocenjevanja in napredovanja javnih uslužbencev 2019 ter razmerja med javnim zavodom in občino ustanoviteljico. Na delavnici je predavateljica, mag. Edita Dobaj, udeležencem predstavila ocenjevanja in napredovanja za subjekte javnega sektorja po Uredbi o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede in Uredbi o napredovanju uradnikov v

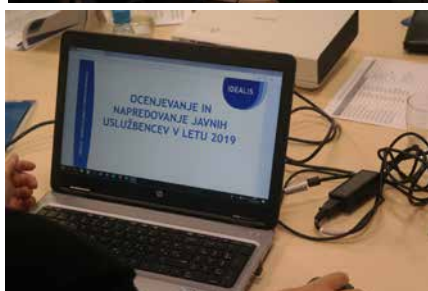
nazive. Področje ocenjevanja delovne uspešnosti in napredovanja javnih uslužbencev v višji plačni razred je bilo z novo ureditvijo plačnega sistema javnega sektorja 1. 8. 2008 bistveno spremenjeno. Ob ocenjevanju delovne uspešnosti in izvajanju napredovanja javnih uslužbencev je treba upoštevati tako splošno sistemsko zakonodajo kot tudi vrsto interventnih ukrepov, ki so bili na tem področju sprejeti od leta 2010 naprej. Udeleženci so tako dobili jasen pregled nad zakonodajo, predpisi, postopki ocenjevanja in napredovanja javnih uslužbencev z vključenimi interventnimi ukrepi na tem področju. Na predavanju je predavateljica podrobneje pojasnila razmerja med javnim zavodom in občino ustanoviteljico - s posebnim poudarkom na aktu o ustanovitvi, statutu in sistemizaciji javnega zavoda.

Varnost igrišč in športno-rekreacijskih centrov

14. 5. 2019 smo izvedli seminar, ki je obravnaval temo varnosti igrišč in športno-rekreacijskih centrov. Seminar smo organizirali v sodelovanju z edinim sodnim izvedencem za zunanja igrala v Sloveniji Slavkom Rudolfom.

Udeleženci seminarja so na seminarju pridobili veliko praktičnih nasvetov in predlogov za reševanje vsakodnevnih težav vzdrževalcev igrišč, seznanili so se z osnovnimi zahtevami zakonodaje in standardi za zunanja igrala, informacije

in znanja o vključevanju varnostnih zahtev v celoten proces izgradnje, od zamisli, projektiranja, priprave razpisne dokumentacije, do gradnje, nadzora in zaključnega varnostnega pregleda športnega objekta. Dobili so tudi informacije o načinih vzdrževanja ŠRO kot tudi o vodenju dokumentacije, imeli so priložnost izmenjati mnenja in dobiti odgovore na konkretna vprašanja.

Poslovni protokol in osebni protokol z roko v roki

20. 5. 2019 smo na Združenju občin pripravili seminar z naslovom Poslovni protokol in osebni protokol z roko v roki, na katerem je dolgoletna nekdanja šefinja protokola RS Ksenija Benedetti občinskim uslužbencem, županom, podžupanom in ostalim predstavila nova znanja in obnovila mogoče že slišana znanja s področja poslovnega in diplomatskega protokola. Na občinah se vedno pogosteje srečujejo z organizacijami dogodkov, protokolarnimi sprejemi, uradnimi pogostitvami ali pa s povsem »običajnimi« sestanki.

Na tokratnem seminarju so številni udeleženci lahko osvežili že pridobljeno znanje in ga nadgradili in k svojemu delu dodali točno tiste trike, ki naredijo dogodek s pečatom. Skupaj s predavateljico so med drugim pogledali, kakšen je pomen poslovnega protokola in razlika med družbenim bontonom in poslovnim protokolom, pravila lepega vedenja in primerne videza, protokol neverbalnega in verbalnega komuniciranja s partnerji

ali gosti, spoznali so moč prvega vtisa in nasvet, kako ga ustrezno oblikovati (rokovanje, seznanjanje, naslavljanje). V nadaljevanju pa so se slušatelji seznanili tudi s protokolom pisnega komuniciranja (uradni dopisi, vljudnostna pisma, osebna pisma, vizitke, sodobna elektronska komunikacija ...), s zlatimi pravili (poslovnega) oblačenja (oblačila za prosti čas, formalna in delovna oblačila, večerne obleke, smoking, frak). Na koncu pa so obdelali še priprave na različne poslovne protokolarne dogodke in sprejem gostov. Skupaj so razjasnili veliko zadreg, ki so jih udeleženci z zadovoljstvom sprejeli, zato menimo, da bodo organizacije različnih dogodkov v prihodnosti precej lažja naloga.

Delavnica: Skrb za zdravje zaposlenih

Združenje občin Slovenije je v sodelovanju s Kliničnim inštitutom za medicino dela, prometa in športa pripravilo delavnico, na kateri so se slušatelji seznanili z vizijo promocije zdravja pri delu *zdravi ljudje v zdravih organizacijah*. Delavnica je bila namenjena kadrovske delavcem, strokovnim delavcem za varnost pri delu in predstavnikom drugih služb, ki v organizacijah skrbijo za zaposlene in njihovo zdravje. PZD je skup dejavnosti, s katerimi skušamo v organizaciji večati vire za izboljševanje zdravja in dobrega počutja delovne sile in preprečevati slabo zdravje zaposlenih (vključno z boleznimi, povezanimi z delom, nezgodami, poškodbami, poklicnimi boleznimi in stresom). Gre za dejavnosti, s katerimi na podlagi sprejete strategije v podjetju izboljšujemo zdravje tako, da spreminjamo okolje (fizično in socialno) in vedenja (npr. uporabo drog, nezdrava prehrana). V prvem delu delavnice je bila razprava namenjena zdravju javnih uslužbencev in kateri dejavniki imajo ključen vpliv na naše dobro počutje in zdravje. Predstavljeni so bili tudi najbolj stresni dejavniki in načini, kako jih prepoznati ter se jim izogniti.

Drugi del delavnice pa je bil v znamenju promocije zdravja pri delu – njeni opredelitvi in pričakovanih koristih tako za uslužbence kot organizacijo. Prikazani so bili načini, kako lahko poskrbimo za zdravje pri delu, in sicer vse od načrtovanja in izvajanja programov ter

projektov promocije zdravja pri delu po posameznih korakih.

Obračun plač in drugih prejemkov v javnem sektorju z novostmi 2019 ter poročanje v rubrikah obrazca iRek

Združenje občin Slovenije je, v sodelovanju s Svetovalno hišo Gominšek, organiziralo seminar na v naslovu navedeno tematiko, saj se zaposleni na občinah, ki opravljajo te naloge, srečujejo s težavami, kar poraja veliko vprašanj. Leto 2019 je prineslo številne spremembe na področju plač, saj so se javnim uslužbencem povišale plače - z januarjem 2019 so, poleg višjega razreda, prejeli tudi za 4 % višje plače. Še dodatne 4 % so prejeli novembra 2019, dokončen obračun plač pa bo za tiste, ki so bili uvrščeni za 3 plačne razrede višje, opravljen 2020. Tudi na področju dodatkov je prišlo do sprememb, kar je prav tako treba upoštevati pri obračunu plač, posebej pa je treba biti pozoren pri rokih za uveljavitev višjih dodatkov. Predavateljica je predstavila različne zakonske spremembe ter opozorila, na kaj je treba biti pazljiv pri povračilih in drugih prejemkih iz

delovnega razmerja. Predstavila je tudi, kako je z letnim dopustom in regresom za letni dopust, izvršbo in spremembe ter dopolnitve obrazca iRek. Leta 2017 je prišlo do novosti z ukinitvijo M-4 obrazca in uvedbo novega načina poročanja oziroma prijave podatkov o osnovah, obračunanih in plačanih prispevkih ter obdobjih pokojninskega in invalidskega zavarovanja (prijava podatkov o osnovah), zaradi česar je prišlo do pomembnih sprememb »Pravilnika o REK obrazcih«. Oblikovane so nove rubrike »M« obrazca iREK. Tako zdaj prijavo podatkov o osnovah oblikuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje sam, o tem, kako jo oblikuje in katere prejeme vključuje v osnove, pa se je mogoče seznaniti (ne pa preveriti točnosti) le z vpogledom v informativno osebno evidenco, do katere pa je mogoče dostopati le z digitalnim potrdilom.

Pravilna priprava investicijske dokumentacije

Združenje občin Slovenije je 19. 9. 2019 organiziralo seminar o Pravilni pripravi investicijske dokumentacije. Na seminarju je predstavnica Ministrstva za finance

Nataša Dolanc Jerman udeležencem na kratko predstavila predpise, ki urejajo področje, v nadaljevanju pa je sledilo vse o vrstah (stopnjah) investicijske dokumentacije ter o vsebinski pripravi in obravnavi investicijske dokumentacije. Udeleženci so zastavljali tudi vprašanja in poudarili, da je teorija eno, praksa na občinah pa povsem nekaj drugega, kot bi želeli. Predavateljici so podali tudi predloge za ureditev področja, da bo bolj smiselno in lažje uporabno tudi na področju lokalne samouprave.

Postopek javne razgrnitve modelov vrednotenja

V začetku septembra smo vsa tri združenja v sodelovanju z Geodetsko upravo RS sodelovala pri organizaciji posvetov na temo postopkov javne razgrnitve modelov vrednotenja. Posveti so bili izvedeni na dvanajstih lokacijah po vsej Sloveniji. Na podlagi določil Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin (ZMVN-1), ki ureja pravila, postopke in merila za množično ocenjevanje vrednosti nepremičnin v Republiki Sloveniji za namene obdavčenja in druge javne namene, določene z zakonom, je Geodetska uprava Republike Slovenije oblikovala osnutek modelov vrednotenja in jih konec leta 2018 in v začetku leta 2019 najprej na treh posvetih predstavila občinam, nato pa jih je na številnih sestankih z njimi tudi usklajevala. Na podlagi vseh pripomb in usklajevanj je Geodetska uprava pripravila predlog modelov vrednotenja.

Po oblikovanju predloga modelov je treba, v skladu z 19. členom ZMVN-1, izvesti javno razgrnitev modelov vrednotenja in tako v postopek pritegniti tudi predstavnike splošne javnosti. Na ta način se lastnikom nepremičnin v nadaljnjih postopkih oblikovanja modelov vrednotenja zagotovi dostop do informacij o vseh postopkih množičnega vrednotenja in možnost dajanja mnenj in pripomb.

Javna razgrnitev modelov vrednotenja je naloga občin. Vsaka občina mora za nepremičnine, ki ležijo na njenem območju, javno razgrniti predlog modelov vrednotenja, seznaniti občane o kraju in času javne razgrnitve, o spletnem naslovu, na katerem je dostopen predlog modelov vrednotenja in o načinu dajanja mnenj in

pripomb javnosti. V času, določenem za pripombe, je občina dolžna sprejemati pripombe občanov na modele, ki se nanašajo na nepremičnine njene občine (pripombe na cene in višino vrednostnih ravni). Občina se je dolžna do prejetih pripomb opredeliti in jih poslati GURS-u v 15-ih dneh od konca obdobja, namenjenega pošiljanju pripomb.

Predviden rok za začetek javne razgrnitve modelov vrednotenja je bil 1. 10. 2019. V času od 14. do 19. 10. 2019 so bile izvedene javne predstavitve predloga modelov vrednotenja nepremičnin, ki jih je izvedla Geodetska uprava Republike Slovenije na območju območnih geodetskih uprav.

Vodenje zaposlitvenega razgovora

V začetku oktobra smo pripravili seminar, kjer so se udeleženci podrobno seznanili in poučili, kako na razgovoru izbrati najboljše sodelavce.

Predavateljica mag. Katarina Hočevar je udeležencem podrobno predstavila, kakšni so postopki zaposlovanja v državni upravi, kako se pripraviti in uspešno izvesti razgovor. Predelali so izvedbo razgovora v postopku javnega natečaja in izvedbo razgovora v postopku javne objave. Obravnavali so posebnosti razgovora v okolju državne uprave (z elementi klasičnih, situacijskih in vedenjskih vprašanj), ob koncu predavanj pa je sledila tudi praktična izvedba – igre vlog in delo v skupinah. Udeleženci so dobili tudi podrobne prave podlage, ki jim koristijo pri njihovem delu.

Delavnica: Vodenjske veščine

Oktobra smo pripravilo delavnico z naslovom Vodenjske veščine. Predavateljica Alenka Slabe je udeležencem predstavila in pomagala osvojiti ključne vodenjske veščine, poiskati konstruktivne načine reševanja izzivov v vodenju in pokazati ter pripraviti udeležence, da povečajo učinkovitost dela z ljudmi. Na delavnici so se udeleženci podrobno seznanili s tem, kaj je učinkovito vodenje in kakšne so njegove prednosti, kakšna je razlika med managiranjem in vodenjem, katere so lastnosti in veščine odličnega vodje, spoznali so deset ključnih področij vodenja. Vsak od udeležencev si je na delavnici pripravil svoj akcijski načrt

za nadaljnji razvoj vodenjskih večšin in prenosa v prakso.

Delavnica: Ocenjevanje in napredovanje javnih uslužbencev 2019 v povezavi z organizacijo in sistematizacijo delovnih mest

Na tokratni delavnici je predavateljica mag. Edita Dobaj udeležence seznanila z napredovanjem po Uredbi o napredovanju uradnikov v nazive, kakšni so pogoji in postopki, o napredovanjih v plačni razred po ZSPJS, pregledali so primere določitve plačnega razreda, v zadnjem delu predavanja je udeležence seznanila še z izhodišči sprememb sistema plač v javnem sektorju, kot jih je predstavilo Ministrstvo za javno upravo.

Dohodki iz delovnega razmerja s poudarkom na obračunu in izplačilu potnih nalogov, regresa za letni dopust, dnevnic in bonitet

V začetku novembra smo pripravili seminar na temo dohodkov iz delovnega razmerja, obračunov in izplačilo potnih nalogov, regresov, dnevnic. Predavateljica Majda Gomišek je udeležencem pripravila zakonske podlage na delovnopravnem in računovodskem področju za javni sektor, v nadaljevanju so

pregledali aktivne dohodke fizičnih oseb, obračun povračil in drugih prejemkov iz delovnega razmerja, dopust in regres za letni dopust, predelali so novosti pri obračunu plač 2019 in obdarovanje ob koncu leta. Vseskozi pa je seminar potekal zelo aktivno, saj so slušatelji sodelovali v vprašanji iz prakse, ki so jih potem na predavanju obravnavali in iskali skupne rešitve.

Priprava in izvrševanje proračuna občine

V novembrskih predavanjih smo 6. 11. 2019 za občine pripravili seminar o pripravi in izvrševanju proračuna občine. Predavateljica Brigita Repar z Ministrstva za finance je udeležencem pripravila seminar, kjer so lahko obnovili in osvežili svoje znanje o pripravi proračunov in izvedeli tudi nekaj novosti, ki se nanašajo na pripravo posebnega dela proračuna,

za zakladništvo na finančnem ministrstvu udeležence seznanil s stanjem zadolženosti sektorja država, pripravil je pregled nad tržnimi razmerami z vidika zadolževanja državnega proračuna, navedel je izkušnje državne zakladnice pri upravljanju z dolgom v razmerah nizkih obrestnih mer. Udeleženci so dobili odgovore na svoja vprašanja in kar nekaj koristnih nasvetov za upravljanje z dolgom občine.

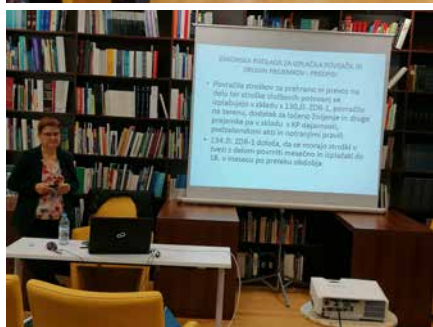

Oblikovna (ne) usklajenost in obveznost pravilne uporabe zastav v občinah po Sloveniji

Konec novembra 2019 smo za občine pripravili zanimivo predavanje o uporabi zastav v Sloveniji s posebnim poudarkom z uporabo v občinah. Predavatelj Stanislav Jesenovec, ki je operativni zastavoslovec, je udeležencem na zanimiv in poučen način predstavil oblikovno in namensko usklajenost in uporabo občinskih zastav in uporabo zastav v Sloveniji. Udeležence je seznanil s pravilnimi izhodišči za oblikovanje zastav - najugodnejše je razmerje 1 : 2 - z opremo ter pravilnim izgledom zastav ob uporabi. Podal je možne načine samostojnega nameščanja občinskih zastav ter pravila, ko so te izobešene z drugimi zastavami v prostorih ali na prostem. V zadnjem delu predavanja je skupaj z udeleženci preletel še občinske odloke, ki jih imajo občine, in svetoval, kako jih, če je treba, popraviti oziroma spremeniti.

na metodologijo za oblikovanje ciljev in kazalnikov ter pri pripravi obrazložitve in NRP. Udeleženci so tudi aktivno sodelovali v vprašanji, ki so jih poslali vnaprej in zastavljali na predavanju.

V drugem delu predavanja so udeleženci poslušali predavanje o upravljanju z dolgom v okolju nizkih obrestnih mer, kjer je mag. Leo Knez iz Direktorata

Z delom začela tudi strokovna delovna telesa Združenja občin Slovenije

Združenje občin Slovenije je z novim mandatnim obdobjem pristopilo k oblikovanju delovnih teles združenja. Mednje sodijo tudi strokovni odbori združenja. Seje odborov potekajo na sedežu Združenja občin Slovenije, po dogovoru pa lahko tudi v prostorih posamezne občine. Člani se srečujejo po potrebi oz. ko je v obravnavi aktualno predlagana zakonodaja ali pa so izpostavljene pereče težave občin članic. Članstvo v odborih se lahko v celotnem mandatnem obdobju dopolnjuje tudi z novimi člani, tako da občine članice lahko še imenujejo svoje predstavnike.

V okviru Združenja občin Slovenije delujejo naslednji odbori:

- Odbor ZOS za socialo, vzgojo, izobraževanje, kulturo, šport in ostale družbene dejavnosti;
- Odbor ZOS za proračun in finance;
- Odbor ZOS za turizem;
- Odbor ZOS za okolje, prostor, urbanizem, promet in komunalno infrastrukturo;
- Odbor ZOS za e-poslovanje in informacijske sisteme;
- Odbor ZOS za regionalna, lokalna in splošna zakonodajna vprašanja.

Seja Odbora ZOS za okolje, prostor, urbanizem, promet in komunalno infrastrukturo

V drugi polovici junija so se na svoji prvi seji v tem mandatu sestali članice in člani Odbora ZOS za okolje, prostor, urbanizem, promet in infrastrukturo. Člani so imenovali predsednika odbora, in sicer Sama Jakliča, občina Žužemberk.

Oblikovali so smernice dela za mandatno obdobje, se seznanili z delom vladne delovne skupine za znižanje stroškov občinam, in sicer z vsebinami dela Ministrstva za okolje in prostor ter Ministrstva za infrastrukturo. Prav tako so obravnavali Predlog novele Gradbenega zakona in novele Zakona o urejanju prostora ter Predlog zakona o vodah.

K navedenim predlogom zakonov so podali pripombe, ki smo jih po končani javni obravnavi posredovali Ministrstvu za okolje in prostor.

Seja Odbora ZOS za socialo, vzgojo, izobraževanje, kulturo, šport in ostale družbene dejavnosti

Na prvi seji Odbora ZOS za socialo, vzgojo, izobraževanje, kulturo, šport in ostale družbene dejavnosti so članice imenovali predsednico odbora, in sicer bo to nalogo opravljala Nataša Rupnik, občina Mirna Peč.

Članice so oblikovale smernice dela odbora do konca mandatnega obdobja in se med drugim seznanile z delom vladne delovne skupine za znižanje stroškov občinam, in sicer z vsebinami dela Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstva za delo, družine, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstva za kulturo in Ministrstva za zdravje.

Obravnavan je bil tudi Predlog zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe Republike Slovenije v kulturi, financiranje zasebnih vrtcev, problematika investicij v šolsko in športno infrastrukturo, obveznosti občin, ki jih določa Zakon o športu, problematika organizacije in financiranja šolskih prevozov, ustanoviteljske pravice in obveznosti občin, glasovalne pravice občin v javnih zavodih ter neurejenost področja dolgotrajne oskrbe.

Seja Odbora ZOS za turizem

Oktobra so se na prvi seji v mandatnem obdobju sestali člani Odbora ZOS za turizem. Med drugim so razpravljali

o morebitnih spremembah portala eTurizem in izpostavili nekaj težav, s katerimi se srečujejo občine. Tako je bil med drugim izpostavljen problem različnih podatkov SURS in občin, ki poročajo prek portala eTurizem. Ti podatki so dostikrat nerealni, saj se vključuje tudi npr. nočitve otrok v kolonijah, šoli v naravi, kar naj se ne bi obravnavalo kot turistična nočitev. Izpostavljeno je bilo tudi dejstvo, da je bila aplikacija vzpostavljena in dela, ampak se pojavljajo težave, ki bodo sčasoma še večje, ker ni denarja za njeno vzdrževanje in nadgradnjo.

Obravnavan pa je bil tudi predlog, da bi se razširil nabor nalog, ki se izvajajo v okviru skupnih občinskih uprav, in sicer z nalogami s področja turizma. Občine so na področju turizma organizirane na različne načine. Tam, kjer so ustanovljeni javni zavodi, občine vodijo aktivnosti prek njih. Kjer pa teh zavodov ni, predvsem pri manjših občinah, poskušajo te aktivnosti voditi znotraj občinskih uprav, ki pa se soočajo s kadrovsko podhranjenostjo. Predvsem manjše občine bi se odločile za tovrstno medobčinsko sodelovanje na področju turizma. Prav tako bi se med občinami vzpostavila bolj poenotena praksa delovanja, večja bi bila povezanost med občinami in lokalnimi ponudniki turističnih storitev ter nastanitvev.

Predlog smo naslovili na Ministrstvo za javno upravo in prejeli odgovor, da to zaenkrat ni mogoče. Vsekakor bo Združenje občin Slovenije z aktivnostmi nadaljevalo.

Seja Odbora ZOS za e-poslovanje in informacijske sisteme

V začetku novembra se je na svoji prvi seji sestal odbor in oblikoval smernice delovanja v tem mandatnem obdobju, razpravljal o morebitnih spremembah javnega razpisa za sofinanciranje gradnje širokopasovnih omrežij naslednje generacije »GOŠO 4« in

RUNE ter o izkušnjah občin v zvezi z WiFi4EU.

Na sejo odbora smo povabili tudi predstavnika Ministrstva za javno upravo mag. Jožeta Vojkovića, ki je podal ključne informacije v zvezi z razpisi. Javni razpis za sofinanciranje gradnje širokopasovnih omrežij naslednje generacije »GOŠO 4« naj bi bil objavljen v začetku decembra 2019, rok za prijavo pa naj bi bil do konca

maja 2020. Prav tako naj bi aktivnosti stekle pri javnem razpisu RUNE, kjer gre tudi za izgradnjo optike, ampak ne z javnimi sredstvi, temveč z zasebnimi.

Na razpisu WiFi4EU je bilo s prijavo uspešnih 150 občin v Sloveniji, kar nas uvršča med najbolj uspešne v Evropi.

Razpis GOŠO 4 do konca redakcije še ni bil objavljen.

Tretji kongres slovenskih občin

V začetku oktobra je bil v Rimskih Toplicah že tretji kongres slovenskih občin, ki ga v sodelovanju z Inštitutom za javne službe organizirajo vsa tri združenja občin. Častni pokrovitelj dogodka je bil predsednik države Borut Pahor, ki je zbrane tudi nagovoril drugi dan dogodka.

V uvodnem delu prvega dne so podpredsednik Združenja občin Slovenije Uroš Brežan, predsednik Skupnosti občin Slovenije Aleksander Jevšek in predsednik Združenja mestnih občin Slovenije Gregor Macedoni pozdravili zbrane, temu pa so sledile razprave o temah širšega značaja, kot so varstvo narave ter zaščita okolja in naravnih virov. Dotaknili so se tudi vprašanj, ki so pomembna za enakomeren razvoj države.

Izpostavljeno je bilo vprašanje, kaj je resnični javni interes in kdaj služi zgolj kot krinka v službi kapitala, ki je bil obravnavan v kontekstu vse pogostejšega trenda ukinjanja bančnih in poštних poslovalnic, krajevnih uradov, krčenja povezav javnega prometa

ter zmanjševanja števila policistov in vojakov, zlasti na bolj odmaknjenih območjih države.

Obravnavali so tudi konkretna vprašanja o izvajanju javnih storitev in za to potrebne javne komunalne infrastrukture, njenega financiranja in cenovne politike, ter razmišljali o odnosih med občinami, državo in EU.

Na popoldanskih okroglih mizah so se posvetili tudi vedno aktualnemu vprašanju regionalnega razvoja in dilemi, kdaj pokrajine, če sploh, in kakšne.

Drugi dan kongresa se je zbranim pridružil tudi predsednik Republike Slovenije Borut Pahor in sodeloval v pogovoru z županji in župani. Osrednja tema pogovora je bilo

ustanavljanje pokrajin. Predsednik je županjam in županom napovedal posvet, na katerem bodo mnenja o tem soočili predstavniki strokovne javnosti, Vlade, političnih strank ter županje in župani. Rezultate posveta naj bi predsednik Pahor predstavil na srečanju štirih predsednikov.

Župani so v razpravi soglašali, da Slovenija potrebuje pokrajine. Ne zaradi 143. člena Ustave, ki jih zapoveduje, temveč zaradi nujnosti enakomernega regionalnega razvoja in decentralizacije Slovenije. Izpostavili

so, da je treba ob razpravi o številu pokrajin govoriti tudi o predvideni vsebini delovanja pokrajin - predvsem prenosu nekaterih pristojnosti države in občin na pokrajine. Hkrati pa mora biti projekt podprt s finančnimi sredstvi, ki bodo omogočala nadaljnji razvoj. Opozorili so tudi na tveganje, da bi po ustanovitvi pokrajin prišlo do centralizacije znotraj posameznih regij.

Množično vrednotenje nepremičnin

Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin (ZMVN-1, Uradni list RS, št. 77/17, 33/19 in 66/19), ki je nadomestil prejšnji Zakon o množičnem vrednotenju (ZMVN) iz leta 2006, ureja pravila, postopke in merila za množično ocenjevanje vrednosti nepremičnin v Republiki Sloveniji za namene obdavčenja in druge javne namene, določene z zakonom. Po ZMVN-1 se vrednotijo vse nepremičnine, ki so evidentirane v evidencah na podlagi predpisov o evidentiranju nepremičnin, in sicer glede na dejansko rabo delov stavb za dele stavb skupaj z zemljišči pod stavbami, dejansko rabo zemljišč za zemljišča pod javnimi cestami, železnico in vodami ter namensko rabo za ostala zemljišča.

Novi ZMVN-1 določa sedemnajst različnih modelov vrednotenja in njihovih podatkov, glede na prejšnji ZMVN nadgrajuje postopek sodelovanja vseh zainteresiranih v fazi oblikovanja modelov (strokovne javnosti, občin, lastnikov), poleg tega pa je lastnikom omogočeno večje pravno varstvo v postopkih poprave vseh vrst napačno evidentiranih podatkov ter uvaja popolnoma novo možnost vplivanja na posplošeno vrednost s t. i. postopkom ugotavljanja posebne okoliščine. ZMVN-1 tako odpravlja neustavnosti, ki jih je Ustavno sodišče 2014 ugotovilo pri ZMVN.

Zakaj država sploh uvaja množično vrednotenje nepremičnin?

projekt množičnega vrednotenja nepremičnin je pomemben predvsem za zagotavljanje pravne varnosti prebivalcev, ki so lastniki nepremičnin ali jih nameravajo kupiti. Živimo namreč v dobi podatkov, kakovostni in transparentni podatki so zato pomembni za številne vidike sodobnega življenja. To velja tudi za podatke o nepremičninah in njihovih vrednostih za pravično in učinkovito vodenje upravnih in sodnih postopkov, s čimer se prebivalcem zagotavlja hitro in transparentno reševanje njihovih primerov. Cilj množičnega vrednotenja nepremičnin je torej, da se z modeli določena ocena kar najbolj približa dejanski tržni vrednosti nepremičnine.

Modeli množičnega vrednotenja

proces množičnega vrednotenja obsega tri faze, in sicer določanje modelov

vrednotenja, pripis posplošene vrednosti in ugotavljanje posebnih okoliščin.

Modeli vrednotenja izhajajo iz dogajanja na trgu nepremičnin. Glavni vir podatkov o trgu nepremičnin je evidenca trga nepremičnin, kjer se sistematično evidentirajo realizirani kupoprodajni in najemni posli z nepremičninami. Podatki o trgu nepremičnin, ki se uporabijo za oblikovanje modelov, so predhodno preverjeni. V skladu z načelom uporabe tržnih cen oziroma tržnih najemnin ter načelom uporabe pravičnih podatkov se lahko uporabijo le preverjeni tržni podatki o kupoprodajnih in najemnih pravnih poslih. Kakovostni podatki o trgu nepremičnin so v nadaljevanju predmet matematičnih in statističnih analiz, katerih rezultat so modeli vrednotenja.

Določanje modelov vrednotenja, ki omogočajo istočasen pripis posplošene vrednosti večjemu številu nepremičnin, je strokovne narave. Modeli opredeljujejo lastnosti nepremičnin, ki vplivajo na njihovo vrednost na trgu in kakšna je velikost njihovega vpliva. Med najbolj pomembnimi lastnostmi so lokacija, velikost in starost, ki preverjeno vplivajo na dejanske tržne cene. Glede na vrsto nepremičnin se modeli delijo v tri skupine, in sicer na modele za vrednotenje delov stavb (skupaj z zemljišči pod stavbami), modele za vrednotenje zemljišč ter modele za vrednotenje posebnih enot vrednotenja (bencinskih servisov, elektrarn ter pristanišč in marin).

Osnutki novih modelov so bili spomladi 2018 najprej predstavljeni strokovnim združenjem s področja ocenjevanja vrednosti nepremičnin, visokošolskim izobraževalnim ustanovam, občinam ter ostali strokovni javnosti. Geodetska uprava Republike Slovenije (GURS) je

v tem postopku izražene predloge in priporočila strokovne javnosti ustrezno upoštevala z nadgradnjo modelov.

Ker je pri postopku določanja modelov vrednotenja pomembno tudi sodelovanje občin, je v ta namen GURS, v sodelovanju z vsemi tremi združenji občin, oktobra 2018 za predstavnike občin izvedel tri posvete: v Mariboru, Ljubljani in Novi Gorici. Temu je sledilo dvomesečno strokovno usklajevanje modelov, ki je potekalo v okviru več kot 130-ih delovnih sestankov, na katerih se je obravnavalo okoli 1.300 pripomb, ki so jih na osnutek modelov podale občine. GURS je pri pripravi predloga modelov za javno razgrnitev smiselno upošteval 85 % vseh pripomb občin.

Pripravljen predlog modelov vrednotenja je GURS septembra 2019 posredoval občinam, ki so ga od 1. do 30. 10. 2019 javno razgrnile. Na ta način se je lastnikom nepremičnin že v postopku oblikovanja modelov vrednotenja zagotovil dostop do predloga modelov in drugih informacij o postopkih množičnega vrednotenja ter ponudila možnost dajanja mnenj in pripomb. Sočasno je GURS predlog modelov objavil tudi na Portalu množičnega vrednotenja nepremičnin (Portal MVN) na spletnem naslovu <http://www.mvn.e-prostor.gov.si/>.

Med potekom javne razgrnitve predloga modelov vrednotenja, v tednu od 14. do 18. 10. 2019, je bilo po Sloveniji izvedenih štirinajst javnih predstavitev modelov vrednotenja, in sicer v Celju, Kopru, Novi Gorici, Novem mestu, Ptuj, Sevnici, Slovenj Gradcu, Murski Soboti, Velenju, Litiji, Kranju, Ljubljani, Mariboru in Semiču, o čemer so občine na krajevno običajen način pravočasno seznanile svoje občane. Predstavitev se

je udeležilo 64 lastnikov, pa tudi 45 predstavnikov občin, upravnih enot, inšpektorata za okolje in prostor, centrov za socialno delo, finančne uprave, geodetskih podjetij in obrtne zbornice. Predstavniki GURS so podrobno predstavili vseh sedemnajst modelov vrednotenja, enote vrednotenja, vrednostne cone in vrednostne ravni, kriterije za meje vrednostnih con, vrednostne tabele, kateri podatki se uporabljajo za modeliranje, kako deluje trg nepremičnin, kaj je tržna vrednost po mednarodnih standardih ocenjevanja, kaj je posplošena vrednost nepremičnin, kakšni so bili dosednji postopki pri določanju modelov. Prisotne na javnih predstavitev se je seznanilo tudi z možnostjo sodelovanja pri dajanju pripomb in predlogov na modele vrednotenja in rokov, v katerih jih lahko podajo, s poskusnim izračunom in nadaljnjimi postopki po končani javni razgrnitvi.

(na enačbe, način izračuna, vrednostne tabele, točkovnike in vrednostne faktorje) so lastniki na posebej pripravljenih obrazcih poslali neposredno GURS.

Po izvedeni javni razgrnitvi in odločitvi GURS o tem, katere pripombe in predloge se upošteva, bo GURS pripravil končni predlog modelov vrednotenja. Modeli pa bodo dokončno določeni s sprejemom uredbe o modelih vrednotenja, veljati pa bodo začeli z dnem njene uveljavitve. Takrat se bo vsem nepremičninam v Republiki Sloveniji tudi izračunala posplošena vrednost in se pripisala v evidenco vrednotenja. Predvidoma se bo ta pripis vrednosti izvedel 1. 4. 2020.

Lastnikom nepremičnin se bo nato v osmih dneh od pripisa po pošti poslalo zbirno potrdilo o posplošenih vrednostih njihovih nepremičnin. Zbirno potrdilo bo poleg podatkov o posplošenih

nepremičnine vplivati najmanj 20 % ali več kot 200.000 evrov.

Za posebno okoliščino, ki jo bo mogoče uveljavljati od aprila 2020 naprej, se šteje predvsem mikrolokacija, zaradi katere nepremičnina po tržni vrednosti odstopa od drugih, sicer podobnih v njeni vrednostni coni (npr. hiši preti zemeljski plaz), kakovost nepremičnine zaradi neobičajne rabe, vzdrževanja ali načina gradnje, zaradi katere njena tržna vrednost odstopa od sicer podobnih nepremičnin (npr. nevarna konstrukcijska napaka, ki je posledica gradnje) in poškodba zaradi nenadnega delovanja zunanjih sil, zaradi katere je onemogočena ali zmanjšana možnost rabe nepremičnine in zato nižja tržna vrednost (npr. večja konstrukcijska poškodba stavbe zaradi plazu).

Informacije o množičnem vrednotenju

na Portalu MVN <http://www.mvn.e-prostor.gov.si/> so na voljo vse informacije o množičnem vrednotenju nepremičnin, vključno z odgovori na najbolj pogosta vprašanja, povezavami na obrazce za urejanje podatkov nepremičnin in povezavami na evidence.

Za dodatno vsebinsko pomoč in vprašanja je vzpostavljen klicni center na brezplačni številki 080 20 09, kjer so na voljo svetovalci vsak delovni dan od 8. do 16. ure. Prav tako je mogoče vprašanja in zahteve posredovati na elektronski naslov vrednotenje@gov.si.

Geodetska uprava Republike Slovenije

Da bi lahko lastniki na svojih nepremičninah, ki jih najbolj poznajo, ugotovili ustreznost predloga modelov, je GURS pripravil še poskusni izračun posplošenih vrednosti nepremičnin, in sicer na podlagi podatkov registra nepremičnin na dan 27. 6. 2019. Z njim so lastniki prek spletne aplikacije na Portalu MVN seznanjeni od 1. oktobra 2019 naprej.

V primeru ugotovljenih neustreznosti razgrnjenega predloga modelov vrednotenja so lahko lastniki do 15. novembra 2019 podali konkretne in utemeljene pripombe. Pripombe na vrednostne cone in ravni na območju občine, kjer imajo lastniki svoje nepremičnine, so lastniki posredovali na pripravljenih obrazcih v opredelitev občinam. Pripombe na ostale elemente modelov vrednotenja

vrednostih nepremičnin posameznega lastnika vsebovalo tudi podatke, ki se za te nepremičnine vodijo v evidenci vrednotenja.

Posebne okoliščine

včasih ima nepremičnina še neko posebno lastnost, katere podatek se v uradni nepremičninski evidenci ne vodi in zaradi katere je drugačna od sosednjih nepremičnin njenega tipa. Če ta lastnost bistveno vpliva na njeno tržno vrednost, ZMVN-1 lastniku daje možnost njenega uveljavljanja ter posledično znižanja ali zvišanja posplošene vrednosti, če bo zanjo predložil ustrezne dokaze. Ta lastnost, ki jo ZMVN-1 opredeljuje kot »posebno okoliščino«, mora trajati vsaj eno leto in hkrati na posplošeno vrednost

OCENA ZA TLA: Novo spletno orodje za pomoč pri varovanju tal in trajnostnem upravljanju z njimi

Ana Čebin, Jurka Lesjak, dr. Borut Vrščaj (vodja projekta Links4Soils)
Kmetijski Inštitut Slovenije

Tla so pomemben in neobnovljiv naravni vir. Poleg hrane, pridelane na kmetijskih zemljiščih, tla človeku nudijo številne pomembne ekosistemske storitve, kot na primer shranjevanje in filtriranje padavinskih voda za čisto pitno vodo. Na žalost pa so pri upravljanju s tlemi te tako pomembne storitve najpogosteje spregledane.

Tla so res zapostavljen naravni vir; so tako samoumevna, da jih ne zaznamo in se ne zavedamo, kako sta življenje na kopnem in dobrobit človeka od njih odvisna. Predstavljate si morje, polno življenja. In kopno – sam kamen, brez tal. Ni rastlin, ni živali, ni človeka. Tla torej

niso samo kmetijstvo in hrana, temveč tudi zagotavljajo pitno vodo, usmerjajo rabo prostora, videz krajine in prirast lesa v gozdovih. S svojimi lastnostmi usmerjajo biotsko pestrost tako vegetacije kot živalstva ter še mnogo drugega. Dobra tla so naravno bogastvo, s katerim je treba trajnostno gospodariti in tudi skrbeti, da bodo kot zdrav člen okolja dajala na voljo nam in našim zanamcem. Cilj mednarodnega projekta **Links4Soils**, ki ga vodimo na Kmetijskem inštitutu Slovenije, je **dvigniti zavedanje o tleh**.

Tla pa opravljajo tudi druge funkcije: npr. na enem kvadratnem metru lahko shranijo tudi več kot 200 litrov vode. Zdrava, globoka tla so edini učinkovit naravni filter, ki zagotavlja pitno vodo. Čeprav so pri oskrbi s hrano tla ključnega pomena, v Sloveniji še vedno dnevno pozidamo preveč površin. Tla so temeljnega pomena tudi za okolje in blaženje

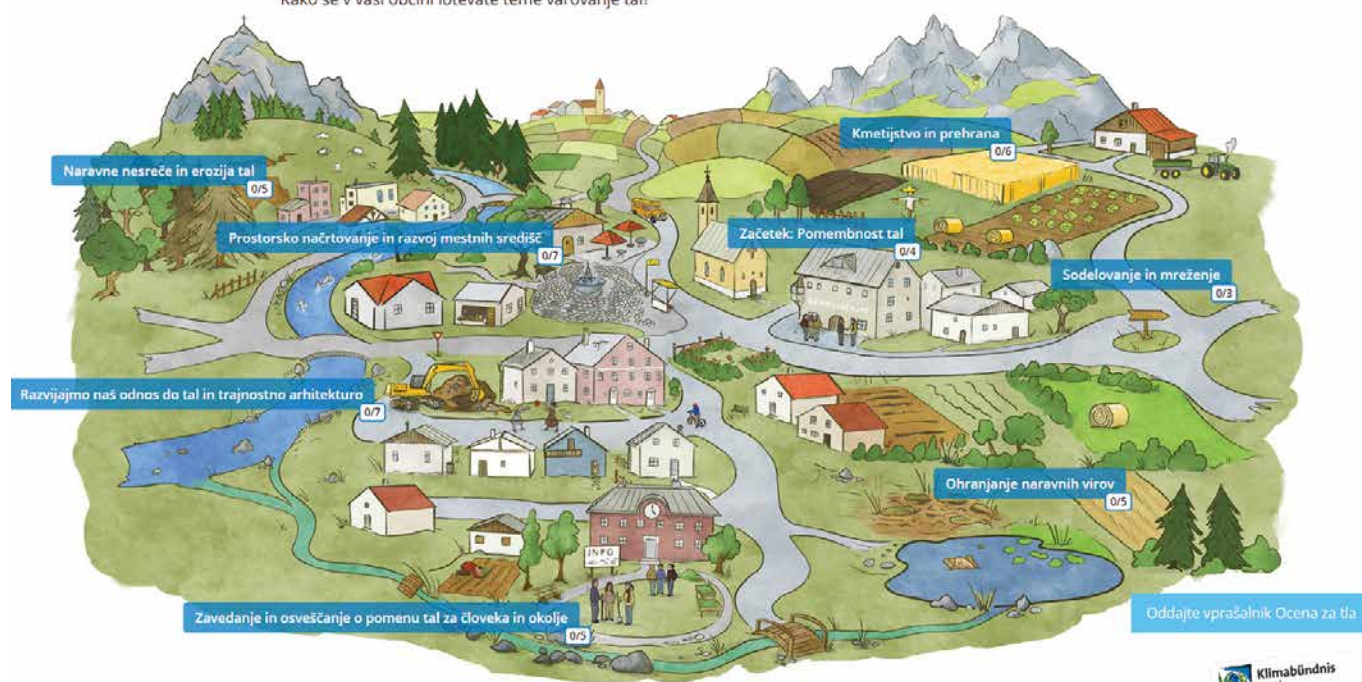
klimatskih sprememb, saj omogočajo življenje mnogim organizmom, ki so pomemben člen v kroženju hranil, npr. razgradnji organskih snovi in kopičenju humusa. Prav slednje je pomemben člen pri skladiščenju ogljika v tleh, saj s primernimi rabami lahko v tleh zadržimo precejšnje količine CO₂ – toplogrednega plina.

Trajnosten razvoj zajema tudi trajnostno gospodarjenje s tlemi, to je racionalno rabo in preprečevanje degradacij tal. Občinske uprave so često pred težko nalogo, kako ohranjati tla in s tem ekosistemske storitve; katera tla so boljša in katera slabša ter tja usmeriti pozidavo in prometno infrastrukturo; katera so onesnažena ali drugače degradirana in kako ravnati s takimi tlemi; kako se lotiti sanacij oziroma preventivnih ukrepov proti degradaciji, npr. eroziji.

OCENA ZA TLA

Kako se v vaši občini lotevate teme varovanje tal?

Izpolnili ste **0%** Ocene za tla [Nadaljujte pozneje](#)

Vsaka občina upravlja s svojim prostorom. Ne po svoji krivdi, občinske uprave v Sloveniji in drugih državah niso dovolj osveščene o pomenu tal in kaj je to trajnostno gospodarjenje, varovanje in smiselna raba tal. Spletno

orodje **Ocena za tla** v nekem skromnem smislu izobrazuje, osvešča in prispeva k trajnostni rabi in varovanju tal. V ta namen je **Kmetijski inštitut Slovenije** v okviru projekta **Links4Soils** s pomočjo projektnih partnerjev (*Klimabündnis*

Tirol) razvil spletno orodje **Ocena za tla**, ki upravljavcem ponuja nabor idej za trajnostno ravnanje s tlemi.

vprišanje 1/4

Naslednje vprašanje

Tla v naši lokalni skupnosti predstavljajo veliko vrednost!

Drži

Ne drži

Orodje **Ocena za tla** je zasnovano tako, da uporabnika vodi skozi vprašanja z različnih sektorjev (npr. kmetijstvo in prehrana, ohranjanje naravnih virov, prostorsko načrtovanje, itd.). Le-tam, na občinskih upravah vsakodnevnim temam, vprašalnik namenja veliko pozornosti.

Uporabnik orodja pridobi vpogled v seznam ukrepov za učinkovito ravnanje s tlemi in oceni poznavanje tal ter ustreznost ravnanja s tlemi v lokalni skupnosti. Po izpolnjenem vprašalniku imajo uporabniki tudi možnost svetovanja strokovnjakov pedologov, ki lahko zaposlenim na občinah ponudijo dodatne

informacije o možnostih trajnostnega upravljanja s tlemi v njihovi občini. Tako lahko ugotovijo, kje s tlemi ravnavo skrbno, smiselno oz. trajnostno ter kje in kako bi lahko upravljanje s tlemi izboljšali. Pravilen pristop na vsakem od obravnavanih področij lahko znatno izboljša stanje tal ter jih zaščiti in ohrani za prihodnost!

vprišanje 2/5

Prejšnje vprašanje

Naslednje vprašanje

Kjer je možno, zelene površine redno vzdržujemo brez uporabe fitofarmaceutskih sredstev in dodajanja šote.

Da Ne Ne vem

Spletno orodje **Ocena za tla** je učinkovito in enostavno za uporabo. Opremljeno je z nazornimi ilustracijami in animacijami. Vprašalnik je možno izpolniti v skupini s sodelavci, izpolnjevanje prekiniti in nadaljevati naslednjič. **Ocena za tla** omogoča tudi preveriti stanje na domačem vrtu in ga, glede na pridobljene predloge, izboljšati.

Ocena za tla je na voljo v slovenščini na povezavi:

- <https://si-soilcheck.alpinesoils.eu/si/surveys/alpinesoil-si/c/chapter-01>

Vabimo Vas, da več o tleh izveste na spletni platformi za tla Alp <https://si.alpinesoils.eu/> (tudi v slovenščini), si ogledate **bonton ravnanja s tlemi** <https://si.alpinesoils.eu/bonton-ravnanja-s-tlemi>, obiščete stran s podatki tal <https://www.kis.si/eTLA/>, preberete o onesaženju tal https://www.kis.si/Svetovni-dan-tal_1/ ali prenesete knjižico ekosistemskih storitev tal https://www.kis.si/f/docs/Objave_in_predstavitve_mediji_in_zanimivosti/2018_TlaVokolju.pdf.

Vljudno vas vabimo, da vprašalnik izpolnite in s tem pripomorete k trajnostnemu upravljanju s tlemi v vaši občini. Hvala, ker skrbite za tla!

Novi občini članici

V letu 2019 sta se Združenju občin Slovenije pridružili dve novi občini članici – Občina Vitanje in Občina Lendava. Obema izrekamo dobrodošlico in se zahvaljujemo za izkazano zaupanje. Verjamemo, da skupaj lahko oblikujemo dobre zgodbe.

Občina Vitanje

Občina Vitanje leži na skrajnem severnem robu Savinjske regije. Meji na občine Zreče, Vojnik, Mislinja in Dobrna. Občina Vitanje je ena manjših slovenskih občin. Šteje okrog 2350 prebivalcev in meri približno 59 km². Celotno območje današnjega Vitanja obsega predvsem hribovito pokrajino na obronkih zahodnega dela Pohorja in podaljškov Karavank.

Prebivalci živijo v sedmih vaseh - Brezen, Hudinja, Ljubnica, Paka, Sp. Dolič, Stenica, Vitanjsko Skomarje in v trgu Vitanje. Kmečkega prebivalstva je okoli 60%. Večjih tovarn, razen Uniorjevega obrata in podjetja Kovinar, na območju ni, tako da le 16% zaposlenih dela v kraju stalnega prebivališča.

V Vitanjah se lahko pohvalijo s Centrom vesoljskih tehnologij Hermana Potočnika Noordunga, nekdanji KSEVT, okoli katerega nastaja novo kulturno središče Vitanja.

Območje Vitanja je bogato z vodo, saj je večina pohorskega območja Vitanja vodovarstveno območje, kar omogoča dobro oskrbo z vodo tudi sosednjim občinam.

Praznik Občine Vitanje je 25. junij.

Občina Lendava

Občina Lendava se razprostira na skrajnem vzhodu Slovenije blizu slovensko-madžarske in slovensko-hrvaške meje. Leži ob vznožju Lendavskih gor, nedaleč od reke Mure. Občina meji na občine Dobrovnik, Turnišče, Velika Polana in Črenšovci.

V občini na 123 km² prebiva 10.669 prebivalcev - Slovenci, Madžari, Hrvati in pripadniki drugih narodov. Občina ima status narodnostno mešane občine, saj v njenih naseljih, razen Benice in Hotize, ob večinskem slovenskem narodu živi avtohtona madžarska narodnostna skupnost.

Na podlagi bogate kulturne tradicije se je izoblikovala naravna multikulturna sredina, ki opredeljuje mesto in tudi občino.

Območje Občine Lendava obsega 18 krajevnih skupnosti ter 23 naselij – Radmožanci, Gornji Lakoš, Kamovci, Kapca, Kot, Dolga vas, Dolgovaške gorice, Dolnji Lakoš, Gaberje, Banuta, Brezovec

– del, Benica, Dolina pri Lendavi, Pince, Pince-Marof, Petišovci, Trimlini, Čentiba, Lendava, Mostje, Genterovci, Lendavske Gorice, Hotiza.

Občina Lendava ima bogato gospodarsko tradicijo, za razvoj gospodarstva pa ima pomembno vlogo tudi geografska lega - tromeja med Slovenijo, Madžarsko in Hrvaško, kar ugodno vpliva na mednarodno sodelovanje. Gospodarstvo v Lendavi obsega predelovalno industrijo, turistično in storitveno dejavnost ter kmetijstvo in vinogradništvo.

Razvoj kraja je močno pospešil nastanek petrokemične industrije v 60-ih letih 20. stoletja. V kraju s 3395 prebivalci (popis leta 2002) so poleg Rafinerije nafte Lendava še Terme Lendava, kovinska industrija in obrati farmacevtske industrije podjetja Lek.

Nad naseljem stoji Grad Lendava, v katerem je muzej. Mesto je staro tržišče za kmetijske pridelke in vino iz Lendavskih in Dolgovaških gor. Poleg dvojezične osnovne šole je v kraju tudi dvojezična srednja šola.

Praznik Občine Lendava je 28. oktober. Na ta dan leta 1366 je kralj Ludvik I. rodbini Bánffy podelil sejemske pravice in s tem se je lendavska posest zapisala v takratni gospodarski, politični in kasneje tudi meščanski zemljevid Evrope.

Predstavitev programa DEPO

DEPO je razvojni projekt, ki se izvaja v Javnem podjetju Komunalnem podjetje Vrhnika, d.o.o. in je nadgradnja sistemu ločenega zbiranja odpadkov, lahko rečemo, da so to dve roke, ki so med seboj tesno povezane.

Javno podjetje Komunalno podjetje Vrhnika od samih začetkov izstopa po zastavljenih projektih in ciljnih ločevanja odpadkov. Projekt je oblikovan in voden po idejnih zasnovah in vizionarskih načrtih vodstva podjetja, ki ga začetni uspehi niso uspavali. Nasprotno, sistematično smo **nadgrajevali sistem ločevanja** tako s tehnološke kot tudi organizacijske plati in povečevali učinkovitost in uspešnost postopkov. Tako nam je uspelo na tem področju doseči **najboljše rezultate med vsemi slovenskimi komunalami.**

V podjetju se tega ves čas zavedamo, zato smo že zgodaj namenili veliko energije različnim akcijam osveščanja oziroma informiranju uporabnikov o tem področju. Že od leta 2003 tako organiziramo **izobraževanja otrok in mladine**, ki jih je do sedaj obiskalo že več kot 17.000 slušateljev. Komunalna Vrhnika je kot prva v Sloveniji ponudila uporabnikom tudi **finančne vzpodbude** (prek akcije KOKO si lahko zmanjšajo znesek na položnici). Naš primer dobre prakse je bil v zadnjih letih več kot desetkrat predstavljen na različnih simpozijih in drugih strokovnih srečanjih.

Idej nam ne zmanjkuje. Razvili smo projekt **Depo** kot razvojni projekt Javnega podjetja Komunalno podjetje Vrhnika, d. o. o. Vključili smo ga v svojo dejavnost ravnanja z odpadki, da lahko spremljamo njegovo poslovanje. **Depo** deluje sicer v okviru strategije Zero Waste, h kateri so leta 2014 pristopile občine ustanoviteljice Borovnica, Log - Dragomer in Vrhnika in ga vse od takrat tudi finančno podpirajo.

Med temeljne dejavnosti **depo**-ja sodijo:

- zajem (kosovni odpadki, prepuščeni predmeti, predmeti iz skladišč) in priprava (pranje, šivanje, dodelava, predelava (povnovna uporaba ali re-use)),
- prodaja (trgovina v središču Vrhnike, prodaja na lokaciji podjetja, spletna prodaja, priložnostna prodaja na sejmih in razstavah),

- ozaveščanje (FB-stran, spletna stran, zelena straža ...) oziroma predavanja (v naših prostorih, pri naročniku ...) delavnice na prostem (Ana Desetnica, Poletni vklop ...)
- predstavitev dejavnosti v širšem okolju (sodelovanje s tujimi inštitucijami, občinami, komunalna podjetja, sodelovanje z lokalnimi ustanovami).

Izjemno dobro sodelujemo s poslovnim partnerjem, kateri ima vsa potrebna dovoljenja uradnih inštitucij Republike Slovenije, zračne blazine razstavijo na ustrezne komponente ter tako za nas priskrbijo material za izdelavo končnega izdelka - nakupovalne vreče.

Pridne roke naših sodelavk in sodelavcev s postopki v pralnici, šivalnici, likalnici itn za zainteresirane naredijo končni izdelek, ki se je izkazal za zelo kakovostnega, saj so zračne blazine izdelane iz materialov, ki morajo ustrezati visokim standardom in zahtevam, znano pa je, da mora biti negorljiv.

Zaradi čedalje bolj pereče problematike plastičnih nosilnih vrečk smo v podjetju pripravili kar nekaj alternativnih vrečk iz drugih materialov (iz zaves, jeansa ...), saj se zavedamo večplastnosti onesnaževanja

našega planeta s plastiko. Naše poslanstvo je torej ponuditi rešitve, ki omogočajo izdelavo novih proizvodov iz že obstoječih materialov, primernih za ponovno uporabo.

Zasnovali smo 9 različnih modelov vrečk, ki smo jih poimenovali po njihovi obliki (npr. hruška); najbolj prodajani pa so nahrbtniki, ki so zanimivi predvsem za mlajšo populacijo.

Pri delu sledimo filozofiji Zero Waste, v okviru katere izdelujemo nove izdelke iz različnih že uporabljenih materialov oziroma vhodnih virov. Na voljo imamo veliko različnih materialov in predmetov, ki jih tudi posojamo za različne dejavnosti (npr. za gledališke predstave, kulise za filme ...).

V letošnjem letu nameravamo ponuditi storitev popravila koles pri naročniku, storitev obsega naslednja popravila:

- nastavitev zavor,
- nastavitev menjalnika,
- podmazovanje verige,
- krpanje zračnic, razne manjše nastavitve/ popravila.

Edin Behrić,

Komunalno podjetje Vrhnika, d.o.o

Nahrbtnik iz air-bagov

Nahrtnik iz tekstila

Nahrtnik iz tekstila (mix)

Torbica iz ostankov iz usnja

Stol - preoblečen

Jeans tabure

Stol in miza (kolesarska)

Platforma trajnostne mobilnosti »Bled Green Ways«

Občina Bled

Na Bledu v zadnjih nekaj letih veliko pozornosti namenjamo ureditvi prometa in spremembi potovalnih navad občanov in obiskovalcev. Pri pripravi Celostne prometne strategije občine Bled in v času izvajanja projektov, ki temeljijo na izmenjavi primerov dobrih praks (npr. S.T.R.E.E.T.) smo ugotovili, da je avtomobil še vedno pre pogosta izbira mobilnosti in da so obiskovalci velikokrat zmedeni, ker ne vedo, kje parkirati, s tem pa še dodatno povzročajo gnečo na cesti. Obiskovalci na Bled ne znajo drugače kot z avtomobilom.

V ta namen smo v času Evropskega tedna mobilnosti zagnali platformo trajnostne mobilnosti »Bled Green Ways«. Platforma, dostopna na spletni strani map.e-bled.si, na enem mestu v slovenskem in angleškem jeziku povzema ključne informacije o dostopnosti Bleda z vlakom, avtobusom, letalom in avtom. Za premikanje po Bledu obiskovalce nagovarja, da svoje vozilo parkirajo na enem od označenih parkirišč in se po Bledu odpravijo peš oz. izkoristijo možnosti vožnje z avtobusi (hop on, hop off, shuttle prevozi, redne linije avtobusnega prevoza), s turističnim vlakcem, s kočijo, si izposodijo kolo, čoln, se na otok popeljejo s pletno oz. linijskim prevozom.

Na spletni strani so objavljene lokacije avtobusnih postajališč, vstopno izstopnih mest za plovbo s pletno, postajališča turističnega vlakca in fijakarjev, vozni redi, ceniki, pravila plovbe po Blejskem jezeru, kontakti taksistov in izposojevalnice avtomobilov. Ravno tako so tu zbrane podrobnejše informacije o parkiranju, in sicer glede plačila parkirnine, parkiriščih za avtodome in avtobuse, lokacije

polnilnih postaj za električna vozila ... Interaktivni zemljevid prikazuje načrtovane zapore cest, železnice, spremenjen režim plovbe po Blejskem jezeru ter zasedenost posameznih parkirišč.

Osnovna projekta Bleda pa ostajata izgradnji južne obvoznice in parkirišča pri Športnem parku Bledec, ki sta v tem trenutku dva ključna projekta za umirjanje prometa v občini in za znosnejše bivanje občanov in občanov ter naših obiskovalcev.

V prihodnjih letih občino Bled čaka še energetska sanacija blejske osnovne šole.

Poletje na Bledu

Lansko poletje na Bledu je zaznamovalo več stvari in dogodkov, med njimi ponovno povečan turistični obisk in večje število turističnih postelj, po drugi strani pa tudi vse več ukrepov lokalne skupnosti, ki so vsekakor pripomogli k vzdržnemu sožitju domačinov in obiskovalcev. Največji problem na Bledu še vedno ostaja promet.

Še 5 % nočitev več, več turističnih postelj

Po podatkih Občine Bled, ki so podlaga za plačilo turistične takse, je bilo na Bledu v prvih osmih mesecih 2019 za okroglih 5 % več nočitev kot v enakem obdobju leta poprej. Največ je bilo Britancev, sledijo Nemci, Američani in Italijani. Medtem ko je stalnih prebivalcev občine Bled okoli 8.000, je bilo konec avgusta dobrih 9050 turističnih postelj.

Potuje vse več ljudi

Dejstvo je, da v zadnjih letih potuje vse več ljudi in da je Bled med svetovnimi destinacijami izjemno zanimiv za obisk. Na vsakoletnem srečanju članov Virtuosa, vodilnega globalnega združenja na področju luksuzne in butične potovalne industrije v Las Vegasu, je Slovenija pred dnevi prejela nagrado Hottest Destination of the Year, Slovenska turistična organizacija pa je ponovno uvrščena med najboljše nacionalne turistične organizacije sveta. In kadar v turističnem smislu govorimo o Sloveniji, seveda govorimo tudi o Bledu.

Izzivi za trajnostni razvoj turizma

Osnovna naloga Turizma Bled je, da skupaj z lokalno skupnostjo, ostalimi zavodi in seveda z Občino Bled spodbuja trajnostni način razvoja turizma.

Na Bledu so se letos ponovno srečali s prometno gnečo, rastjo števila nočitev, rastjo števila dnevnih obiskovalcev ter z vsemi dobrimi in slabimi stvarmi, ki jih to prinaša. Da bi olajšali gibanje po Bledu, je Turizem Bled sofinanciral tri avtobuse, ki povezujejo Bled z vasmi v okolici - Vintgarjem, Zatrnikom in Pokljuko ter sosednjimi občinami - Tržičem, Radovljico in Žirovnico. Bled je del skupnosti Julijske Alpe, septembra so predstavili sklop novih pohodniških poti okoli Julijskih Alp, pohodne poti na Bledu pa so prenovili, na novo označili, vse z namenom, da čim več obiskovalcem dajo možnost, da se po Bledu gibljejo trajnostno.

Kartica mobilnosti

Turizem Bled je pred poletjem lani prvič izdal kartico mobilnosti Julijske Alpe : Bled. Gre za kartico, ki je gostom, k so nočili vsaj tri dni, prinesla zastoj vožnje z obema avtobusoma po Bledu in okolici in z avtobusom *hop on hop off*, ki je goste do 31. avgusta vozil z Bleda v Kropo, Tržič, Radovljico, Žirovnico ... Gostje so si lahko brezplačno izposodili kolesa v sistemu Bled Green Ways ter se peljali s sedežnico na Stražo.

Lansko poletje je Turizem Bled izdal več kot 15.000 kartic.

Pomlajeni blejski parki

Stanje blejskih parkov se izboljšuje. Zanje skrbi dr. Jan Bizjak iz javnega podjetja Infrastruktura Bled, ki za parke skrbi s svojo ekipo strokovnjakov. Letos so parki pod jezersko promenado dobili zalivalni sistem, drevesa, ki so bila bolna ali poškodovana, so požagali in posadili nova, pomlajujejo se praktično vsi parki v ožjem središču Bleda, prav tako pa so oživele cvetlične grede na jezerski promenadi in

drugod. Pri varovanju parkov na pomoč priskočijo tudi informatorji projekta *Vprašaj me, sem domačin*, ki jih je letos še več kot lani, njihov delovnik pa so raztegnili čez ves dan. Občina in podjetje Infrastruktura sta postavila pitnike okoli jezera, novi so v pripravi.

Na Bledu si želijo, da bi gostje in obiskovalci spoštovali Bled in njegovo izjemno dediščino

Turizem Bled je tudi lani pred poletjem izdal zgibanko *Behave*, ki na poljuden in vsem razumljiv način govori o spodobnem vedenju na Bledu ter o zahtevah, ki jih ima kraj do obiskovalcev. Še pred sezono je Turizem Bled izvedel vrsto izobraževanj za turistične delavce in oddajalce sob, veliko pozornosti so namenili tudi spodbujanju in promociji izdelkov pod blagovno znamko Bled Local Selection oziroma Blejski lokalni izbor. Če so se na začetku projekta osredotočili na hrano,

so mu zdaj dodali še izjemno dovršene in zanimivo izdelane produkte, ki nosijo podobe ljudi, ki so v preteklosti kreirali usodo Bleda oziroma tako ali drugače nanj vplivali - npr. Arnold Rikli in Agatha Christie. Vse te izdelke so med drugim predstavljali na Blejskih dnevih, ki so lani prav tako doživeli svojo nadgradnjo in se iz veselice prelevili v dogodek, ki promovira lokalno kulturo, znanje in lokalne produkte. Trenutno se dogovarjajo, da bi na Bledu odprli trgovinico, kjer bi prodajali takšne izdelke, hkrati pa pripravljajo nadgradnjo sistema ter certificiranje.

Zelena shema slovenskega turizma

Turizem Bled je tudi skrbnik certifikata, ki ga ima Bled v okviru Zelene sheme slovenskega turizma. Naloge in projekti na tem področju tečejo kontinuirano, tema letošnjega mednarodnega natečaja za vse zelene destinacije tega sveta je med drugim tudi Ravnanje z odpadki in zmanjševanje količine plastike. Turizem

Bled je projekt prijavil v tesnem sodelovanju s podjetjem Infrastruktura Bled, ki je tudi nosilec nenehno trajajočega izobraževalnega programa na področju ločevanja odpadkov, predvsem pa njihovega zmanjševanja. Projekt so predstavili oktobra na srečanju zelenih destinacij sveta v Zagrebu in na Malem Lošinjju. Certifikat privablja goste, ki si jih na Bledu želijo – okoljsko ozaveščene, ki bodo na Bledu morda ostali kakšen dan dlje kot ostali obiskovalci.

Tuji novinarji navdušeni nad Bledom

Tudi lani je Bled poleti obiskalo kar lepo število tujih novinarjev, ki Bled obiščejo iz različnih vzrokov. V podjetju Turizem Bled opažajo, da jih je lani še posebej zanimala trajnostna naravnost destinacije. Tuji novinarji Bled večkrat vidijo drugače kot domačini. Predvsem so navdušeni nad urejenostjo okolja, nad pitno vodo, naravno in kulturno dediščino Bleda.

V Kočevju urgencia dobila nove prostore

Občina Kočevje

Občina Kočevje in Zdravstveni dom Kočevje sta konec oktobra slavnostno odprla nove sodobne prostore za urgentno službo. Ti so sicer del širše investicije dozidave in rekonstrukcije Zdravstvenega doma Kočevje, ki jo je v vrednosti 2 milijona evrov v celoti financirala Občina Kočevje. Odprtje novih prostorov so pospremili dr. Tomaž Pliberšek, državni sekretar z Ministrstva za zdravje, mag. Darko Čander, vodja Sektorja za sistem nujne medicinske pomoči in katastrofno medicino na Ministrstvu za zdravje, župan občine Kočevje dr. Vladimir Prebilič ter direktorica Zdravstvenega doma Kočevje Polona Vidič Hudobivnik in pomočnik ter vodja nujne medicinske pomoči Primož Velikonja.

Oddelek nujne medicinske pomoči Zdravstvenega doma Kočevje skrbi za zdravstveno varstvo in nujno medicinsko pomoč na enem od največjih teritorijev v Sloveniji. Gre za skoraj 650 km² redko poseljenega ozemlja, področja občin Kočevje, Kostel in Osilnica, prav do južne državne meje na reki Kolpi, zato so za to področje novi prostori urgence izjemno pomembna pridobitev tako z vidika hitre in kakovostne oskrbe pacientov kot tudi zaposlenih, ki imajo zdaj za delo na voljo sodobne prostore in opremo.

Nova urgencia, ki je v novozgrajenem prizidku ZD Kočevje, obsega garažo za reševalna vozila, ambulantni del s

sprejemnimi prostori in triažo, urgentni del in bivalne prostore za dežurne ekipe urgentnega bloka, ki so urejeni v prostorih stare urgence. Urgentni del obsega dovoz za nujna reševalna vozila, reanimacijsko sobo, dve kirurški ambulanti in opazovalnico, vsi prostori pa so smiselno povezani za čim hitrejše delo zaposlenih. Zunaj urgence je urejeno tudi novo parkirišče za zaposlene in paciente za nujno obravnavo ter površina za hiter dostop in izvoz reševalnih vozil iz nove garaže za reševalna vozila. Investicija v nove prostore urgence je znašala okrog 1,1 milijona evrov, medicinsko opremo

v vrednosti 70.000 evrov pa je z lastnimi sredstvi zagotovil Zdravstveni dom Kočevje.

Celotna investicija dozidave in rekonstrukcije zdravstvenega doma v vrednosti 2 milijona evrov je sicer obsegala še izvedbo začasnih prostorov urgence v objektu Zavoda RS za blagovne rezerve za čas trajanja investicije, preselitev transformatorske postaje na zelenico ob stavbi, ureditev novih komunalnih priključkov, rekonstrukcijo obstoječega zunanega stopnišča z vgradnjo dvizne ploščadi za gibalno ovirane osebe in nov nadstrešek. V sklopu investicije se je sanirala tudi kletna stena trakta A, delno se je rekonstruirala notranja kanalizacija, izvedena pa

so bila tudi investicijsko vzdrževalna dela na celotni površini kletnih prostorov z delno spremembo razporeditve prostorov. Ti bodo zdaj namenjeni fizioterapiji, patronažni službi, Centru za krepitev zdravja, Centru za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti ter tehnični službi.

Župan dr. Vladimir Prebilič je ob ogledu izvedenih del izrazil zadovoljstvo in poudaril, da se bo z novimi urgentnimi prostori in rekonstrukcijo Zdravstvenega doma Kočevje nedvomno pomembno dvignila kakovost oskrbe pacientov. Investicija je bila za Občino Kočevje velik finančni zalogaj, poleg tega je bila zaradi stečaja na razpisu izbranega izvajalca tudi dolga in težavna. A nenehno vlaganje v zdravje mora biti ena od prednostnih nalog tako države kot lokalne skupnosti in z novo pridobitvijo v ZD Kočevje je bil narejen še en korak k temu. Občina Kočevje je letos namreč že zaključila ureditev prostorov za izvajanje preventivnih programov, pričakuje pa tudi vzpostavitev dializnega centra v odkupljenih prostorih blagovnih rezerv, kjer bo svoje prostore dobil

še Center za duševno zdravje odraslih ter otrok in mladostnikov.

Kot je v svojem nagovoru ob odprtju prostorov urgence izpostavila direktorica Zdravstvenega doma Kočevje Polona Vidič Hudobivnik, se v Kočevju lahko pohvalijo z odličnimi rezultati preživetja po srčnem zastoju in izjemno statistiko intervencij. Za uspešno delo ekipa seveda potrebuje ustrezen prostor, opremo in dobre pogoje. To so z investicijo tudi dobili, verjetno kar najboljše med manjšimi mesti v Sloveniji. Izpostavila pa je tudi, da za optimalno delo potrebujejo še kadrovske okrepitve in dodatna finančna sredstva in da pri tem resno računajo na pomoč države in Ministrstva za zdravje. Kot je dodal pomočnik direktorice in vodja nujne medicinske pomoči Primož Velikonja, je bila pot do novih prostorov dolga in nemalokrat naporna tako za paciente kot zaposlene, saj so morali delo povsem drugače organizirati. Kljub novim lokacijam in prostorski stiski so zaposleni delo opravljali predano in uspeli s trdom in obilico dobre volje zagotoviti popolno oskrbo pacientov,

za kar se je zahvalil tako zaposlenim kot tudi bolnikom, ki so pokazali veliko mero razumevanja v času gradnje.

Državni sekretar Ministrstva za zdravje dr. Tomaž Pliberšek je v svojem nagovoru izpostavil nujnost konstruktivnega sodelovanja lokalne skupnosti pri zagotavljanju zdravstvene oskrbe in se ob tej priložnosti zahvalil Občini Kočevje, ki je prepoznala nujnost investicije, kot tudi Zdravstvenemu domu Kočevje in vsem zaposlenim v enoti nujne medicinske pomoči, ki so že doslej odlično opravljali svoje delo.

Zaključek investicije rekonstrukcije in dozidave zdravstvenega doma je bil sicer predviden avgusta 2018, a so se roki zaradi stečaja izbranega gradbenega podjetja As Primus, d. o. o., zamaknili, investicijo pa je dokončalo partnersko podjetje Mediogradnje, d. o. o. Projekt je sicer plod dolgoletnega dela vseh članov ekipe: investitorja Občine Kočevje, uporabnikov ZD Kočevje in projektantskega podjetja Mašera Mahnič Arhitekti, d. o. o.

Ponovna uporaba vode v Sloveniji - priložnosti in izzivi

Občina Trebnje

Po načelih krožnega gospodarstva se v Evropi želi spodbuditi ponovno uporabo vode in doseči bolj trajnostno upravljanje z vodnimi viri. Tej pobudi se je pridružila tudi Občina Trebnje s sodelovanjem v projektu SQUARES z naslovom Izboljšanje politik na področju ponovne uporabe vode za učinkovito rabo virov v evropskih regijah, sofinanciranim iz programa INTERREG EVROPA.

Kljub ugodnim naravnim danostim v Sloveniji je razpoložljive in kakovostne vode vse manj, deloma zaradi neugodnih podnebnih trendov, deloma zaradi onesnaževanja. Nekatera območja se že soočajo z ekstremno sušo in pomanjkanjem pitne vode. Trenutne prakse izrabe naravnih virov (vode, hrane in energije) v linearni zasnovi, t. j. dovedi-uporabi-zavrzi, ne zadostujejo povečanim zahtevam naraščajočega števila svetovnega prebivalstva in vodijo v degradacijo ekosistemov. Nujne so sistemske spremembe upravljanja z viri, ki bodo družbo popeljale v krožno gospodarstvo.

Skladno z načeli krožnega gospodarstva je odpadna voda vir, ne odpadek. Prečiščena komunalna odpadna voda se ob dodatni obdelavi lahko uporablja za namakanje v kmetijstvu, vzdrževanje urbanih in rekreacijskih površin (npr. parkov, golf igrišč, izdelavo umetnega snega), polnjenje vodonosnikov in mokrišč, v proizvodnem procesu kot procesna ali hladilna voda, za spiranje stranišč v stanovanjskih zgradbah in nenazadnje tudi za pitje. Glede na namen nadaljnje ponovne uporabe je ključno poznavanje, kakšno kakovost mora doseči prečiščena ali reciklirana voda, v tujini poimenovana tudi nova voda

(»new water«). Temu primerno moramo izbrati ustrezen postopek čiščenja. Pred uporabo je treba vodo redno kontrolirati. Glavne ovire za krožno gospodarjenje z vodo v Sloveniji so: pomanjkanje ustrezne zakonodaje na področju ponovne uporabe vode in urejanja produktov, ki jih dobimo s čiščenjem odpadnih voda, obstoječa mešana infrastruktura za odvajanje črne in sive vode, družbena (ne)sprejemljivost ponovne uporabe vode ter počasen prenos znanja in inovacij v prakso. Medtem ko nekatere sredozemske države ponovno uporabijo od 60 do 90 % vode (Eurostat, 2018), so v Sloveniji primeri ponovne uporabe

vode redki. Za ponovno uporabo vode se odločajo predvsem v industriji, ki je velik porabnik vode (npr. papirna, živilska, kemična industrija), kjer predvsem zaradi ekonomskih razlogov težijo k zapiranju vodnega kroga, saj si s tem zmanjšajo stroške obratovanja.

Ker je ponovna uporaba prečiščene komunalne odpadne vode pod varnimi in stroškovno učinkovitimi pogoji prepoznana kot način za povečanje oskrbe z vodo in zmanjšanje prekomernega izkoriščanja vodnih virov, to želi spodbuditi tudi EU. V pripravi je uredba Evropskega parlamenta in Sveta o minimalnih zahtevah za ponovno uporabo vode. Cilj predloga je poenotenje zahtev v državah članicah EU glede ponovne uporabe prečiščene vode za namakanje v kmetijstvu. Ustrezen zakonodajni okvir za ponovno uporabo vode je pomemben tudi za Slovenijo.

Projekt AQUARES je namenjen ozaveščanju o pomenu trajnostne rabe vodnih virov, ponovni uporabi vode ter pripravi smernic za ustrezne politike in ukrepe,

s katerimi se bo spodbudilo naložbe v ponovno rabo vode v različnih sektorjih (kmetijstvu, turizmu, gospodarstvu in storitvah). Vodilni projektni partner je regija Murcia (Španija). Sodelujejo

še Grki, Poljaki, Maltežani, Italijani, Nemci, Latvijci, Čehi in kot edini iz Slovenije - Občina Trebnje. Za več informacij obiščite spletno stran projekta AQUARES: www.interregeurope.eu/aquares/ ali nas kontaktirajte prek e-pošte: aquares@trebnje.si.

Ogled centralne čistilne naprave v Trebnjem (Foto: Občina Trebnje).

Delegaciji Odbora regij in Sveta Evrope na pogovoru pri ministru za javno upravo Rudiju Medvedu

Delegaciji Odbora regij in Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti pri Svetu Evrope sta se 19. 3. 2019 sestali z ministrom za javno upravo Rudijem Medvedom. Srečanja so se udeležili tudi predstavniki Združenja občin Slovenije.

Predstavniki delegacij in minister Medved so razpravljali o poročilu opazovalne misije Sveta Evrope na zadnjih rednih lokalnih volitvah v Sloveniji, predsedovanju Republike Slovenije Svetu EU leta 2021 in o imenovanju nadomestnih članic in članov delegacij v primerih, ko jim je po rednih lokalnih volitvah prenehal mandat v občini.

Predstavniki občin so ocenili, da je bilo poročilo opazovalne misije Sveta Evrope za Slovenijo zelo pozitivno in da je bila odločitev, da se jih povabi k opazovanju,

koristna tudi z vidika povečevanja ugleda Slovenije.

Slovenija bo v drugi polovici leta 2021 drugič predsedovala Svetu EU. Minister Medved je glede tega predstavnike občin in občine pozval k aktivnemu sodelovanju. Povedal je, da si želi, "da bi tudi lokalne skupnosti predlagale dogodke in vsebine, ki bi jih umestili v čas predsedovanja. S tem bi utrip predsedovanja prenesli tudi v lokalno okolje." Vlada RS je v ta namen julija na svojem novem spletnem portalu

objavila povabilo lokalnim skupnostim k sodelovanju pri pripravah in izvedbi predsedovanja Republike Slovenije Svetu Evropske unije 2021. Občine ste se lahko prijavile do 13. 9. 2019.

Prav tako pa je minister zbrane županje in župane ponovno pozval h konkretnim predlogom in še tesnejšemu sodelovanju na vseh področjih dela. Ob tem je znova izpostavil aktivnosti vladne delovne skupine za zmanjšanje stroškov občin in povedal, da »Vlada misli zelo resno. Postavili smo skupen cilj, da bomo občinam zmanjšali stroške. Za nekaj deset milijonov ukrepov se je že nabralo, vendar vas še enkrat prosimo za sodelovanje in še konkretnejše predloge.«

Delo v Kongresu lokalnih in regionalnih oblasti

dr. Vladimir Prebilič

Slovenska delegacija v Kongresu lokalnih in regionalnih oblasti se je aprila udeležila 36. zasedanja kongresa. Glavna tema zasedanja je bila »Župani - varuhi demokracije«. Med drugim je Kongres je v okviru svojih dejavnosti spremljanja sprejel tudi dve poročili o lokalni in regionalni demokraciji na Poljskem in v Republiki Moldaviji. Poslanci so razpravljali o treh poročilih o volitvah: poročilih kantonalnih skupščin v Bosni in Hercegovini (7. 10. 2018), lokalnih oblasti na Poljskem (21. 10. 2018) in Republiki Sloveniji (18. 11. 2018).

Kot član in od oktobra 2019 vodja delegacije KLRO RS sem sodeloval na kongresu, kjer sem na plenarni seji izpostavil vlogo, pomen in predvsem izkušnje Republike Slovenije na področju varovanja manjšin, njihovih pravic in odnosa do dvojezičnosti. Ker je to pomembna tema Kongresa, so dejstva in aktivnosti naše države naleteli na veliko odobravanja in podpore. Moje delo je sicer vezano na opazovanje lokalnih volitev v Moldaviji, kjer sem oktobra deloval kot vodja delegacije Sveta Evrope.

Na prošnjo Sveta Evrope sem predstavljal stališče Sveta na zasedanju Beneške komisije pri obravnavi postopka poskusa odstavitve predsednika Albanije pri zamiku izvedbe lokalnih volitev ter opravljal delo v misiji Sveta Evrope v BiH s ciljem iskanja poti za izvedbo lokalnih volitev v Mostarju, kjer že tri volilne cikle (torej zadnjih 11 let) ni bilo razpisanih lokalnih volitev. Zadnji koraki na tem področju izkazujejo napredek in

upanje, da bodo 2020 tudi v tem delu BiH lokalne volitve.

Ob obisku delegacije ukrajinske vlade sem predstavil delovanje in pomen združenj občin Slovenije ter sam sistem delovanja lokalne samouprave.

Oktobra sem se kot član in vodja slovenske delegacije v KLRO udeležil tudi 37. plenarnega zasedanja Kongresa, na katerem so bile glavne teme osredotočene na pametna mesta in kibernetsko varnost, delovne pogoje lokalnih izvoljenih predstavnikov, pošteno porazdelitev davkov na čezmejnih območjih, uporabo jezikov lokalnih in regionalnih oblasti ter zaščito notranje razseljenih oseb, pa tudi na regionalno razsežnost prihodnosti Evrope in beneških načel o zaščiti in promociji institucije Varuha človekovih pravic. Člani so debatirali tudi o reviziji *Kodeksa dobrih praks za udeležbo državljanov v postopku sprejemanja odločitev*, ki ga je pripravila skupna

delovna skupina, sestavljena iz članov Konference nevladnih organizacij Sveta Evrope in Kongresa.

Sestava nove delegacije slovenskih predstavnikov Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti v Svetu Evrope

Zaradi lokalnih volitev novembra in decembra 2018 je nekaterim članom slovenske delegacije potekel mandat v KLRO, zato smo imenovali nove člane. Tokrat je svoje predstavnike prvič imenovalo tudi Združenje mestnih občin Slovenije, ki je lani pridobilo reprezentativnost.

Sestava nove delegacije je:

- Vladimir Prebilič, Občina Kočevje, župan, vodja delegacije
- Tina Gerbec, Občina Kanal na Soči, županja, članica delegacije
- Nada Verbič, MOL, občinska svetnica, članica delegacije

Nadomestni člani:

- Marjan Kardinar, Občina Dobrovnik, župan, nadomestni član
- Jasna Softić, MOK, podžupanja, nadomestna članica
- Peter Verlič, Občina Grosuplje, župan, nadomestni član

Vsem novim in nekdanjim članom delegacije želimo uspešno delo v letu 2020.

Srečanje s predstavniki ukrajinskega združenja občin

Junija so se na Centru za evropsko prihodnost (www.cep.si), v okviru programa Študijski obiski ukrajinskih uradnikov "Travel to know-Travel to Change", srečali predstavniki Združenja občin Slovenije in ukrajinski predstavniki lokalnih in regionalnih oblasti s področja izboljševanja ukrepov za razvoj institucionalnih zmogljivosti združenj

lokalne samouprave v Ukrajini. Srečanja se je v imenu predsedstva ZOS udeležil župan občine Kočevje dr. Vladimir Prebilič.

Združenje občin Slovenije predstavlja eno izmed najpomembnejših institucij na tem področju, zato smo bili povabljeni k sodelovanju pri dogodku. Predstavniki ZOS je udeležencem predstavil aktivnosti, nastanek

in delovanje ZOS, še posebej pa je bil, na željo gostov, poudarek na financiranju občin in projektih.

Udeleženci so z veliko dodatnih vprašanj izvedeli več o delovanju in razjasnili in primerjali marsikatero zadevo, ki bi jo želeli spremeniti, uvesti ali izvajati tudi v svoji državi.

133. plenarno zasedanje Odbora regij

133. plenarno zasedanje je bilo v Bruslju 6. in 7. 2. 2019. Zasedanja so se udeležili tudi člani slovenske delegacije.

Na dnevnem redu plenarnega zasedanja OR (#CoRplenary agenda) je bila tudi razprava z evropskim komisarjem za izobraževanje Navracissem, lokalni in regionalni politiki iz vse EU so 6. 2. na plenarnem zasedanju Evropskega odbora regij pozdravili Vasilico Viorico Dăncilă, predsednico romunske vlade in predstavnico romunskega predsedstva EU. Med glavnimi temami v razpravi so bile prednostne naloge predsedstva EU, ohranjanje kohezije kot skupne evropske vrednote in prihodnost EU po izstopu Združenega kraljestva.

Plenarno zasedanje se je začelo s počastitvijo spomina na Paweła Adamowicza, januarja umorjenega župana Gdanska in člana OR. Ob tem je bila predstavljena tudi resolucija. Evropska komisija v naslednjem dolgoročnem proračunu EU za obdobje 2021–2027 predlaga podvojitve sredstev za program Erasmus, in sicer na 30 milijard evrov. V osnutku mnenja OR, ki ga je pripravila

Ulrike Hiller, je pozvano k sprejetju dodatnih ukrepov za izboljšanje elementa vključenosti v programu. Po razpravi s Tiborjem Navracissem, komisarjem za izobraževanje, kulturo, mlade in šport, je politična skupščina sprejela tudi svoja priporočila za program Ustvarjalna Evropa, ki jih je usmerjal poročevalec János Ádam Karácsony.

Romunija je januarja prvič, odkar se je pridružila EU, po načelu rotacije prevzela predsedovanje uniji. Predsednica romunske vlade Dăncilă je predstavila prednostne naloge predsedstva v prihodnjih šestih mesecih. V tem času so prihodnost EU oblikovale pomembne odločitve, kot so pričakovani izstop Združenega kraljestva iz EU, majske volitve v Evropski parlament in pogajanja o dolgoročnem proračunu EU za obdobje po letu 2020.

Razprava je potekala le nekaj tednov pred 8. evropskim vrhom regij in mest 14. ter 15. 3. 2019 v Bukarešti.

Druga mnenja/resolucije, ki so bila sprejeta na plenarnem zasedanju:

- Obnovljeni evropski načrt za raziskave in inovacije;

- Umetna inteligenca za Evropo;
- Digitalizacija zdravstva;
- Boj proti dezinformacijam na spletu: evropski pristop;
- Osmemu okoljskemu akcijskemu programu naproti;
- Racionalizacija ukrepov za realizacijo omrežja TEN-T;
- Resolucija o boju proti sovražnemu govoru in kaznivim dejanjem iz sovraštva, ki so jo vložile vse politične skupine OR.

8. evropski vrh regij in mest

Dogodek so skupaj organizirali OR, romunsko predsedstvo EU ter romunska združenja lokalnih in regionalnih oblasti in je potekal pod naslovom (Pre)nova EU. Na dogodku se je zbralo prek 500 evropskih, nacionalnih, regionalnih in lokalnih voditeljev iz vseh držav članic EU. Razprave o prispevku lokalnih in regionalnih oblasti k prihodnosti Evrope so se udeležili tudi predstavniki slovenske delegacije.

134. plenarno zasedanje Odbora regij

Člani Odbora regij so se 10. in 11. 4. 2019 sestali na 134. plenarnem zasedanju v Bruslju. Zasedanja se je udeležila tudi slovenska delegacija.

V središču razprav na plenarnem zasedanju sta bili temi Vključevanje migrantov in spoštovanje temeljnih pravic ter vrednot EU v vseh državah. Dimitris Avramopoulos, evropski komisar za migracije, notranje zadeve in državljanstvo, je sodeloval pri uradnem začetku izvajanja nove pobude Mesta in regije za vključevanje migrantov, Koen Lenaerts, predsednik Sodišča Evropske unije, in Frans Timmermans, prvi podpredsednik

Evropske komisije, pa sta podala oceno sedanjih groženj za temeljne pravice in vrednote EU.

Prvi dan zasedanja je pred začetkom zasedanja potekala slovesna inavguracija avle Paweła Adamowicza, januarja lani umorjenemu županu Gdanska in članu OR od leta 2011. Prostor v glavni stavbi odbora bo preimenovan v počastitev njegovega življenja in dela. Slovesnosti sta se poleg predsednika Karl-Heinza Lambertza udeležili tudi Adamowiczova družina in njegova naslednica, županja Aleksandra Dulkiewicz. Paweł Adamowicz je bil od leta 1998 do svoje smrti župan Gdanska, od leta 2011 pa tudi član Evropskega odbora regij.

Lokalni voditelji so pričeli plenarno zasedanje z uradnim začetkom izvajanja pobude za vključevanje migrantov - pobuda Mesta in regije za vključevanje migrantov (#Regions4Integration) in z razpravo o temeljnih pravicah ter vrednotah EU. Evropski odbor regij je od leta 2015 pripravil že vrsto [priporočil](#) v zvezi z evropsko agendo o migracijah. Zdaj se želi bolj posvetiti konkretnemu vidiku migracij, pri katerem imajo lokalne in regionalne oblasti odločilno vlogo, namreč vključevanju, ter regijam, mestom in manjšim skupnostim ponuditi platformo za izmenjavo izkušenj in zgodb o uspehu.

V nadaljevanju je potekala razprava o prihodnjem proračunu EU. Medtem

ko so se voditelji EU-27 sestali, da bi razpravljali o zadnjih dogodkih v zvezi z brexitom, so člani OR s predsednikom Odbora za proračun Evropskega parlamenta Jeanom Arthuisom razpravljali o sedanjem stanju pogajanj o proračunu

EU za obdobje 2021–2027 ter finančnih posledicah brexita.

Drugi dan zasedanja je potekala razprava o temeljnih pravicah in vrednotah EU.

Na plenarnem zasedanju sta bili sprejeti še naslednji mnenji: [Evropski semester in kohezijska politika: prilagajanje strukturnih reform dolgoročnim naložbam](#) in [Izvajanje strategije EU za gozdove](#).

135. Plenarno zasedanje Odbora regij

Člani Evropskega odbora regij so se sestali na 135. plenarnem zasedanju 26. in 27. 6. 2019. Zasedanja so se udeležili tudi člani slovenske delegacije.

Med plenarnim zasedanjem je potekalo več razprav:

- razprava o lokalizaciji ciljev trajnostnega razvoja s sodelovanjem evropskega komisarja za delovna mesta, rast, naložbe in konkurenčnost;
- razprava o vlogi regij EU na več ravneh, upravljanja podnebnih sprememb in energetskega prehoda z Miguelom Arielom Canete, komisarjem za podnebne ukrepe in energiko.

V popoldanskem času 22. 6. 2019 je bila v sklopu zasedanja slovesna podelitev

nagrada Evropske podjetniške regije (EER).

27. 6. so člani z razpravo zaznamovali 25-letno obletnico Evropskega odbora regij in Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti Sveta Evrope.

Na dnevnem redu plenarnega zasedanja je bilo enajst mnenj, in sicer o:

- »Učinkovitejšem in demokratičnem odločanju v davčni politiki EU«;
- »Pristopu k strategiji EU za industrijsko politiko«;
- »Čezmejni razsežnosti zmanjšanja tveganja nesreč«;
- »Novi evropski agendi za pospešitev razvoja pomorske industrije«;
- »Celovitem okviru EU za endokrine motilce«;

- »Trajnostnem biogospodarstvu za Evropo: krepitev povezave med gospodarstvom, družbo in okoljem«;
- »Krepitvi izobraževanja (A) M v EU«;
- »Makroregionalnih strategijah, kot je Donava: okvir za spodbujanje nadnacionalnih gozdov«;
- »Ciljih trajnostnega razvoja: podlaga za dolgoročno strategijo EU za trajnostno Evropo z 2030«;
- »Čisti planet za vso Evropsko strateško dolgoročno vizijo uspešnega, sodobnega, konkurenčnega in podnebnega nevtralnega gospodarstva«;
- »Upravljanju na več ravneh in medsektorskem sodelovanju za boj proti energetske revščini«.

136. plenarno zasedanje Odbora regij

Na 136. plenarnem zasedanju Odbora regij je bila v ospredju razprava o prihodnjem proračunu EU, kohezijski politiki, brexitu ter digitalnem/ekološkem prehodu. Plenarnega zasedanja in 17. evropskega tedna regij in mest so se udeležili tudi člani slovenske delegacije.

Evropski odbor regij (OR) je skupščina predstavnikov lokalnih in regionalnih oblasti EU, ki zastopajo interese mest in regij. OR ima 350 članov, ki se zberejo v Bruslju, da razpravljajo in sprejemajo vrsto mnenj o zakonodaji EU in političnih resolucij.

V ospredju na 136 zasedanju:

- 8. oktober, Politika EU za regionalni razvoj po letu 2020: Younous, predsednik odbora za regionalni razvoj (REGI) Evropskega parlamenta, se je pridružil članom OR pri razpravi o prihodnosti regionalnega razvoja v naslednjem finančnem obdobju po letu 2020.

- Prihodnost proračuna EU: finsko predsedstvo EU naj bi do konca leta 2019 predstavilo kompromisni predlog večletnega proračuna EU za obdobje 2021–27. Predstavniki regij in mest EU so lahko svoje vse večje pomisleke delili s komisarjem za proračun EU Güntherjem Oettingerjem in sprejeli resolucijo.
- Teme EU, pomembne za lokalne in regionalne oblasti: člani OR so razpravljali o izstopu Združenega kraljestva iz EU, otoških regijah in manjkajočih čezmejnih prometnih povezavah.

V nadaljevanju so člani 9. 10. šli naprej z razpravo v smeri digitalne in ekološke

EU: vse regije in državljani EU morajo imeti korist od digitalnega in ekološkega prehoda, ki oblikujeta našo družbo. Predstavniki lokalnih in regionalnih oblasti so s finsko ministrico za evropske zadeve Tytti Tuppurainen izmenjali stališča o tem, kako odpraviti digitalni razkorak ter zagotoviti kohezijo in solidarnost za vse. Ta razprava je povezana z dvema mnenjema OR, za kateri je zaprosilo finsko predsedstvo EU - Digitalna Evropa za vse: uvajanje pametnih in vključujočih rešitev na terenu, poročevalka Anne Karjalainen, in Pametna mesta: novi izzivi za pravičen prehod na podnebno nevtralnost – kako v praksi uresničevati cilje trajnostnega razvoja?, poročevalec Andries Gryffroy.

17. evropski teden regij in mest

7. 10. se je v Bruslju začel 17. evropski teden regij in mest, na katerem so potekale razprave o tem, kako bi lahko kohezijska politika pripomogla k bolj zeleni, bolj vključujoči in pametnejši Evropi. Otvoritveni razpravi na visoki ravni o prihodnosti Evrope je sledilo približno 400 dogodkov, vključno s konferenco na visoki ravni o preoblikovanju premogovniških regij.

Evropski teden regij in mest je edinstvena priložnost, da bi bolje razumeli, kako regije in mesta uporabljajo sredstva EU za izboljšanje vsakdanjega življenja državljanov in kako postaja Evropa s kohezijskimi sredstvi okolju prijaznejša, bolj vključujoča in pametnejša. Ta vsakoletna konferenca, ki jo soorganizirata OR in Evropska komisija, je največji dogodek na temo regionalnega razvoja v Evropi. Letos se je več kot 9000 udeležencev, med njimi akademiki, javni administratorji in strokovnjaki, ter več kot 600 lokalnih, regionalnih, nacionalnih in evropskih politikov udeležilo približno 400 delavnic in razprav, razstav in priložnosti za mreženje v zvezi z različnimi vidiki kohezijske politike.

V ospredju so bili naslednji dogodki:

- Otvoritvena seja: Regije in mesta – stebri prihodnosti EU

[Otvoritvene seje](#) se je udeležilo več kot 100 mladih izvoljenih politikov, ki so razpravljali o prihodnosti Evropske unije s predsednikom Evropskega odbora regij Karlom-Heinzem Lambertzem, podpredsednico Evropskega parlamenta Klaro Dobrev in komisarko za notranji trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednja podjetja Elżbieto Bienkowsko.

- Skupna seja odbora REGI in komisije COTER – Napredek v pogajanjih o prihodnji kohezijski politiki po letu 2020

Člani OR in evropski poslanci so razpravljali o tekočih pogajanjih o proračunu EU za obdobje 2021–2027 in svežnju kohezijske politike. V tem okviru imajo lahko regije in mesta EU ključno vlogo pri oblikovanju močne kohezijske politike za prihodnost s poudarkom na dosežkih politike v sedanjem programskem obdobju.

- Konferenca na visoki ravni – Premogovniške regije na prehodu

Zmanjšanje odvisnosti od fosilnih goriv in podpora premogovniškim regijam sta nujna za prehod na čisto energijo, ki je bistvenega pomena v boju proti podnebnim spremembam. Poleg nacionalne podpore bo kohezijska politika EU s svojim deljenim upravljanjem prispevala k podpiranju regij v energetskega prehodu. Na tem dogodku so ministri EU, poslanci Evropskega parlamenta, regionalni politiki in drugi visoki predstavniki z Bolgarije, Češke, Finske, Francije, Nemčije, Poljske, Romunije in Španije izmenjali mnenja o tem, kako najbolje podpreti premogovniške regije v prehodu na brezogljnično prihodnost.

137. Plenarno zasedanje Odbora regij

Člani Evropskega odbora regij so se sestali na 137. plenarnem zasedanju 4. in 5. 12. 2019 v Bruslju.

Med tokratnim plenarnim zasedanjem je teklo več razprav:

- razprava o stanju v Uniji: pogled na regije in mesta z udeležbo Karla-Heinza Lambertza, predsednika Evropskega odbora regij, in Davida Marie Sassoli, predsednika Evropskega parlamenta;
- razprava o uresničevanju zelenega dogovora s Fransom Timmermansom, novoimenovanim izvršnim podpredsednikom Evropske komisije;
- razprava o Evropskem socialnem stebru z Nicolasom Schmitom, evropskim komisarjem za delovna mesta in socialne pravice.

OR načrtuje forum mest in regij za sodelovanje z Evropsko komisijo in državami članicami pri uresničevanju zelenega dogovora.

Evropski odbor regij (OR) je predstavil svoje zahteve glede evropskega zelenega dogovora, ki ga je treba po njegovem mnenju uresničiti, če želimo do leta 2050 doseči podnebno nevtralnost. Odbor poudarja, da v ta namen na vseh področjih – od energije, mobilnosti, kmetijstva, biotske raznovrstnosti in digitalizacije pa do krožnega gospodarstva – potrebujemo jasen akcijski načrt z merljivimi cilji, usmerjenimi ukrepi in ustreznim financiranjem, pripravljen v sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi. Le tako se lahko Evropa odzove na izredne podnebne razmere.

Med razpravo s Fransom Timmermansom, novoimenovanim izvršnim podpredsednikom Evropske komisije, pristojnim za

evropski zeleni dogovor, je OR pozval EU, naj globalno segrevanje ohrani na ravni pod 1,5°C in naj v ta namen pripravi ambiciozen sveženj zakonodajnih in finančnih ukrepov, s katerimi bo podprla vse regije in mesta v prizadevanjih za prehod na okolju prijazno družbo. Trajnost mora biti v središču oblikovanja politik. V resoluciji, ki jo je OR sprejel v Bruslju tik pred 11. 12., ko je Evropska komisija razkrila svoje načrte glede zelenega dogovora, je EU pozval, naj v zakonodajo vključil zavezo za doseg ogljene nevtralnosti do leta 2050, določi ambicioznejše energetske, podnebne in okoljske cilje ter zagotovi zadostno financiranje za podporo regijam in mestom.

Mladi izvoljeni politiki so predstavili svoje zahteve

Med razpravo je skupina mladih izvoljenih politikov izvršnemu podpredsedniku

Timmermansu in predsedniku Lambertzu predstavila svoje zahteve za Evropo. Martina Grech, predstavnica programa Young Elected Politician (YEPs) United 4 Climate (Mladi izvoljeni politiki skupaj

za podnebje), članica mestnega sveta mesta Qormi na Malti, je povedala, da si mladi voditelji v lokalnih skupnostih zelo prizadevajo za življenja vredno in trajnostno

prihodnost zanje in njihove otroke, da so združili moči, ne glede na to, iz katere stranke in evropske države prihajajo.

Z delom pričela nova Evropska komisija

Prvega decembra 2019 je z delom pričela novoizvoljena Evropska komisija, ki so sestavlja 12 žensk in 15 moških. Za Komisijo, ki jo vodi Nemka Ursule von der Leyen je v Evropskem parlamentu glasovalo 461 glasov za, 157 jih je bilo proti, 89 pa vzdržanih. Z 29 leti najmlajši komisar Virginijus Sinkevičius iz Litve, najstarejši pa Španec Josep Borrell, ki ima 72 let.

V nagovoru v Evropskem parlamentu je Von der Leynova obljubila obsežne spremembe v Evropi, ki jih bodo občutili vsi državljani. Poudarila je, da si bo njena ekipa prizadevala »za to, ker je tako prav, ne ker je preprosto«. Njeno glavno sporočilo Med najpomembnejšimi nalogami nove komisije je izpostavila zeleno in digitalno tranzicijo. Povedala je tudi, da so vrata EU zahodnemu Balkanu odprta, ob prihajajočem Brexitu pa je Britancem dejala, da bo EU z njimi kljub odhodu ohranila tesne vezi.

Komisija, ki je z delom pričela 1. decembra 2019, je bila primorana dvakrat preložiti začetek svojega mandata. Razlog so bile težave s kandidati iz Francije, Romunije in Madžarske. Kandidati niso ustrezali merilo, zato so navedene države morale predlagati nove kandidate. Združeno kraljestvo pa komisarja zaradi načrtovanega izstopa ni predlagalo.

Komisarke in komisarji, ki poleg predsednice von der Leynove sestavljajo Evropsko komisijo so:

- Španec **Josep Borrell** - visok predstavnik za zunanjo politiko;
- Slovenec **Janez Lenarčič** - resor za krizno upravljanje;
- Avstrijec **Johannes Hahn** - resor za proračun in upravo;
- Belgijec **Didier Reynders** - vladavina prava;
- Bolgarka **Marija Gabriel** - resor za inovacije in mlade;
- Ciprčanka **Stella Kirikadies** - resor za zdravje;
- Čehinja **Vera Jourova** - resor za vrednote in transparentnost;

- Danka **Margrethe Vestager** - izvršna podpredsednica za digitalne teme;
- Estonka **Kadri Simson** - resor za energijo;
- Finka **Jutta Urpilainen** - resor za mednarodna partnerstva;
- Francoz **Thierry Breton** - resor za notranji trg;
- Grk **Margaritis Schinas** - resor za spodbujanje evropskega načina življenja;
- Hrvatica **Dubravka Šuica** - podpredsednica za demokracijo in demografijo;
- Irec **Philu Hogan** - resor za trgovino;
- Italijan **Paolu Gentiloniju** - resor za gospodarstvo;
- Latvijec **Valdis Dombrovskis** - resor za gospodarstvo in obenem komisar za finančne storitve;
- Litovec **Virginijus Sinkevičius** - resor za okolje, oceane in ribištvo;
- Luksemburčan **Nicolas Schmit** - resor za delovna mesta in socialne pravice;
- Madžar **Oliver Varhelyi** - resor za širitev bo odgovoren;
- Maltežanka **Heleni Dalli** - resor za enakost;
- Belgijec **Frans Timmermans** - izvršni podpredsednik za zelene teme;
- Poljak **Janusz Wojciechowski** - resor za kmetijstvo;
- Portugalka **Elisa Ferreira** - resor za kohezijo in reforme;
- Romunka **Adina-Ioana Vălean** - resor za promet;
- Slovak **Maroš Šefčovič** - podpredsednik za medinstitucionalne odnose;
- Švedinja **Ylvi Johansson** - resor za notranje zadeve.

Smart City rešitve tehnološkega podjetja Include so od sedaj dostopne tudi v Sloveniji

Podjetje Include je prisotno na 51 globalnih trgov, šest kontinentov, 300 mednarodnih mest in občin, in ima več kot 1.300 nameščenih proizvodov. Spremlja ga uspešno sodelovanje z velikimi svetovnimi korporacijami, nagrada Evropskega parlamenta, Deloitte in Forbesa. To je rezultat mladega hrvaškega podjetja Include, ki je svojo pot začelo leta 2015, ko je mladi inovator Ivan Mrvoš svojo prvo pametno klop namestil v rojstnem Solinu.

Podjetje, ki je začelo svojo pot v garaži, danes zaposluje več kot 40 strokovnjakov iz področja razvoja, prodaje, marketin-ga, financ, proizvodnje in nabave. Od prve verzije klopi, ki je podpirala polnjenje pametnih telefonov, je prodajni portfelj narasel na 11 visokokvalitetnih tehnoloških proizvodov in 15 dodatnih nastavitev, ki se lahko dodatno konfigurirajo na obstoječe proizvode.

Include na Smart City Expo Barcelona 2019

Proizvode podjetja Include podpira veliko zadovoljnih uporabnikov, in za ta članek smo odvojili zadovoljnega partnerja iz Združenih arabskih emiratov, ki je izjavil: „ *We are very happy to cooperate with Include company partners. Their professional approach in pre-selling, selling and post-selling of amazing sustainable, green and IOT product - Steora smart bench is very important for us to bring this smart technology on demanding Middle East market. We are looking forward continuing this fruitful and successful cooperation in the future.*“
Arabco Smart Technology

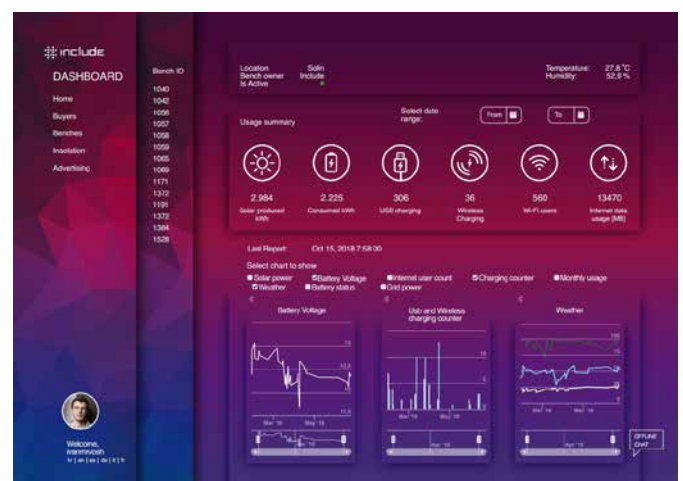
Steora – klop nove generacije

Dandanes, ko globalni pogoji zahtevajo konkretne akcije v smeri vremenskih sprememb in zaščite okolja, je uporaba obnovljivih virov energije ključni ekonomski ter družben izziv, predvsem v velihik mestih. Urbana oprema, kot del pametnega uličnega pohištva je enostavna vstopna točka v svet pametnih mest.

Prvi in osnovni model Steore je dobil oznako Standard, sledili so Hybridni, Urban, Urban +, CCTV, E, AVM in AVM + modeli. Podjetje je sledilo filozofijo preprostega dizajna in osnovnih funkcionalnosti, ki so prisotne v vseh osmih modelih pametne klopi Steore. Dimenzije in enostavnost minimalističnega dizajna se ujemata z različnimi lokacijami, vse od urbanih trgov do ruralnih področij.

Osnovne funkcionalnosti vseh modelov so:

- 2 USB priključka za žično polnjenje pametnih telefonov
- 2 brezžična polnjenja pametnih telefonov
- WiFi sistem v dosegu 20 metrov
- LED ambientalna razsvetljava
- hlajenje in gretje sedeža
- odporne na vandalizem
- imajo CE certifikat
- različni senzorji za temperaturo in vlago
- 0-24h Nadzorna plošča, ki predstavlja možgane pametne klopi in uporabniku posreduje podatke o številu polnjenj naprav, številu WiFi uporabnikov, in njihovem obsegu prenosa podatkov, posreduje analizo o proizvodnji in uporabi solarne energije.

Slika Nadzorne plošče klopi

Ko govorimo o našem vodilnem proizvodu iz linije izdelkov pametnih klopi Steora, lahko poudarimo klop Steora Urban+, ki je najbolj napredna ulična klop na svetu in je

predstavljena konec leta 2017. Ta model je inovacija v javnem prostoru, ki povezuje dve industriji – **digitalno oglaševanje izven doma (OOH) in pametno ulično urbano opremo**. Preko naše napredne programske opreme lastniki klopi lahko enostavno emitirajo videozapise ali slike na izbrane klopi, nastavijo trajanje in pogostnost trajanja oglaševalne kampanje. Video kampanje se prav tako lahko povežejo z začetno stranjo WiFi-ja na način, da uporabniki klopi lahko vidijo isto kampanjo na svojih pametnih telefonih.

Model Steora Urban+ pametna klop

Modeli **Steora** klopi so primerne za mestna jedra, parke, turistične lokacije, športna središča, postajališča za avtodome, zdraviliščih, hotelih, marine in akademske ustanove. Tako jih lahko vidite v Cannu, Minhnu, Hamburgu, Barceloni, Pragi, Bratislavi, Zagrebu, in v vseh hrvaških občina in večini AC marin po Jadranski obali.

Monna ciklo klop – povsem nova kolesarska izkušnja

V zadnjih dveh letih je podjetje začelo prejemati občutno več povpraševanj za klopi z nosilcem za kolesa kot tudi za klop z možnostjo polnjenja električnih koles. Raziskave so pokazale, da trg evropskega kolesarskega turizma raste, zato smo v podjetju Include začeli razvijati tri modela ciklo klopi iz serije Monna – dva za urbana področja (Monna Street, Monna City), ki sta lahko samo solarni ali hibridni, in enega za ruralna področja (Monna Country), ki je 100% solarno polnjena in ne zahteva dodatnega polnjenja ali infrastrukturnih del. Monna je javnosti prvič predstavljena novembra 2018 na največjem Smart City Expo sejmu v Barceloni, kjer naše podjetje vsako leto tudi razstavlja na svojem štandu.

Monna Country ciklo klop za kolesarske steze

Uporabnost klopi **Monna** so:

poleg USB polnjenja pametnih naprav, WiFi, ambientalne razsvetljave, digitalnega oglaševanja, vseh vremenskih senzorjev, ter zbiranja podatkov preko 0-24 Nadzorne plošče, solarnega napajanja, vgrajenimi nosilcimi koles,

ter kompletom za popravilo koles, ki se odpre, ko se kolesar logira na WiFi klopi, in kompresorjem zraka z 7“-nim LCD zaslonom za kontrolo funkcij klopi in vtičnicami za polnjenje električnih koles.

Klopi iz serije Monna so primerne za športne parke vseh vrst, kolesarske poti, in mestna jedra, ki omejujejo onesnaženost z omejitvijo mestnega prometa.

Analize, ki jih redno spremljajo v našem razvojnem oddelku so pokazale, da toliko solarane energije kot jo je bilo proizvedeno po klopi, jo je bilo tudi porabljen preko USB polnjenja pametnih telefonov uporabnikov klopi.

Monna orodje za popravilo koles

Danes za Include vedo mesta od Avstralije do Čila, Kanade in Dubaia, letno pa štejejo milijone uporabnikov njihovih pametnih rešitev za mesta. **Pridružite se tem mestom tudi vi!**

Potrebujete več informacij ali ponudb? Kontaktirajte:

**Mojca Fink, MPA, Include Business Developer,
na elektronski naslov mojca.fink@include-si.si**

Izdajatelj glasila je Združenje občin Slovenije. Glasilo prejemajo brezplačno slovenske občine in posamezni državni organi. Glasilo izhaja v nakladi 1000 izvodov.

odgovorna urednica:
lektoriranje:
gرافیčna priprava in tisk:
uredništvo glasila:
naslov uredništva:

Polona Drofenik
Mateja Faletič
ART32 d.o.o., Špes, grafični studio
Združenje občin Slovenije
Glas občin, Dunajska cesta 156, 1000 Ljubljana

